

Bulletin

on

Pressing Matters 2.0

KVKs Articles that became popular

Editors

Dr. N. Rajanna

PC & Head, PVNRTVU-KVK, Mamnoon, Warangal (2)

Dr. B. Mukunda Rao

Principal Scientist (Extension),
Acharya N. G. Ranga Agricultural University

Dr. A.R. Reddy

Principal Scientist, (Agri. Economics),
ATARI, Zone -X, CRIDA, Hyderabad

Dr. Shaik N Meera

Director, ATARI, Zone -X, CRIDA, Hyderabad

भाकृअनुप-कृषि तकनीकी अनुप्रयोग अनुसंधान संस्थान (अटारी)

ICAR-Agricultural Technology Application Research Institute (ATARI)

Zone-X/क्षेत्र 10, क्रीडा परिसर/CRIDA Campus, संतोषनगर/Santoshnagar, हैदराबाद/Hyderabad - 500059

Citation :

ICAR-ATARI (Zone-X). 2023.

Bulletin on Pressing Matters 2.0 KVKs Articles that became popular

Edited by:

Dr. N. Rajanna

Dr. B. Mukunda Rao

Dr. A.R. Reddy

Dr. Shaik N Meera

Contributors:

Subject Matter Specialists & Heads of KVK'S of Telugu states

Published by:**Dr. Shaik N Meera**

Director

ICAR-Agricultural Technology Application Research Institute (ATARI), Zone-X

CRIDA Campus, Santoshnagar, Hyderabad – 500 059

Tel: +91-40-24006500; 24530300; Fax: +91-40-24533543

Email: zcu5hyd@gmail.com; atari.hyderabad@icar.gov.in

Web:<https://atari-hyderabad.icar.gov.in>

All rights are reserved. No part of this report shall be reproduced or transmitted in any form by print, microfilm, or any other means without written permission of the Director, ICAR-ATARI, Hyderabad

Printed at

Printography, Ranigunj, Secunderabad - 500 003.

FOREWARD

In today's interconnected world, the role of mass media in shaping societies and empowering individuals cannot be overstated. Nowhere is this impact more profound than in the realm of agriculture, where farmers across the globe face challenges ranging from climate change to market volatility.

Mass media, encompassing television, radio, newspapers, and digital platforms, serves as a powerful tool for disseminating information, knowledge, and best practices to farmers. It bridges the gap between research institutions, agricultural experts, and rural communities, bringing relevant and timely information directly to those who need it most.

Popular articles (Telugu) published by thirty-nine KVKs of Telugu states in different agricultural monthly magazines provide in-depth analysis, expert opinions, and updates on policies and regulations, empowering farmers to navigate complex agricultural landscapes and access support services.

I sincerely thank Dr. Himanshu Pathak, Director General and Secretary, Indian Council of Agricultural Research, New Delhi, for his unwavering leadership and assistance. For his tireless efforts and wise counsel in modernizing the KVK system, I am indebted to Dr. Udham Singh Gautam, DDG (Agricultural Education), ICAR. I express my gratitude to Drs. R.R. Burman and R.K. Singh, the energetic ADGs in Agricultural Education.

I would like to extend my appreciation to the editors for their time and effort in composing the bulletin on **Bulletin on Pressing Matters 2.0 KVKs Articles that became popular** particularly Dr N.Rajanna the energetic Programme Coordinator & Head of KVK, Mamnoor, Warangal-2.

Here's to 50 years of excellence, innovation, and impact! Together, let us continue to build a resilient and prosperous agricultural sector for generations to come.

Warm regards,

A handwritten signature in green ink, appearing to read 'SN Meera', written over a horizontal line.

Shaik N Meera
Director

PREFACE

Sustainable agriculture depends on the availability and application of appropriate agricultural technology developed by research institutions and backed by frontline extension instructions like Krishi Vigyan Kendras to increase the agricultural productivity. For five decades, KVKs have been at the forefront of agricultural innovation, research, and extension, touching the lives of farmers across our nation. Since inception of KVKs, they have introduced cutting-edge technologies, disseminated scientific knowledge through various means, for empowering farmers with sustainable practices. Print and electronic media are two major channels of dissemination of improved technologies to the farmers for taking up appropriate steps to boost the yields from their crops, animal and fisheries.

As editors of this bulletin, we are delighted to present a collection of popular articles that reflect the diversity on major thematic areas viz., Crop Production & Management, Plant Protection, Extension, Animal Science and Fishery, Home Science, Varietal Assessment & Demonstrations: Agricultural Crops and Varietal Assessment & Demonstrations: Horticultural Crops, Plantations & Agro Forestry and Farm Mechanization. A total of 325 popular articles were submitted for compilation from thirty-nine KVKs which were published from 01-01-2023 to 31-12-2023.

We would want to express our profound gratitude to Dr. Shaik N. Meera, the Scientists, and the entire staff of ATARI, Zone-X, CRIDA, Hyderabad for this opportunity and their invaluable support and constant supervision in bringing out this bulletin.

We extend our sincere gratitude to the Subject Matter Specialists and Programme Coordinator & Heads, of Telugu States KVKs for their dedicated time in submissions of required information. We hope you find this bulletin both stimulating and enlightening.

---- *Editors*

TABLE OF CONTENTS

S.No.	Content	Page No
1	Chapter 1	11
2	Publication s by Telangana KVKs	11
3	Publication s by Andhra Pradesh KVKs	13
4	Broad Theme wise publication	14
5	Month wise publications	16
6	Season wise publication	16
7	Magazine wise publications	17
8	Chapter II (Theme wise Publications)	19
9	Crop production & management	19
10	Plant protection	23
11	Home science	27
12	Animal sciences & Fishery	32
13	Extension	35
14	Varietal Assessment & Demonstrations: Horticultural Crops, Plantations & Agro Forestry	39
15	Varietal Assessment & Demonstrations : Agricultural Crops	42
16	Farm Mechanization	45
17	Annexure:1 Details of popular articles	48
18	Annexure:2 Glimpses of popular articles	78

LIST OF TABLES

Table No.	Description	Page No.
1	Distribution of Telangana KVKs according to their publication, percent and Ranks	11
2	Distribution of Andhra Pradesh KVKs according to their publication, percent and ranks	12
3	Distribution of KVKs according to theme wise publication	15
4	Distribution of theme wise publications according to months	16
5	Distribution of publications according to seasons	17
6	Distribution of theme wise publications according to different magazines	18
7	Distribution of KVKs according to number of publications on crop production & management theme	19
8	Crop production & management theme publications in different magazines	20
9	Distribution of crop production & management publications according to months	21
10	Distribution of KVKs according to number of plant protection publication	23
11	Distribution of plant protection publications in different magazines	24
12	Distribution of plant protection publications according to months	25
13	Distribution of KVKs according to number of home science publications	27
14	Distribution of home science publications in different the magazines	28
15	Distribution of home science publications according to months	29
16	Distribution of KVKs according to animals sciences and Fishery publication	31
17	Animal sciences & Fishery publications distribution in different magazines	32
18	Distribution of animal sciences & Fishery publications according to months	33

19	Distribution of KVKs according to number of extension theme publication	35
20	Extension publications distribution in different the magazines	37
21	Distribution of extension theme publications according to months	38
22	Distribution of KVKs according to number of VAHC publications	39
23	Distribution of VAHC publications in different the magazines	40
24	Distribution of VAHC publications according to months	41
25	Distribution of KVKs according to the number of VAC publications	42
26	Distribution VAC publications in different magazines	43
27	Distribution of VAC publications according to months	44
28	Distribution of KVKs according number of FM publications	45
29	Distribution of FM publications in different magazines	46
30	Distribution of FM publications according to months	46

LIST OF FIGURES

Figure No.	Description	Page No.
1	Percentage of contribution of Telangana KVKs to total Telangana publications	13
2	Percentage of contribution of Andhra Pradesh KVKs to total Andhra Pradesh publications	13
3	State wise percentage of contribution to total publications	14
4	Theme wise number of publications	15
5	Month wise publications	17
6	Season wise publications	17
7	Publications in different magazines	18
8	Crop production & management theme publications in different magazines	21
9	Crop production & Management theme month wise publications	21
10	State wise contribution to total plant protection publications	24
11	Plant protection publications in different magazines	25
12	Month wise plant protection publications	26

13	State wise contribution to total home science publications	28
14	Home science publications in different magazines	29
15	Month wise home science publications	30
16	Sate wise percentage of Animal science & Fishery publications	32
17	Animal science & Fishery Publications in different magazines	33
18	Month wise animal science & Fishery publications	34
19	Telngana KVKs extension theme publications	36
20	Andhra Pradesh KVKs extension theme publications	36
21	Extension theme Publications in different magazines	37
22	Month wise extension theme publications	38
23	State wise percentage of VAHC publications	40
24	Magazine wise VAHC publication	40
25	Month wise VAHC publications	41
26	KVK wise VAC publications	43
27	Magazine wise VAC publications	43
28	Month wise VAC publications	44
29	KVK wise FM publications	45
30	Magazine wise FM publications	46
31	Month wise FM publications	47

LIST OF ABBREVIATIONS

- ASF : Animal Sciences & Fishery
AP : Andhra Pradesh
CPM : Crop Production & Management
Extn : Extension
Fig : Figure
FM : Farm Mechanization
HS : Home Science
KVKs : Krishi Vigyan Kendras
TG : Telangana
VAC : Varietal Assessment & Demonstrations :
Agricultural Crops
VAHC : Varietal Assessment & Demonstrations:
Horticultural Crops, Plantations & Agro Forestry
% : Percent

CHAPTER-I

Popular articles published by Andhra Pradesh & Telangana KVKs

For farmers to take the necessary action, timely technical information on diverse crops, animals, and fisheries must be disseminated. This is accomplished by a number of state government department extension wings, State Agriculture Universities (SAU), and Krishi Vigyan Kendras (KVKs), which are managed administratively by SAUs, ICAR, and non-governmental organizations. To meet the demands of the farmers, sixteen and twenty-three KVKs are operating throughout Telangana and Andhra Pradesh state, respectively. In addition to their mandate activities, KVKs disseminate the technical knowledge via print and electronic media to create awareness on crops animals, and fisheries.

An effort was undertaken to gather data on the technical information that the Telugu states (Andhra Pradesh & Telangana) KVKs communicated through print media in the form of popular articles from 1st January 2023 to 31st December 2023. Google form is used to gather the primary information from each of the 39 KVKs. MS Excel was used to tabulate and analyse the data for frequency and percentage.

1.1. Publication by Telangana KVKs

Table 1. Distribution of Telangana KVKs according to their publication, percent and ranks

S.No	Name of the KVK	Popular articles published (No)	Percent (%)	Rank
1	Adilabad	22	12.2	III
2	Mancherial	6	3.3	IX
3	Nizamabad	5	2.8	X
4	Karimnagar	3	1.7	XI
5	Peddapally	20	11.0	V
6	Warangal (Mamnoor)	21	11.6	IV
7	Mahabubabad (Malyal)	8	4.4	VIII
8	B.Kothagudem	14	7.7	VI
9	Khammam (Wyra)	11	6.1	VII
10	Nalgonda (Kampasagar)	6	3.3	IX
11	Gaddipally	0	0.0	XII
12	Ranganareddy	0	0.0	XII
13	Sangareddy(Zaheerabad)	34	18.8	I

14	Medak (Tuniki)	0	0.0	XII
15	Nagarkurnool (Palem)	31	17.1	II
16	Mahabubnagar (Madnapuram)	0	0.0	XII
	Total	181	100.0	

Table 2. Distribution of Andhra Pradesh KVKs according to their publication, percent and rank

S.No	Name of the KVK	Popular articles published (No)	Percent (%)	Rank
1	Anantapur (Reddipalli)	1	0.6	XIII
2	Anantapur (Kalyandurg)	8	5.4	VII
3	Chittoor (Kalikiri)	8	5.4	VII
4	Chittoor (Rass)	1	0.6	XIII
5	East Godavari (Kalavacherla)	0	0.0	XIV
6	East Godavari (Pandirimamidi)	6	4.0	VIII
7	Guntur (Lam)	2	1.3	XII
8	Kadapa (Utkur)	13	8.7	IV
9	Kadapa (Vonipenta)	5	3.3	IX
10	Krishna (Garikapadu)	8	5.4	VII
11	Krishna (Ghantasala)	20	13.5	I
12	Kurnool (Banavasi)	8	5.4	VII
13	Kurnool (Yagantipalli)	3	2.0	XI
14	Nellore	9	6.0	VI
15	Nellore (Periyavaram)	0	0.0	XIV
16	Prakasam (Darsi)	17	11.4	II
17	Prakasam (Kandukur)	2	1.3	XII
18	Srikakulam	0	0.0	XIV
19	Vishakapatnam (Kondempudi)	4	2.7	X
20	Visakhapatnam(Butchaipeta)	1	0.6	XIII
21	Vizayanagaram (Rastakuntabai)	11	7.4	V
22	West Godavari (Undi)	8	5.4	VII
23	West Godavari (Vrgudem)	14	9.4	III
	Total	148	100.0	

Of the sixteen KVKs in Telangana KVK, Sangareddy (DDS, Zaheerabad) has contributed highest (18.8%) publications followed by KVK, Mahabubnagar (Palem) (17.1%), KVK Adilabad (12.2%) and KVK Mamanoor and ranked Ist to IV receptively. Three KVKs-Rangareddy, Medak (Tunki), and Gadipally did not publish the popular articles, which were ranked XII during the reporting period (Table 1 & Fig 1).

1.2. Publication by Andhra Pradesh KVKs

Krishna (Ghantasala) has produced the greatest number of publications (13.2%) out of the twenty-three KVKs in Andhra Pradesh, followed by KVK Prakasham (Darsi) (17.1%), KVK West Godavari (Vrgudem) (13.4%), and KVK Kadapa (Utkur) (9.4%), which are ranked I to IV receptively. Three KVKs i.e, East Godavari (kalvacharla), Nellore (Periyavaram), and Srikakulam did not publish the popular articles, which were ranked XIV during the reporting period (Table 2 & Fig 2).

Fig. 1. Percentage of contribution of Telangana KVKs to total Telangana publications

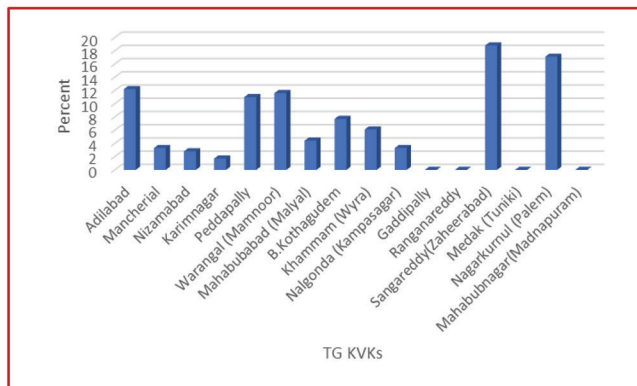
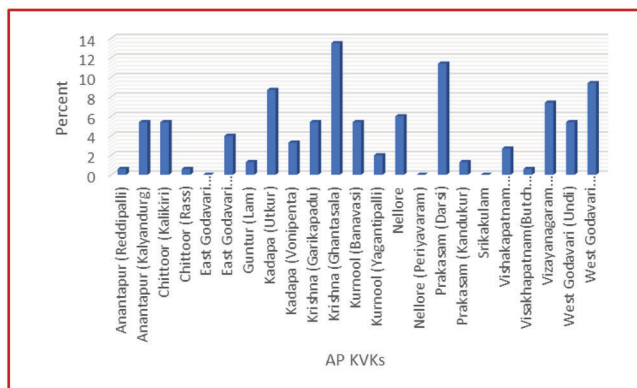

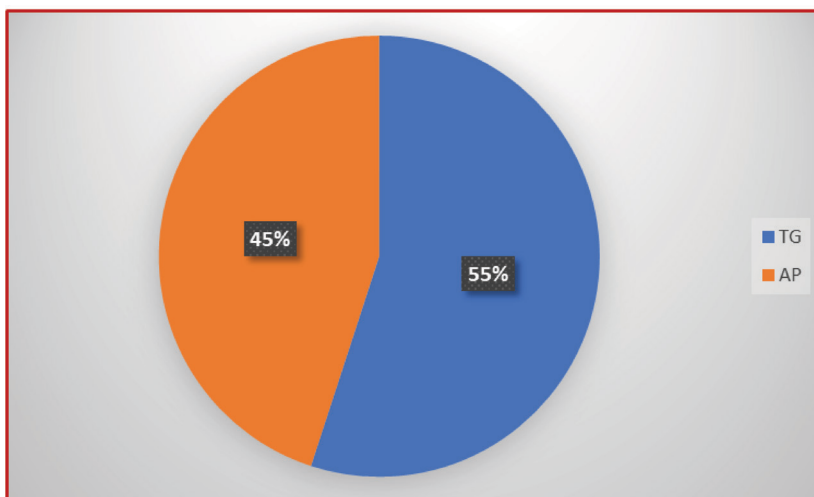
Fig. 2. Percentage of contribution of Andhra Pradesh KVKs to total Andhra Pradesh publications

Majority of popular articles (181) produced by Telangana KVKs (55.0%) followed by Andhra Pradesh KVKs (45%) of the 329 popular articles that were published during the reporting period (Table 1&2 and Fig 3).

Fig 3. State wise percentage of contribution to total publications

1.3. Broad Theme wise publication

In terms of broad themes, the most popular articles were produced by Telangana KVKs (74 no) on crop production and Management, followed by those on plant protection (39 no), home science (25 no), animal sciences & Fishery (19 no), and farm mechanization (2 no). While, the most popular articles were contributed by Andhra Pradesh KVKs (51 no), in the areas of crop production and Management, followed by plant protection (26), Varietal Assessment & Demonstrations: Horticultural Crops, Plantations & Agro Forestry (22), Extension (21), home science (12 no), animal sciences & Fishery (11 no), and varietal assessment and demonstration agricultural crops (5 no). Table 3 and Figure 4 show that the KVKs in Telangana and Andhra Pradesh failed to create popular articles on varietal assessment and demonstration agricultural crops and farm mechanization, respectively.

Overall, 37.99% of the popular articles published during the report period focused on the theme of crop production and management. This was followed by articles on plant production (19.76%), home science (11.25%), extension (10.94%), animal science & Fishery (9.12%), and varietal assessment & demonstrations: horticultural crops, plantations & agro forestry (8.81%), varietal assessment & demonstrations: agricultural crops (1.52%), and farm mechanization (0.61%).

Table 3. Distribution of KVKs according to theme wise publication

S.No.	Theme	AP	TG	Total	Percent (%)
1	Crop Production & Management	51	74	125	37.99
2	Plant Protection	26	39	65	19.76
3	Extension	21	15	36	10.94
4	Animal Sciences & Fishery	11	19	30	9.12
5	Home science	12	25	37	11.25
6	Varietal Assessment & Demonstrations: Horticultural Crops, Plantations & Agro Forestry	22	7	29	8.81
7	Varietal Assessment & Demonstrations: Agricultural Crops	5	0	5	1.52
8	Farm Mechanisation	0	2	2	0.61
	Total	148	181	329	100.00

Fig 4. Theme wise number of publications

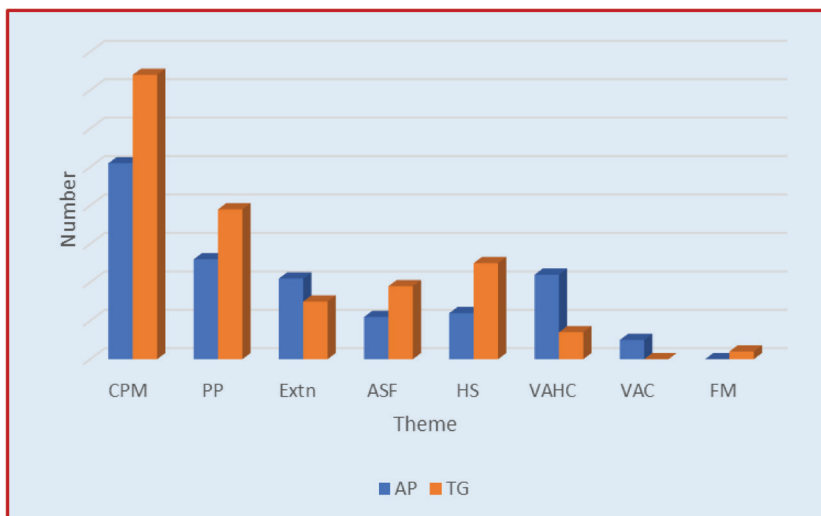

Table 4. Distribution of theme wise publications according to months

Month	CPM	PP	HS	ASF	Extn	VAHC	VAAC	FM	Total
Jan	17	15	5	3	9	3	0	1	53
Feb	9	4	5	4	1	4	3	0	30
March	11	8	3	4	3	6	0	0	35
April	16	5	5	1	0	2	0	0	29
May	12	4	4	0	2	2	0	0	24
June	7	4	1	6	2	2	1	1	24
July	12	2	3	3	3	2	0	0	25
August	15	4	3	5	8	3	0	0	38
Sep	6	6	1	3	3	1	0	0	20
Oct	7	3	3	0	2	3	0	0	18
Nov	8	5	1	1	3	1	1	0	20
Dec	5	5	3	0	0	0	0	0	13
Total	125	65	37	30	36	29	5	2	329

1.4. Month wise publications

The number of articles published within a calendar year varied throughout all of the major themes. Crop production and management, plant protection, home science, and extension articles were published in January in the majority of cases; articles on animal science and fisheries were published in June; varietal assessment and demonstrations: horticultural crops were published in March; and agricultural crops were published in February.

In total, January saw the publication of almost 53 well-known publications. August (38), March (35), February (30), and April (29) were the next-highest months (Table 4 & Graph 5).

1.5. Season wise publication

In terms of popular articles categorized by season, the majority were published during the rainy season (32.52%), with winter (29.18%), summer (26.75%), and autumn (11.55%) following suit. These articles primarily focused to create awareness among the farming community on agricultural and related sector operations in respective seasons (Table 5 & Fig 6).

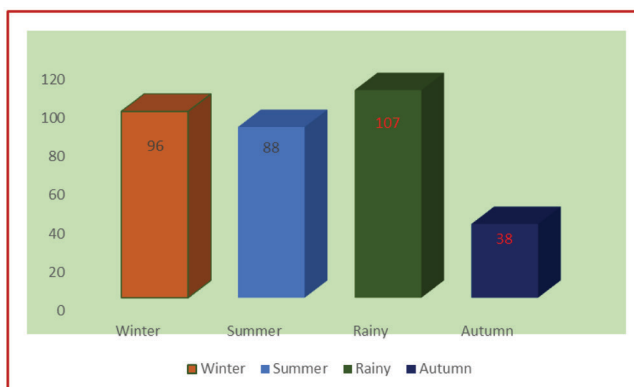
Fig 5. Month wise publications

Table 5. Distribution of publications according to seasons

S.No.	Season	Number of publications (N=329)	Percent (%)
1	Winter	96	29.18
2	Summer	88	26.75
3	Rainy	107	32.52
4	Autumn	38	11.55

Fig 6. Season wise publications

1.6. Magazine wise publications

All of the main themes had varying numbers of articles published in various publications. A large portion of the information on crop production and management were published in Way2 News- Padipantalu, plant protection in Eruvaaka, home science in Raithu Nestham and Vyavasaya Padipantalu, animal science and Fishery, extension, varietal assessment, and demonstrations—horticultural crops—was published in Vyavasayam. Varietal evaluation and demonstrations: agricultural crops published in Simhapuri Rythu and farm mechanisation in Vyasayam and in Vyavasaya padipantalu (Table 6).

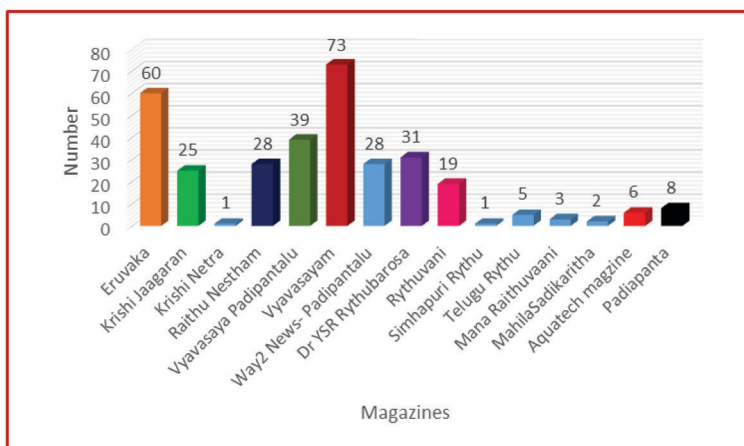

Table 6. Distribution of theme wise publications according to different magazines

Magazines	CPM	PP	HS	ASF	Extn	VAHC	VAAC	FM	Total
Eruvaka	16	22	5	5	3	7	2	0	60
Krishi Jaagaran	10	3	2	4	6	0	0	0	25
Krishi Netra	1	0			0	0	0	0	1
Raithu Nestham	6	2	9	5	6	0	0	0	28
Vyavasaya Padipantalu	15	12	9		2	0	0	1	39
Vyavasayam	17	16	7	8	8	15	1	1	73
Way2 News- Padipantalu	27	1		0	0	0	0	0	28
Dr YSR Rythubarosa	22	2	2	0	1	4	0	0	31
Rythuvani	8	5	2	1	2	1	0	0	19
Simhapuri Rythu	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Telugu Rythu	2	1	0	0	0	0	2	0	5
Mana Raithuvaani	0	1	0	0	0	2	0	0	3
MahilaSadikaritha	0	0	1	1	0	0	0	0	2
Aquatech magazine	0	0	0	6	0	0	0	0	6
Padiapanta	0	0	0	0	8	0	0	0	8
Grand total	125	65	37	30	36	29	5	2	329

Overall, the majority of popular articles were published in vyavasayam (73) followed by eruvaaka (60), vyavasayapadipantalu (39), Dr. YSR rhythu barosa (31), raithunestham, and Way2news-padipantalu with 28 each. Other Magazines that published popular articles included krishi jagran (25), rhythuvani (19), padipanta (8), aquatech magazine (6) Telugu rhythu (5), manarhythuvani (3), Mahila Sadikaitha (2), and one each in Krishi Netra and Simhapuri rhythu (Table 6 & Fig 7).

Fig 7. Publications in different magazines

CHAPTER –II
THEME WISE PUBLICATIONS

THEME 1: CROP PRODUCTION & MANAGEMENT

Table 7. Distribution of KVKs according to number of publications on crop production & management theme

S.No	Andhra Pradesh KVKs	Number of Publication	Telangana KVKs	Number of Publication	Grand Total
1	Anantapur (Reddipalli)	1	Adilabad	3	4
2	Anantapur (Kalyandurg)	2	Mancherial	4	6
3	Chittoor (Kalikiri)	1	Nizamabad	2	3
4	Chittoor (Rass)	0	Karimnagar	3	3
5	East Godavari (Kalavacherla)	0	Peddapally	4	4
6	East Godavari (Pandirimamidi)	6	Warangal (Mamnoor)	3	9
7	Guntur (Lam)	1	Mahabubabad (Malyal)	6	7
8	Kadapa (Utkur)	6	B.Kothagudem	5	11
9	Kadapa (Vonipenta)	3	Khammam (Wyra)	1	4
10	Krishna (Garikapadu)	2	Nalgonda (Kampasagar)	2	4
11	Krishna (Ghantasala)	3	Gaddipally	0	3
12	Kurnool (Banavasi)	0	Ranganareddy	0	0
13	Kurnool (Yagantipalli)	0	Sangareddy (Zaheerabad)	28	28
14	Nellore	5	Medak (Tuniki)	0	5
15	Nellore (Periyavaram)	0	Nagarkurnool (Palem)	13	13
16	Prakasam (Darsi)	3	Mahabubnagar (Madnapuram)	0	3
17	Prakasam (Kandukur)	0		--	0
18	Srikakulam	0		--	0
19	Vishakapatnam (Kondempudi)	0		--	0
20	Visakhapatnam (Butchaipeta)	0		--	0
21	Vizayanagaram (Rastakuntabai)	4		--	4
22	West Godavari (Undi)	0		--	0
23	West Godavari (Vrgudem)	14		--	14
	Total	51		74	125

Telangana KVKs contributed 74 out of the 125 popular articles published on the Crop Production & Management theme, followed by Andhra Pradesh KVKs with 54. Out of all the Andhra Pradesh KVKs, West Godavari (Vrgudem) KVK contributed the most articles with 14, followed by East Godavari (Pandirimamidi), Kadapa (Utkur) with six, and Nellore with five. Sangareddy (Zaheerabad) contributed the most publications out of all the KVKs in Telangana with 28, followed by KVKs in Nagarkurnool (Palem) with 13 and Mahabubabad (Malyal) with 6. (Table 7).

Table 8. Crop production & management publications in different magazines

S.No	Magazine name	Andhra Pradesh	Telangana	Total
1	Eruvaka	1	15	16
2	Krishi Jaagaran	7	3	10
3	Krishi Netra	0	1	1
4	Raithu Nestham	3	3	6
5	Vyavasaya Padipantalu	2	13	15
6	Vyavasayam	1	16	17
7	Way2 News Padipantalu	4	23	27
8	Dr YSR Rythubarosa	22	0	22
9	Rythuvani	8	0	8
10	Simhapuri Rythu	1	0	1
11	Telugu Rythu	2	0	2
	Grand Total	51	74	125

During the reporting period, the majority of Telangana KVKs published in Way2 News-Padipantalu (23), Vyavasayam (16), and Eruvaaka (15). In contrast, the majority of Andhra Pradesh KVKs published their theme articles on crop production and management in Dr. YSR Rythubarosa (22) followed by Rythuvani (8) and Krishi Jaagaran -7 (Table 8 & Fig 9).

Overall, the number of articles published in different Magazines within the crop production & management theme varied. A significant number of articles on crop management and production was published in Way2 News, Padipantalu (27) and Dr. YSR Rythubarosa (22), Vyavasayam (17), and Eruvvaka (16) (Table 8).

There was variation in the number of articles published in a given year. The bulk of articles written by Andhra Pradesh KVKs were published in January (10), August (9) and April (5) months. Conversely, the bulk of Telangana KVKs' publications were published in May (12), April (11), and March (9) (Table 9 & Fig 9).

Overall, table 9 showed that most of the articles were published in January (13.6%), April (12.8%), and August (12.0%) months during the reporting period.

Fig 8. Crop production & management theme publications in different magazines

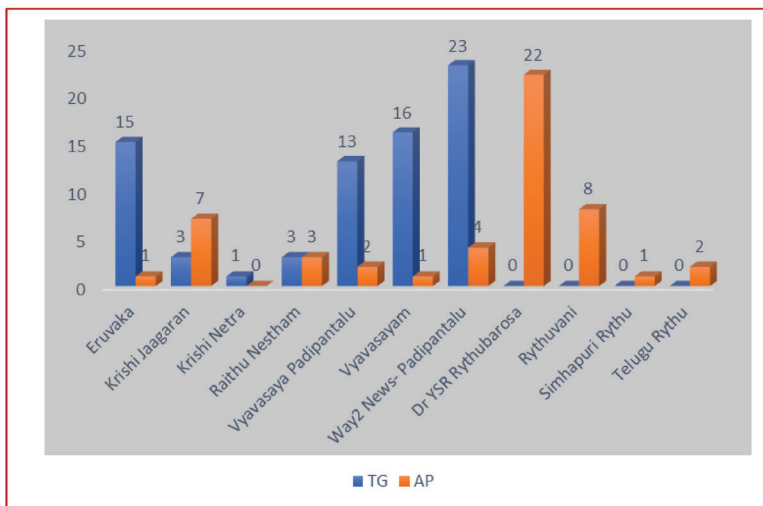
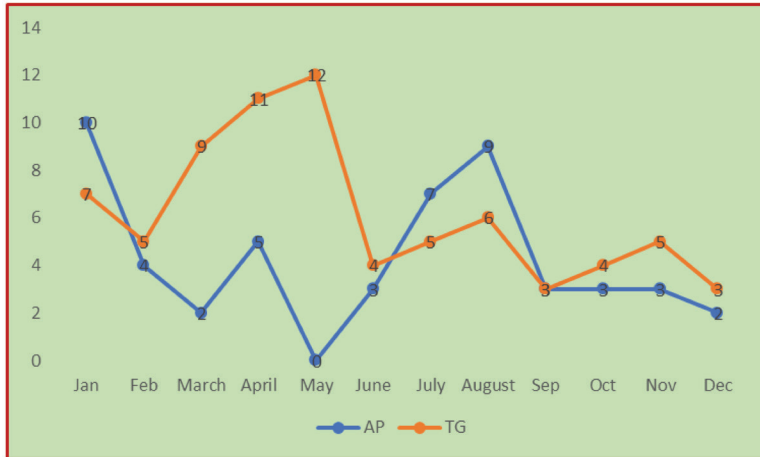

Table 9. Distribution of crop production & management publications according to months

S.No	Month	AP	TG	Total (N=125)	Percent (%)
1	January	10	7	17	13.6
2	February	4	5	9	7.2
3	March	2	9	11	8.8
4	April	5	11	16	12.8
5	May	0	12	12	9.6
6	June	3	4	7	5.6
7	July	7	5	12	9.6
8	August	9	6	15	12.0
9	September	3	3	6	4.8
10	October	3	4	7	5.6
11	November	3	5	8	6.4
12	December	2	3	5	4.0
	Total	51	74	125	100

Fig 9: Crop production & Management theme Month wise publications

THEME 2: PLANT PROTECTION

Table 10. Distribution of KVKs according to number of plant protection publication

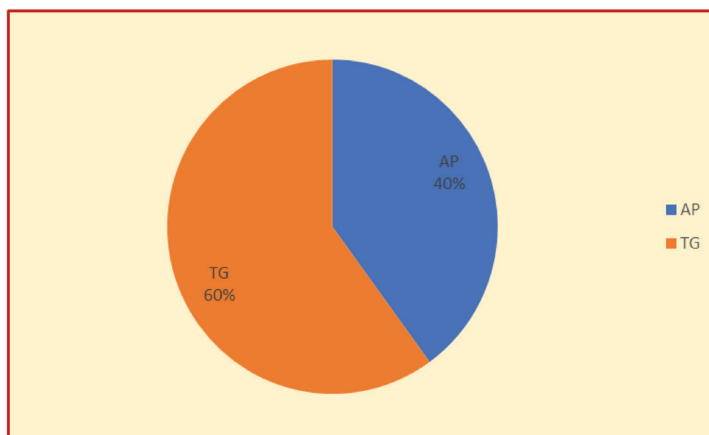
S.No	Andhra Pradesh KVKs	Number of Publication	Telangana KVKs	Number of Publication	Grand Total
1	Anantapur (Reddipalli)	0	Adilabad	1	1
2	Anantapur (Kalyandurg)	2	Mancherial	0	2
3	Chittoor (Kalikiri)	0	Nizamabad	1	1
4	Chittoor (Rass)	0	Karimnagar	0	0
5	East Godavari (Kalavacherla)	0	Peddapally	0	0
6	East Godavari (Pandirimamidi)	0	Warangal (Mamnoor)	3	3
7	Guntur (Lam)	0	Mahabubabad (Malyal)	2	2
8	Kadapa (Utkur)	5	B.Kothagudem	7	12
9	Kadapa (Vonipenta)	2	Khammam (Wyra)	7	9
10	Krishna (Garikapadu)	0	Nalgonda (Kampasagar)	1	1
11	Krishna (Ghantasala)	1	Gaddipally	0	1
12	Kurnool (Banavasi)	3	Ranganareddy	0	3
13	Kurnool (Yagantipalli)	0	Sangareddy (Zaheerabad)	4	4
14	Nellore	1	Medak (Tuniki)	0	1
15	Nellore(Periyavaram)	0	Nagarkurnool (Palem)	13	13
16	Prakasam (Darsi)	5	Mahabubnagar (Madnapuram)	0	5
17	Prakasam (Kandukur)	2			2
18	Srikakulam	0		--	0
19	Vishakapatnam (Kondempudi)	2		--	2
20	Visakhapatnam (Butchaipeta)	0		--	0
21	Vizayanagaram (Rastakuntabai)	2		--	2
22	West Godavari (Undi)	1		--	1
23	West Godavari (Vrgudem)	0		--	0
	Total	26		39	65

Of the 65 popular articles published on the theme of plant protection, 26 (40%) were contributed by KVKs from Andhra Pradesh, and 39 (60%) by KVKs from Telangana. Of all the KVKs in Andhra Pradesh, five each contributed by Kadapa (Utkur), and Prakasam (Darsi) KVKs and three were contributed by Kurnool (Banavasi). Out of all the KVKs in Telangana, Nagarkurnool (Palem) provided the most publications with 13, followed by KVKs in Khammam (Wyra) and B. Kothagudem with 7 articles each in 2023. (Tabel 10 & Fig 10).

Most Andhra Pradesh KVKs published in Eruvaaka (6), Vyavasayam, Rythuvani (5), and Krishi Jagran (3) magazines during the reporting period. In contrast, only three Magazines—Eruvaaka (16), Vyavasayam (11) and Vyavasayapadipantalu (12)—published plant protection articles written by Telangana KVKs (Table 11 & Fig 11).

Fig 10: State wise contribution to total plant protection publications

Overall, there were differences in the number of publications on plant protection that were published in various magazines. Eruvaka (22) Vyavasayam (16), and Vyavasayapadipantalu (12) published a large number of popular articles on plant protection (Table 11 & Fig 11).

Table 11. Distribution of plant protection publications in different magazines

S.No	Magazine name	Andhra Pradesh	Telangana	Total
1	Eruvaka	6	16	22
2	Vyavasayam	5	11	16
3	Vyasaya Padipantalu	0	12	12
4	Krishi Jagaraan	3	0	3
5	Mana Raithuvaani	1	0	1
6	Rythu Bharos Magazine	2	0	2

7	Rythu Nestham	2	0	2
8	Rythuvani	5	0	5
9	Telugu Raithu	1	0	1
10	way2news-Paadipanta, Digital magazine	1	0	1
	Grand Total	26	39	65

Fig 11: Plant protection publications in different magazines

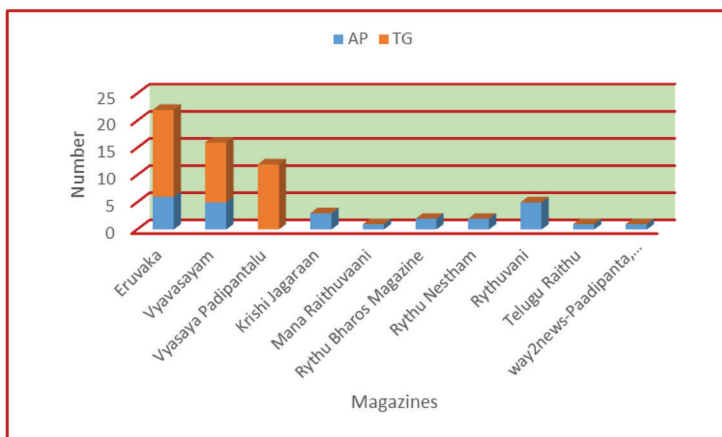

Table 12. Distribution of plant protection publications according to months

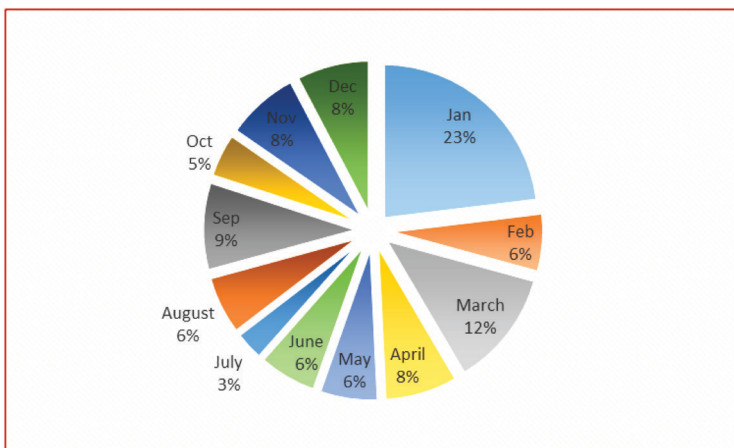
S.No	Month	AP (No)	TG (No)	Total (No)	Percent (%)
1	January	6	9	15	23.08
2	February	3	1	4	6.15
3	March	2	6	8	12.31
4	April	0	5	5	7.69
5	May	0	4	4	6.15
6	June	2	2	4	6.15
7	July	1	1	2	3.08
8	August	3	1	4	6.15
9	September	2	4	6	9.23
10	October	1	2	3	4.62
11	November	4	1	5	7.69
12	December	2	3	5	7.69
	Total	26	39	65	100

There was variation in the number of articles published in a given year. The majority of the articles authored by KVKs from Andhra Pradesh were published in January (6), November (4), February (3), and August (3). On the other hand, January (9), March (6), and April (5) saw the publications of the majority of Telangana KVKs' articles (Table 12 & Fig 12).

Overall, the majority of the publications were published in January (23.08%), March (12.31%), and September (9.23%), according to Table 12 & Fig 12.

Fig 12: Month wise plant protection publications

THEME 3 : Home science

Only four Andhra Pradesh KVKs— Krishna (Ghantasala), Vizayanagaram (Rastakuntabai), Krishna (Garikapadu), and Chittoor (Kalikiri)—published home science articles during the reporting period. In a similar manner, home science popular articles have only been published by five Telangana KVKs: Adilabad, Peddapally, Warangal (Mamnoor), Sangareddy (Zaheerabad), and Nagarkurnool (Palem). Of the thirty-nine KVKs, Adilabad (15), Peddapally (6), and Krishna (Ghantasala-4) published the majority of the publications (Table 13).

Table 13. Distribution of KVKs according to number of home science publications

S.No	Andhra Pradesh KVKs	Number of Publication	Telangana KVKs	Number of Publication	Grand Total
1	Anantapur (Reddipalli)	0	Adilabad	15	15
2	Anantapur (Kalyandurg)	0	Mancherial	1	1
3	Chittoor (Kalikiri)	3	Nizamabad	0	3
4	Chittoor (Rass)	0	Karimnagar	0	0
5	East Godavari (Kalavacherla)	0	Peddapally	6	6
6	East Godavari Pandirimamidi)	0	Warangal (Mamnoor)	1	1
7	Guntur (Lam)	0	Mahabubabad (Malyal)	0	0
8	Kadapa (Utkur)	0	B.Kothagudem	0	0
9	Kadapa (Vonipenta)	0	Khammam (Wyra)	0	0
10	Krishna (Garikapadu)	3	Nalgonda (Kampasagar)	0	3
11	Krishna (Ghantasala)	4	Gaddipally	0	4
12	Kurnool (Banavasi)	0	Ranganareddy	0	0
13	Kurnool (Yagantipalli)	0	Sangareddy (Zaheerabad)	1	1
14	Nellore	0	Medak (Tuniki)	0	0
15	Nellore (Periyavaram)	0	Nagarkurnool(Palem)	1	1
16	Prakasam (Darsi)	0	Mahabubnagar (Madnapuram)	0	0
17	Prakasam (Kandukur)	0		--	0
18	Srikakulam	0		--	0
19	Vishakapatnam(Kondempudi)	0		--	0
20	Visakhapatnam (Butchaipeta)	0		--	2
21	Vizayanagaram (Rastakuntabai)	2		--	2
22	West Godavari (Undi)	0		--	0
23	West Godavari (Vrgudem)	0		--	0
	Total	12		25	37

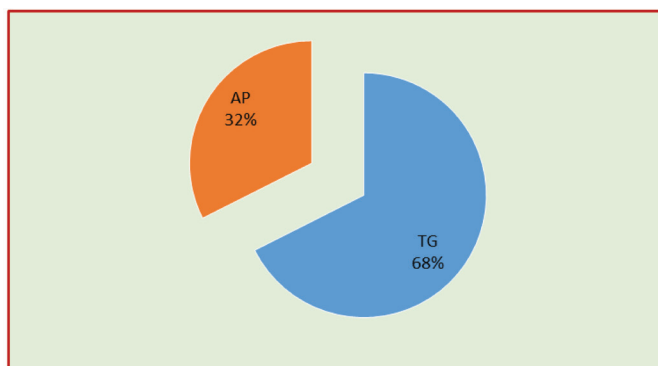

Overall, 68 percent of home science articles were published by Telangana KVKs followed by Andhra Pradesh (32.0%) (Fig 13).

Andhra Pradesh KVKs published in Vyavasayam (6), two each in Eruvaaka, Dr YSR Rthubarosa and Rythuvani Magazine. Conversely, Telangana KVKs published their articles in Rythunestam (9), Vyavasaya padipantalu (9) Eruvaaka (2), one each in MahilaSadikaritha and Vyavasayam magazines (Table 14 & Fig 14)

Overall, majority of home science popular articles were published in Rythunestam (9), Vyavasaya padipantalu (9) followed by Vyavasayam (7), Eruvaka (5), Krishi Jagran (2), Dr YSR Rthubarosa (2), Rythuvani (2) and MahilaSadikaritha (1) magazines (Table 14).

Fig 13. State wise contribution to total home science publications

The majority of the popular articles written by Andhra Pradesh KVKs were published in August (3), with two each in January, April, and July, and one each in March, May, and September months. By contrast, Telangana KVKs published one article each in June and July, and five articles each in January, February, April, May, and three each in March, July, and August months (Table 15 & Fig 15).

During the reporting period, 13.51 percent of popular articles published each in January, February, April followed by May (10.81%), 8.11 percent each in March, July, August, October and December months (Table 15).

Table 14. Distribution of home science publications in different the magazines

S.No	Magazine name	Andhra Pradesh (No)	Telangana (No)	Total (No)
1	Eruvaka	2	3	5
2	Krishi Jagran	0	2	2
3	MahilaSadikaritha	0	1	1
4	Rythunestam	0	9	9

5	Vyavasaya padipantalu	0	9	9
6	Vyavasayam	6	1	7
7	Raithubharosa	2	0	2
8	Raituvani	2	0	2
	Grand Total	12	25	37

Fig 14. Home science publications in different magazines

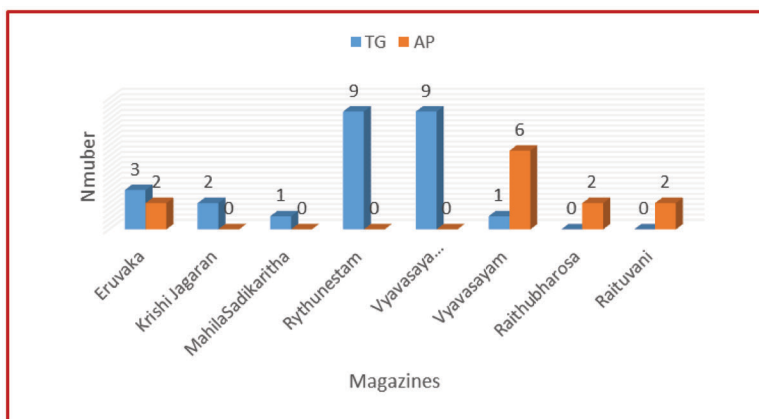

Table 15. Distribution of home science publications according to months

S.No	Month	AP (No)	TG (No)	Total (No)	Percent (%)
1	January	2	3	5	13.51
2	February	0	5	5	13.51
3	March	1	2	3	8.11
4	April	2	3	5	13.51
5	May	1	3	4	10.81
6	June	0	1	1	2.70
7	July	2	1	3	8.11
8	August	3	0	3	8.11
9	September	1	0	1	2.70
10	October	0	3	3	8.11
11	November	0	1	1	2.70
12	December	0	3	3	8.11
	Total	12	25	37	100

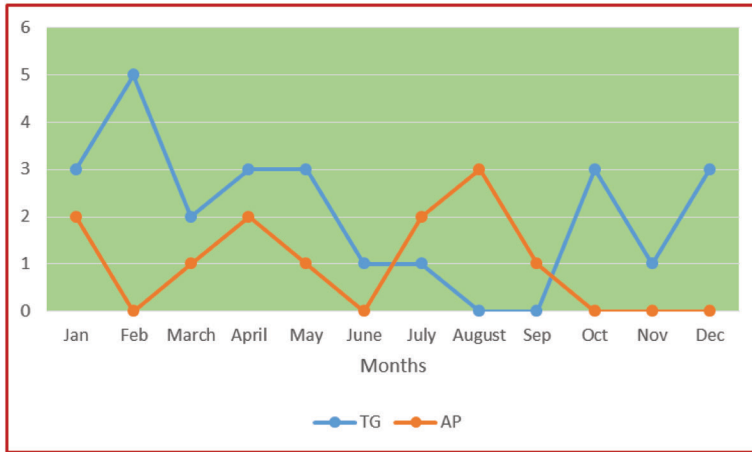
सत्यमेव जयते

भारतीय
ICAR

Fig 15. Month wise home science publications

THEME 4: Animal Sciences & Fishery

About 30 popular articles were published during the period from 1-1-2023 to 31-12-2023. Andhra Pradesh (11) contributed less articles than Telangan KVKs (19). Just five KVKs in Andhra Pradesh have written popular articles on animal science and fishery: West Godavari (Undi), Anantapur (Kalyandurg), Chittoor (Kalikiri), Krishna (Garikapadu), and Vizayanagaram (Rastakuntabai). Only two of the sixteen Telangana KVKs, namely Peddapally and Warangal (Mamnoor), have contributed to popular articles on animal science and Fishery (Table 16).

Table 16. Distribution of KVKs according to animals sciences and Fishery publication

S.No	Andhra Pradesh KVKs	Number of Publication	Telangana KVKs	Number of Publication	Grand Total
1	Anantapur (Reddipalli)	0	Adilabad	0	0
2	Anantapur (Kalyandurg)	2	Mancherial	0	2
3	Chittoor (Kalikiri)	1	Nizamabad	0	1
4	Chittoor (Rass)	0	Karimnagar	0	0
5	East Godavari (Kalavacherla)	0	Peddapally	5	5
6	East Godavari (Pandirimamidi)	0	Warangal (Mamnoor)	14	14
7	Guntur (Lam)	0	Mahabubabad(Malyal)	0	0
8	Kadapa (Utkur)	0	B.Kothagudem	0	0
9	Kadapa (Vonipenta)	0	Khammam (Wyra)	0	0
10	Krishna (Garikapadu)	1	Nalgonda (Kampasagar)	0	1
11	Krishna (Ghantasala)	0	Gaddipally	0	0
12	Kurnool (Banavasi)	0	Ranganareddy	0	0
13	Kurnool (Yagantipalli)	0	Sangareddy Zaheerabad)	0	0
14	Nellore	0	Medak (Tuniki)	0	0
15	Nellore (Periyavaram)	0	Nagarkurnool (Palem)	0	0
16	Prakasam (Darsi)	0	Mahabubnagar (Madnapuram)	0	0
17	Prakasam (Kandukur)	0		--	0
18	Srikakulam	0		--	0
19	Vishakapatnam (Kondempudi)	0		--	0
20	Visakhapatnam (Butchaipeta)	0		--	0
21	Vizayanagaram (Rastakuntabai)	1		--	1
22	West Godavari (Undi)	6		--	6
23	West Godavari (Vrgudem)	0		--	0
	Total	11		19	30

Both the states of Andhra Pradesh and the Telangana published the popular articles in various monthly agricultural magazines. The bulk of Andhra Pradesh KVKs' publications were published in Aquatech magazine (6), with one each in Eruvaaka, Krishi Jagran, Vyavasayam, Rhytunestham, and Rhythuvaani. The bulk of popular articles were published in Vyavasayam (7), Eruvaaka, Rhytunestham (4 each), Krishi Jagran (3), and Mahila sadikaratha (1) by Telangana KVKs (Table 17 & Fig 17).

Overall, during the reporting period, eight popular articles were published in the Vyavasayam, followed by five in Eruvaaka, five in Rhytunestham, four in Krishi Jagran, and one in Mahila Sadhikaratha magazines.

Fig : 16 Sate wise percentage of Animal science & Fishery publications

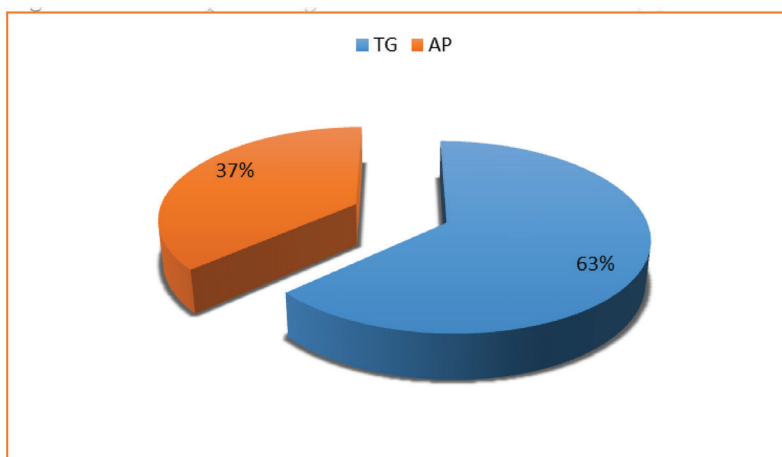

Table 17. Animal sciences & Fishery publications distribution in different magazines

S.No	Magazine name	Andhra Pradesh	Telangana	Total
1	Eruvaaka	1	4	5
2	Krishi Jagran	1	3	4
3	Mahila Sadhikaratha	0	1	1
4	Raitu nestham	1	4	5
5	Vyavasayam	1	7	8
6	Aquatech magazine	6	0	0
7	Rythuvani	1	0	0
	Grand Total	11	19	30

Fig 17. Animal science & Fishery Publications in different magazines

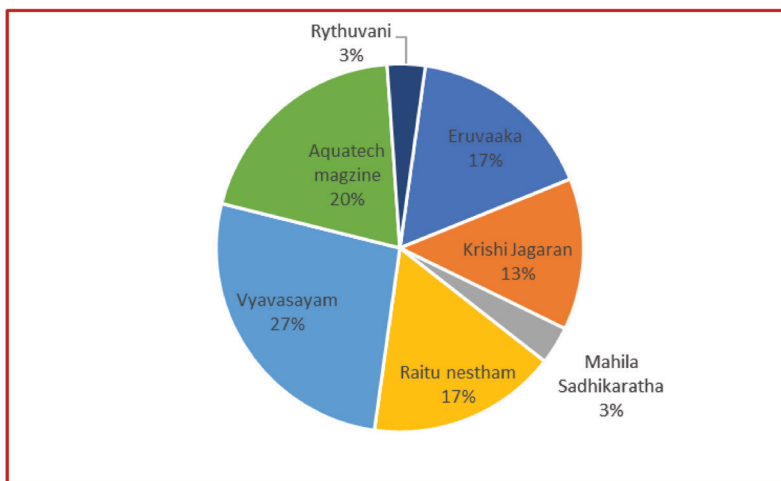
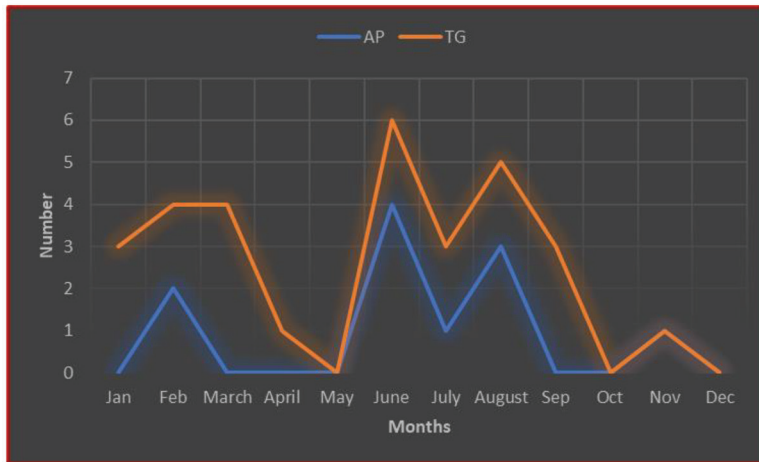

Table 18. Distribution of animal sciences & Fishery publications according to months

S.No	Month	AP	TG	Total	Percent (%)
1	January	0	3	3	10.00
2	February	2	2	4	13.33
3	March	0	4	4	13.33
4	April	0	1	1	3.33
5	May	0	0	0	0.00
6	June	4	2	6	20.00
7	July	1	2	3	10.00
8	August	3	2	5	16.67
9	September	0	3	3	10.00
10	October	0	0	0	0.00
11	November	1	0	1	3.33
12	December	0	0	0	0.00
	Total	11	19	30	100.00

Fig 18. Month wise animal science & Fishery publications

The majority of the popular articles that Andhra Pradesh KVKs wrote were published in the months of June (4), August (3), February (2), July and November, with one each. In comparison, Telangana KVKs published four articles in March, three articles in each of the months of January and September two papers in each of the months of February, June, July, August, and April (1) (Table 18 & Fig 18).

Overall, the majority of the articles of animal science & fishery theme were published in June (20%) month followed by August (16.67%), February, March each 13.33 percent, January (10%), September (10%), 3.33 percent each in April and November months during the reporting period (Table 18).

THEME 5: EXTENSION

The theme of extension encompasses around thirty-six publications, accounting for 10.94 percent of all publications produced during the reporting period. Fifteen of these came from KVKs in Telangana, and twenty-one from Andhra Pradesh. In Andhra Pradesh, the most popular articles (12) were contributed by Krishna (Ghantasala) KVK, followed in order by Nellore (3), Prakasam (Darsi) (2), and one each by Chittoor (Kalikiri), Chittoor (Rass), Kadapa (Utkur) and Kurnool (Yagantipalli) KVKs (Table 19 & Figs 20). A total of 15 articles were contributed by Telangana KVKs, including Peddapally, Khammam (Wyra), Nizamabad, Nalgonda (Kampasagar), B. Kothagudem, and Sangareddy (Zaheerabad) (Table 19 & Figs 19).

Table 19. Distribution of KVKs according to number of extension theme publication

S. No	Andhra Pradesh KVKs	Number of Publication	Telangana KVKs	Number of Publication	Grand Total
1	Anantapur (Reddipalli)	0	Adilabad	1	1
2	Anantapur (Kalyandurg)	0	Mancherial	0	0
3	Chittoor (Kalikiri)	1	Nizamabad	2	3
4	Chittoor (Rass)	1	Karimnagar	0	1
5	East Godavari (Kalavacherla)	0	Peddapally	5	5
6	East Godavari (Pandirimamidi)	0	Warangal (Mamnoor)	0	0
7	Guntur (Lam)	0	Mahabubabad (Malyal)	0	0
8	Kadapa (Utkur)	1	B.Kothagudem	1	2
9	Kadapa (Vonipenta)	0	Khammam (Wyra)	3	3
10	Krishna (Garikapadu)	0	Nalgonda (Kampasagar)	2	2
11	Krishna (Ghantasala)	12	Gaddipally	0	12
12	Kurnool (Banavasi)	0	Ranganareddy	0	0
13	Kurnool (Yagantipalli)	1	Sangareddy (Zaheerabad)	1	2
14	Nellore	3	Medak (Tuniki)	0	3
15	Nellore (Periyavaram)	0	Nagarkurnool (Palem)	0	0
16	Prakasam (Darsi)	2	Mahabubnagar (Madnapuram)	0	2
17	Prakasam (Kandukur)	0		--	0
18	Srikakulam	0		--	0

19	Vishakapatnam (Kondempudi)	0	--	0
20	Visakhapatnam (Butchaipeta)	0	--	0
21	Vizayanagaram (Rastakuntabai)	0	--	0
22	West Godavari (Undi)	0	--	0
23	West Godavari (Vrgudem)	0	--	0
	Total	21	15	36

Fig 19. Telngana KVKs extension theme publications

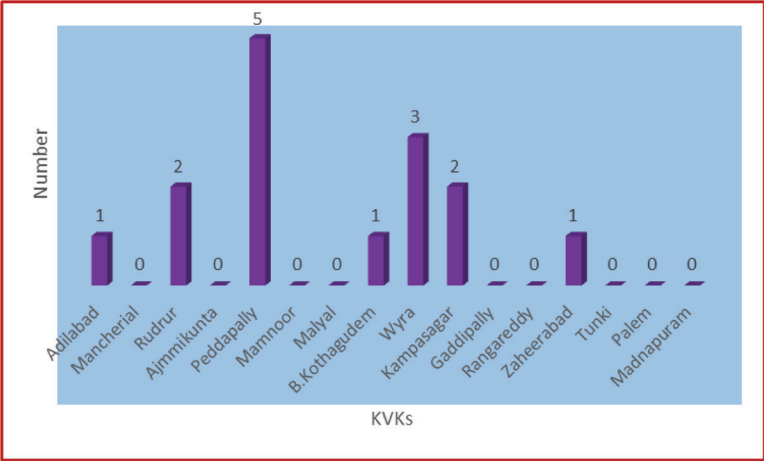
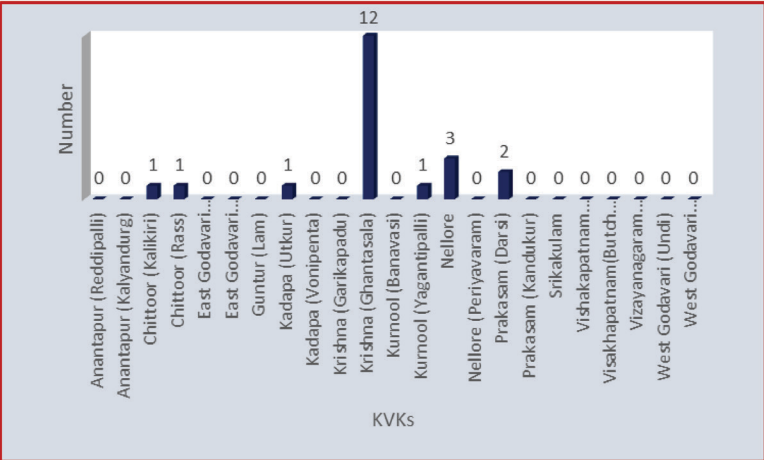

Fig 20. Andhra Pradesh KVKs extension theme publications

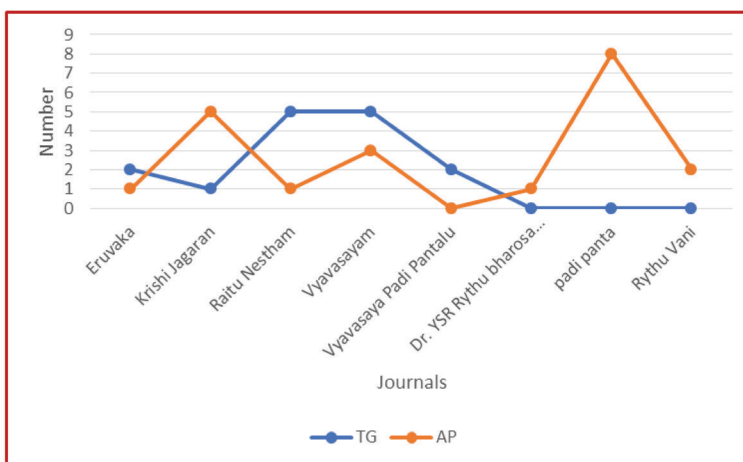
The majority of the articles (8) written by Andhra Pradesh KVKs were published in the Padi Panta magazine, Krishi Jagran, with five, Vyavasayam, with three, Rythuvani, with two, and Eruvaka, Raitu Nestham, and Dr. YSR Rythu bharsa Monthly magazine, each with one. Telangana KVKs, on the other hand, published five in Raitu Nestham, Vyavasayam, two in Eruvaka, Vyavasaya Padi Pantalu, and one in Krishi Jagran in the year 2023 (Table 20 & Fig 21).

In total, seven Magazines published theme articles during the reporting period: Vyavasayam (8), Krishi Jagran (6), Raitu Nestham (6), Eruvaka (3), Vyavasaya Padi Pantalu (2), Rythuvani (2), and Dr. YSR Rythu bharsa Monthly magazine (1).

Table 20. Extension publications distribution in different the magazines

S.No	Magazine name	Andhra Pradesh	Telangana	Total
1	Eruvaka	1	2	3
2	Krishi Jagran	5	1	6
3	Raitu Nestham	1	5	6
4	Vyavasayam	3	5	8
5	Vyavasaya Padi Pantalu	0	2	2
6	Dr. YSR Rythu bharsa Monthly magazine	1	0	1
7	padi panta	8	0	8
8	Rythuvani	2	0	2
	Grand Total	21	15	36

Fig 21. Extension theme Publications in different magazines

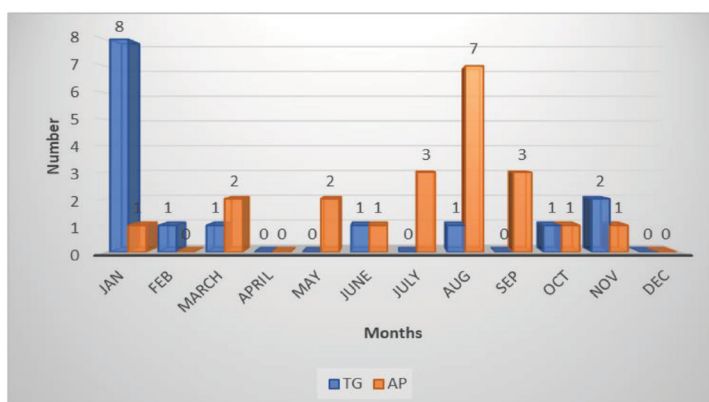
The majority of the popular articles that Andhra Pradesh KVKs wrote were published in the months of August (7), July (3), September (3), March (2), May (2), January, June, October and November, with one each. Telangana KVKs, in contrast, published eight articles in January, two in November, and one in each of the February, March, June, August, and October months. (Table 21 & Fig 22).

Overall, the bulk of the articles published during the reporting period were in the following months: January (25%), August (22.22%), February, July, September, and November each with 8.33 percent; May, June, and October with 5.56 percent; and November with 2.28 percent (Table 21).

Table 21. Distribution of extension theme publications according to months

S.No	Month	AP	TG	Total	Percent (%)
1	January	1	8	9	25.00
2	February	0	1	1	2.78
3	March	2	1	3	8.33
4	April	0	0	0	0.00
5	May	2	0	2	5.56
6	June	1	1	2	5.56
7	July	3	0	3	8.33
8	August	7	1	8	22.22
9	September	3	0	3	8.33
10	October	1	1	2	5.56
11	November	1	2	3	8.33
12	December	0	0	0	0.00
	Total	21	15	36	100

Fig 22. Month wise extension theme publications

Theme 6: Varietal Assessment & Demonstration: Horticultural Crops, Plantations & Agro Forestry

Only nine Andhra Pradesh KVKs— Anantapur (Kalyandurg), Chittoor (Kalikiri), Kadapa (Utkur), Krishna (Garikapadu), Kurnool (Banavasi), Kurnool (Yagantipalli), Prakasam (Darsi), Vishakapatnam (Kondempudi) and Vizayanagaram (Rastakuntabai) published Varietal Assessment & Demonstration: Horticultural Crops, Plantations & Agro Forestry articles during the reporting period.

Table 22. Distribution of KVKs according to number of VAHC publications

S.No	Andhra Pradesh KVKs	Number of Publication	Telangana KVKs	Number of Publication	Grand Total
1	Anantapur (Reddipalli)	0	Adilabad	2	2
2	Anantapur (Kalyandurg)	2	Mancherial	1	3
3	Chittoor (Kalikiri)	2	Nizamabad	0	2
4	Chittoor (Rass)	0	Karimnagar	0	0
5	East Godavari (Kalavacherla)	0	Peddapally	0	0
6	East Godavari (Pandirimamidi)	0	Warangal (Mamnoor)	0	0
7	Guntur (Lam)	0	Mahabubabad(Malyal)	0	0
8	Kadapa (Utkur)	1	B.Kothagudem	0	1
9	Kadapa (Vonipenta)	0	Khammam (Wyra)	0	0
10	Krishna (Garikapadu)	2	Nalgonda (Kampasagar)	1	3
11	Krishna (Ghantasala)	0	Gaddipally	0	0
12	Kurnool (Banavasi)	5	Ranganareddy	0	5
13	Kurnool (Yagantipalli)	2	Sangareddy (Zaheerabad)	0	2
14	Nellore	0	Medak (Tuniki)	0	0
15	Nellore (Pariyavaram)	0	Nagarkurnool(Palem)	3	3
16	Prakasam (Darsi)	4	Mahabubnagar (Madnapuram)	0	4
17	Prakasam (Kandukur)	0		--	0
18	Srikakulam	0		--	0
19	Vishakapatnam (Kondempudi)	2		--	2
20	Visakhapatnam (Butchaipeta)	0		--	0
21	Vizayanagaram (Rastakuntabai)	2		--	2
22	West Godavari (Undi)	0		--	0
23	West Godavari (Vrgudem)	0		--	0
	Total	22		7	29

In a similar manner, Varietal Assessment & Demonstration: Horticultural Crops, Plantations & Agro Forestry popular articles have only been published by four Telangana KVKs: Adilabad, Mancherial, Nalgonda (Kampasagar), and Nagarkurnool (Palem). Seventy six percent of articles were contributed by Andhra Pradesh KVKs and twenty four percent by Telangana KVKs (Table 22 & Fig 23).

Fig 23. State wise percentage of VAHC publications

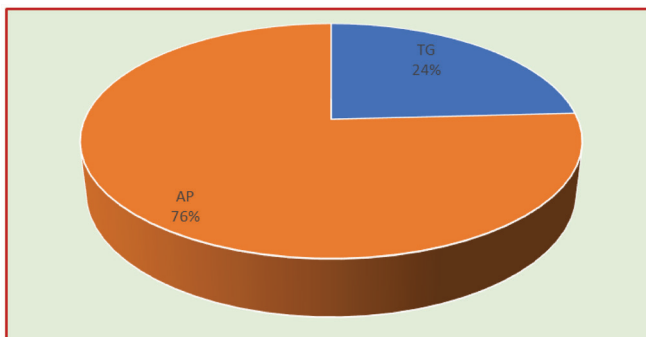

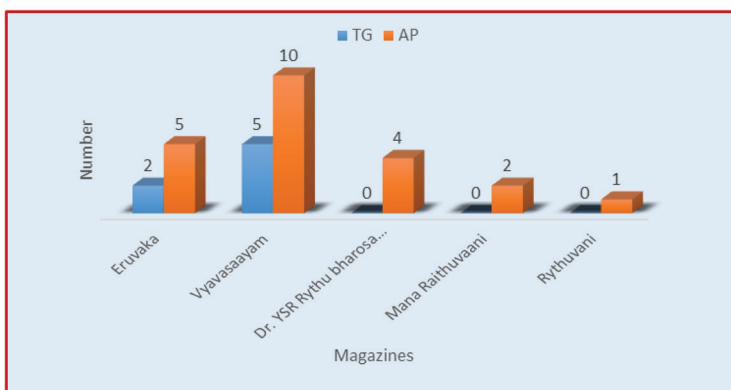
Table 23. Distribution of VAHC publications in different the magazines

S.No	Magazine name	Andhra Pradesh	Telangana	Total
1	Eruvaka	5	2	7
2	Vyavasaayam	10	5	15
3	Dr. YSR Rythu bharosa	4	0	4
4	Mana Raithuvaani	2	0	2
5	Rythuvani	1	0	1
6	Grand Total	22	7	29

Andhra Pradesh KVKs’ popular articles were published in five different Magazine i.e, Vyavasaayam (10), Eruvaaka (5), Dr YSR Rthubarosa (4) and Mana Raithuvaani (2) and Rythuvani (1). On the other hand, just two Magazines—two in Eruvaaka and five in Vyavasaayam—published articles written by Telangana KVKs (Table 23 & Fig 24).

Overall, majority of popular articles were published in Vyavasaayam (15) followed by Eruvaka (7), Dr YSR Rthubarosa (4), Mana Raithuvaani (2) and Rythuvani (1) Table (23).

Fig 24. Magazine wise VAHC publication

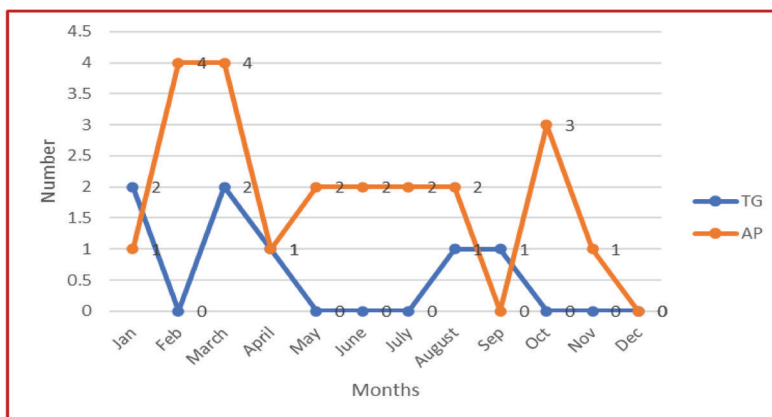
There was variation in the number of articles published in a given year. The majority of the articles authored by KVKs from Andhra Pradesh were published six each in February, March, October (3), two each in May, June, July, August and one each in January, April and November Months. On the other hand, publications of the Telangana KVKs' articles published two each in January, March, and one each in April, August and September months. (Table 24 & Fig 25).

In total, March (20.69%) was the month with the highest number of articles published, followed by February (13.79%), January (10.34%), October (10.34%), April (6.90%), May (6.90%), June (6.90%), July (6.90%), and 3.39 percent each in September (Table 24).

Table 24. Distribution of VAHC publications according to months

S.No	Month	AP	TG	Total	Percent (%)
1	January	1	2	3	10.34
2	February	4	0	4	13.79
3	March	4	2	6	20.69
4	April	1	1	2	6.90
5	May	2	0	2	6.90
6	June	2	0	2	6.90
7	July	2	0	2	6.90
8	August	2	1	3	10.34
9	September	0	1	1	3.45
10	October	3	0	3	10.34
11	November	1	0	1	3.45
12	December	0	0	0	0.00
	Total	22	7	29	100

Fig 25. Month wise VAHC publications

Theme 7: Varietal Assessment & Demonstrations : Agricultural Crops

Popular articles on the theme Varietal Assessment & Demonstrations : Agricultural Crops were published by only three of Andhra Pradesh KVKs. No KVK from Telangana published the articles during the year 2023. Of the three Andhra Pradesh KVKs, the most popular articles (3) were published by Prakasam (Darsi) KVK, with one each by Guntur (Lam) and Visakhapatnam (Butchaipeta) (Table 25 & Fig 26).

Table 25 . Distribution of KVKs according to the number of VAC publications

S. No	Andhra Pradesh KVKs	Number of Publication	Telangana KVKs	Number of Publication	Grand Total
1	Anantapur (Reddipalli)	0	Adilabad	0	0
2	Anantapur (Kalyandurg)	0	Mancherial	0	0
3	Chittoor (Kalikiri)	0	Nizamabad	0	0
4	Chittoor (Rass)	0	Karimnagar	0	0
5	East Godavari (Kalavacherla)	0	Peddapally	0	0
6	East Godavari (Pandirimamidi)	0	Warangal (Mamnoor)	0	0
7	Guntur (Lam)	1	Mahabubabad (Malyal)	0	1
8	Kadapa (Utkur)	0	B.Kothagudem	0	0
9	Kadapa (Vonipenta)	0	Khammam (Wyra)	0	0
10	Krishna (Garikapadu)	0	Nalgonda (Kampasagar)	0	0
11	Krishna (Ghantasala)	0	Gaddipally	0	0
12	Kurnool (Banavasi)	0	Ranganareddy	0	0
13	Kurnool (Yagantipalli)	0	Sangareddy (Zaheerabad)	0	0
14	Nellore	0	Medak (Tuniki)	0	0
15	Nellore (Periyavaram)	0	Nagarkurnool (Palem)	0	0
16	Prakasam (Darsi)	3	Mahabubnagar (Madnapuram)	0	3
17	Prakasam (Kandukur)	0		--	0
18	Srikakulam	0		--	0
19	Vishakapatnam (Kondempudi)	0		--	0
20	Visakhapatnam(Butchaipeta)	1		--	1
21	Vizayanagaram (Rastakuntabai)	0		--	0
22	West Godavari (Undi)	0		--	0
23	West Godavari (Vrgudem)	0		--	0
	Total	5		0	5

Five publications published by Andhra Pradesh KVKs were published in three different magazines: Eruvaaka (2), Telugu Rythu (2), and Vyavasayam (1) (Table 26 & Fig 27).

Varietal Assessment & Demonstrations : Agricultural Crops theme popular articles were pulished in the months of February with three (60%), one each in June (20%) and November (20%) (Table 27 & Fig 28).

Fig 26. KVK wise VAC publications

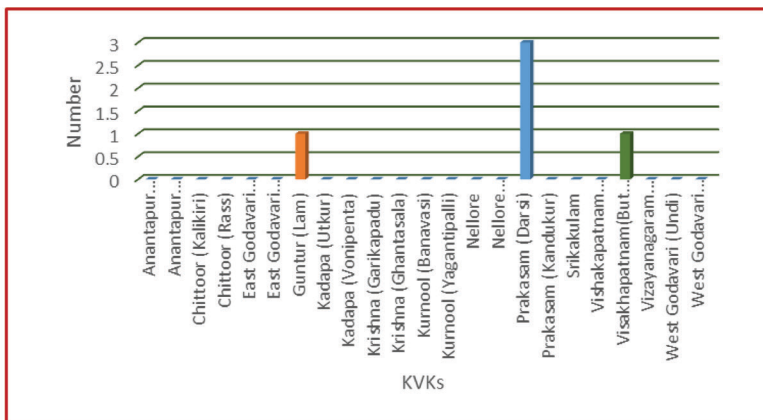

Table 26. Distribution VAC publications in different Magazines

S.No	Magazine name	Andhra Pradesh	Total
1	Eruvaka	2	2
2	Telugu rythu	2	2
3	Vyavasayam	1	1
	Grand Total	5	5

Fig 27. Magazine wise VAC publications

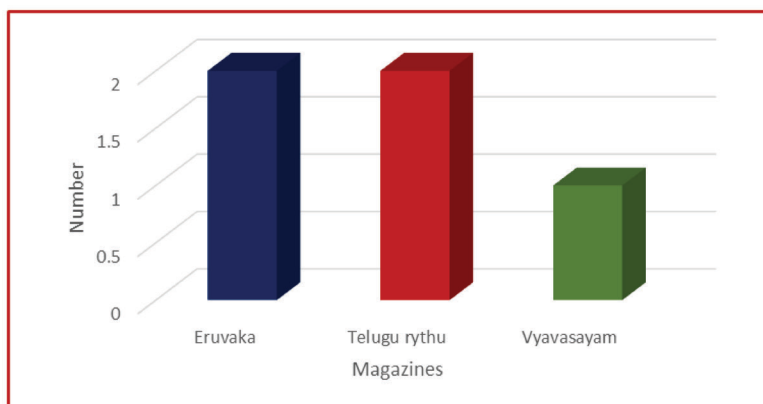
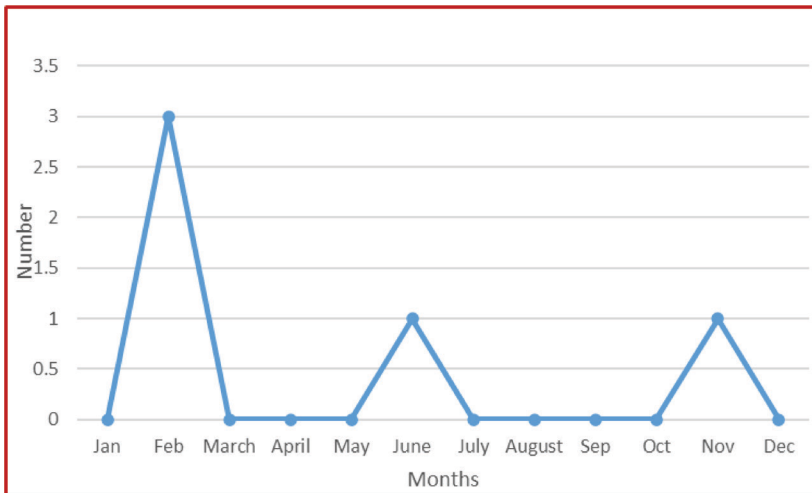

Table 27. Distribution of VAC publications according to months

S.No	Month	AP	Total	Percent (%)
1	January	0	0	0.0
2	February	3	3	60.0
3	March	0	0	0.0
4	April	0	0	0.0
5	May	0	0	0.0
6	June	1	1	20.0
7	July	0	0	0.0
8	August	0	0	0.0
9	September	0	0	0.0
10	October	0	0	0.0
11	November	1	1	20.0
12	December	0	0	0.0
	Total	5	5	100

Fig 28. Month wise VAC publications

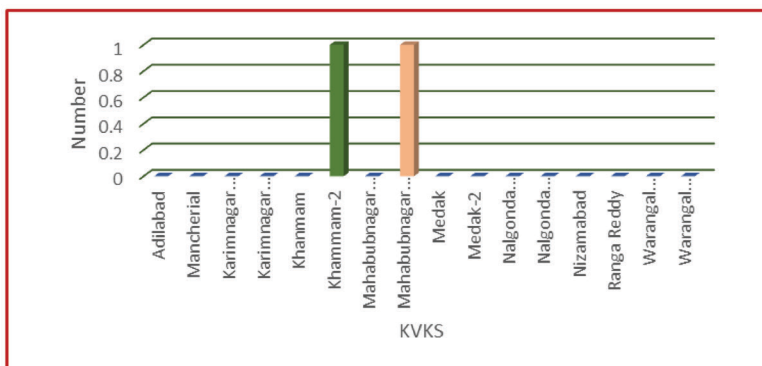
THEME 8: FARM MECHANISATION

In 2023, just two Telangana KVKs—B. Kothagudem and Nagarkurnool (Palem)—published popular articles on the theme of farm mechanisation. Table 28 and Figure 29 show that none of the Andhra Pradesh KVKs published the popular articles.

Table 28. Distribution of KVKs according number of FM publications

S.No	Telangana KVKs	Number of Publication	Grand Total
1	Adilabad	0	0
2	Mancherial	0	0
3	Nizamabad	0	0
4	Karimnagar	0	0
5	Peddapally	0	0
6	Warangal (Mamnoor)	0	0
7	Mahabubabad (Malyal)	0	0
8	B.Kothagudem	1	1
9	Khammam (Wyra)	0	0
10	Nalgonda (Kampasagar)	0	0
11	Gaddipally	0	0
12	Ranganareddy	0	0
13	Sangareddy(Zaheerabad)	0	0
14	Medak (Tuniki)	0	0
15	Nagarkurnool (Palem)	1	1
16	Mahabubnagar (Madnapuram)	0	0
	Total	2	2

Fig 29. KVK wise FM publications

Of the two published articles, one was published in Vyavasaya Padipantalu and one in Vyavasaayam (Table 29 & Fig 30).

Table 30 & Fig. 31 show that two published articles, published one each in January (50%) and one in June (50%) months.

Table 29. Distribution of FM publications in differnt magazines

S.No	Magazine name	Telangana	Total
1	Vyavasaayam	1	1
2	Vyavasaya Padipantalu	1	1
6	Grand Total	2	2

Fig 30. Magazine wise FM publications

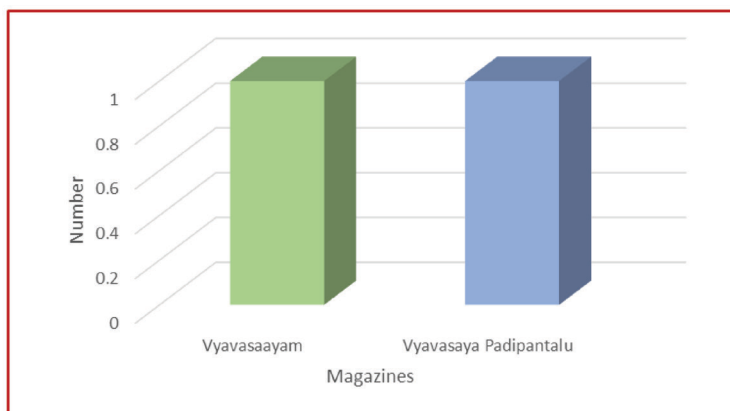
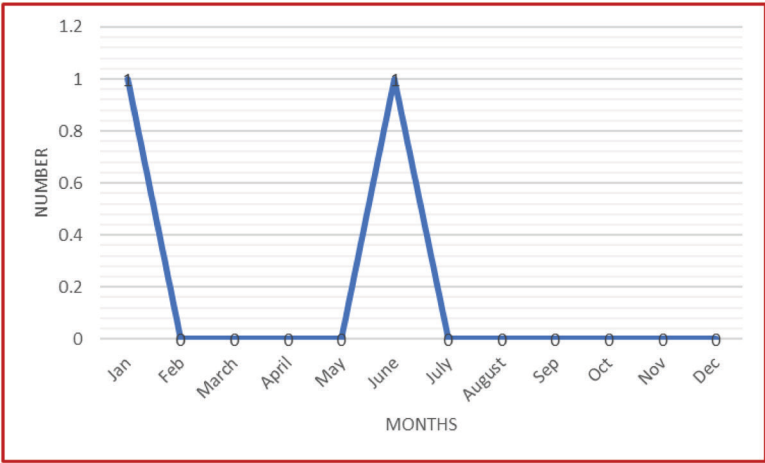

Table 30. Distribution of FM publications according to months

S.No	Month	Telangana	Total	Percent (%)
1	January	1	1	50.0
2	February	0	0	0.0
3	March	0	0	0.0
4	April	0	0	0.0
5	May	0	0	0.0
6	June	1	1	50.0
7	July	0	0	0.0
8	August	0	0	0.0
9	September	0	0	0.0
10	October	0	0	0.0
11	November	0	0	0.0
12	December	0	0	0.0
	Total	2	2	100

Fig 31. Monthwise FM Publications

ANNEXTURE-1 (Details of Popular Articles)

1. Crop Production & Management

S.No	Title	Authors	Address of the KVK	Name of the Monthly magazine	Date of publication	Volume	Page No
1	Nuvvula Saagulo Melakuvalu	Dr. I. Thirupathi et al	Village. Budhakalan, Mandal. Bellampalli, Dist. Mancherial	Eruvaka	01-02-2023	Volume No. 3	29-32
2	Nanyamaina Poshakaharaniki Chirunama- Chirudanyalu	Dr. I. Thirupathi et al	Village. Budhakalan, Mandal. Bellampalli, Dist. Mancherial	Krishi Jaagaranu	01-05-2023	Volume No. 8	27-28
3	Nuvvula Sagulo Kalige Labelu Mariyu Thisukovalsina Jagrathalu	Dr. I. Thirupathi et al	Village. Budhakalan, Mandal. Bellampalli, Dist. Mancherial	Krishi Jaagaranu	01-05-2023	Volume No. 8	20-21
4	Nuvvu Panta Sagulo Melukuvalu	N. Kishore Kumar et al	KVK, Malva, Mahabubabad District, Telangana, 506 102	Vyvasaya Padipantalu	11-01-2023	81(01)	13-Dec
5	Vesavilo vadagalulaki thisukovalsina Jagrathalu	Dr D Nagaraju et al	Krishi Vigyan Kendra, Wyr, Khammam dist.	Vyvasayam	05-01-2023	11 & 1	April, 2023, Pp.36-37.
6	Bhusara Parikshalu - Avasyakatha	M. Suman et al	Bhadradri Kothagudem	Eruvaka	05-04-2023	April,2023	Pp. 25-27.
7	Sendriya vyvasayamthone susthithratvam sadyam	K. Srivani et al	Bhadradri Kothagudem	Vyvasaya Padipantalu	05-05-2023	May, 2023,	14
8	Soil types and Management	E.Swamy	DDS-KVK, Zaheerabad	Way2 news Padipanta	03-03-2023	14-May	12
9	Jeevamrutham preparation and uses	V.RAMESH	DDS-KVK,Zaheerabad	Way2news, Padi pantalu	10-02-2023	2	12
10	Pacchi methaga azolla	V.Ramesh	DDS-KVK,Zaheerabad	wAY2NEWS, Padi pantalu	03-03-2023	15	12
11	Dravarupa yeruvu Vermiwash	V.Ramesh	DDS-KVK,Zaheerabad	Way2news, Padi pantalu	20-01-2023	13	6
12	Taggutunna amrutha gutukala saagu(Chiru dhanyalu)	V. Ramesh	DDS-KVK,Zaheerabad	Way2news, Padi pantalu	03-03-2023	12	15

S.No	Title	Authors	Address of the KVK	Name of the Monthly magazine	Date of publication	Volume	Page No
13	Green leaf Manure and Uses	E.Swamy	DDS - KVK Zaheerabad	Way2news padipanta	24-03-2023	15-Apr	13
14	Plant Nutrients and role of plant growth	E.Swamy	DDS-KVK, Zaheerabad	Way2 news Padipanta	31-03-2023	13-Mar	13
15	Neem uses	E.Swamy	DDS-KVK, Zaheerabad	Way2news Padipanta	07-04-2023	13-Mar	14
16	Role of organic carbon on crop growth	E.Swamy	DDS-KVK, Zaheerabad	Way2news Padipanta	21-04-2023	14-Oct	15
17	Natural farming	E.Swamy	DDS-KVK Zaheerabad	Way2 News Padipanta	28-04-2023	15-Feb	13
18	Nutrient composition of organic manures	E.Swamy	DDS-KVK Zaheerabad	Way2news Padipanta	12-05-2023	13-Jan	17-18
19	Prasthutha panulalo chepattavalasina vyavasaya panulu	J.Vijay et al	GNNS-KVK, Jayaprakash nagar, Jammikunta	Eruvaaka telugu magazine	15-05-2023	May	11-Oct
20	Vesavi Dhukkulatho labhatu daku	J.Vijay, SMS(Agronomy)	GNNS-KVK, Jayaprakash nagar, Jammikunta	Krishi Jagaran	01-06-2023	June	17-18
21	Seed treatment with Trihoderma & Pseudomonas in different crops	J.Vijay et al	GNNS-KVK, Jayaprakash nagar, Jammikunta	Eruvaaka telugu magazine	08-06-2023	June	36-38
22	Sendriya sugandha drvyam Arogyam – Adayam	Dr.M.Swetha et al	KVK,Nizamabad (Rudrur)	Eruvaka	01-11-2023	2 & 12	12-Oct
23	Suitable paddy varieties grown in Telangana region	Dr. Raju et al	KVK, Mamnoon, Warangal	Eruvaaka Monthly Magazine	17-05-2023	2(6)	13-14
24	Harmful effect of parthienum weed on agricultural crops and livestock	Dr. Raju et al	KVK, Mamnoon, Warangal	Eruvaaka Monthly Magazine	10-10-2023	2(11)	23-24
25	Paddy Nursery Management Practices	Dr.Raju et al	KVK, Mamnoon, Warangal	Eruvaaka monthly Magazine	11-07-2023	2(8)	49-50

S.No	Title	Authors	Address of the KVK	Name of the Monthly magazine	Date of publication	Volume	Page No
26	Mirapa Saagulo Samagra Poshaka Yajjamaanyam – Vijaya Gaadha.	Adhi Shankar et al	Krishi Vigyan Kendra, Palem (Mahabubnagar 2), Palem (V), Bijinepally (M), Nagarkurnool dist. TS-509215.	Vyvasayam	06-01-2023	9 & 1	12
27	Raithu Seva lo Meghaduth mariyu Rain Alaram Apps	Lavanya, N et al	Krishi Vigyan Kendra, Palem (Mahabubnagar 2), Palem (V), Bijinepally (M), Nagarkurnool dist. TS-509215.	Vyvasaayam	06-04-2023	9 & 4	49-50
28	Chinna Sandesham – Pedda Prayojanam	Lavanya, N et al	Krishi Vigyan Kendra, Palem (Mahabubnagar 2), Palem (V), Bijinepally (M), Nagarkurnool dist. TS-509215.	Vyvasaayam	06-05-2023	9 & 5	27-29
29	Vaanakaalam pantala adhika digubadula kosam – Vesavi nunde Sannadamavudaam	Lavanya, N et al	Krishi Vigyan Kendra, Palem (Mahabubnagar 2), Palem (V), Bijinepally (M), Nagarkurnool dist. TS-509215.	Vyvasaaya Paadipantalu	05-05-2023	81 & 5	19
30	Puchakaya saguku saraina tharunam	E. Rambabu et al	KVK Malyal, Mahabubabad, Telangana-506102	Vyvasaya Padipantalu	28-02-2023	81 (2)	39-40
31	Mamidi kotha dashalo kotha anantharam thisukovalsina jagrathalu	E. Rambabu et al	KVK Malyal, Mahabubabad, Telangana-506102	Vyvasayam	30-05-2023	09 (05):	32-33
32	Vyvasaym lo pachhirotta eruvula pramukyatha	B. Kranthi Kumar et al	KVK Malyal, Mahabubabad, Telangana-506102	Vyvasaya Padipantalu	30-06-2023	81 (6):	41-42
33	Kuragayala naaru pempakamlo melakuvalu	E. Rambabu et al	KVK Malyal, Mahabubabad, Telangana-506102	Vyvasayam	31-07-2023	9 (7):	36-37
34	Letha Oil Palm Thotalalo tisukovalsina jagrathalu	E. Rambabu et al	KVK Malyal, Mahabubabad, Telangana-506102	Vyvasayam	30-09-2023	9 (9):	31-33

S.No	Title	Authors	Address of the KVK	Name of the Monthly magazine	Date of publication	Volume	Page No
35	vaanapaamula eruvu Vesuko – Nela Uthpaadakatha Panchuko	Shaila, O et al	Krishi Vigyan Kendra, Palem(Mahabubnagar 2), Palem (V), Bijinepally (M), Nagarkurnool dist. TS-509215	Vyvasaaya Padipantalu	01-07-2023	81 & 7	25-26
36	Adhunika Vyvasaayam lo sarikotha oravadi – Nano Yeruvula Vaadakam	Prabhakar Reddy, T et al	Krishi Vigyan Kendra, Palem(Mahabubnagar 2), Palem (V), Bijinepally (M), Nagarkurnool dist. TS-509215	Vyvasaaya Padipantalu	01-08-2023	81 & 8	33
37	Prathi lo megnishiyam poshaka lopa lakshanaalu mariyu Yaajamaanyam	Prabhakar Reddy, T et al	Krishi Vigyan Kendra, Palem(Mahabubnagar 2), Palem (V), Bijinepally (M), Nagarkurnool dist. TS-509215	Vyvasaayam	06-10-2023	9 & 10	49-50
38	Theilika nelallo prathiki baduluga kandi saagu – vijaya gaatha.	Prabhakar Reddy, T et al	Krishi Vigyan Kendra, Palem(Mahabubnagar 2), Palem (V), Bijinepally (M), Nagarkurnool dist. TS-509215	Vyvasaayam	06-10-2023	9 & 10	22-23
39	Yasangi Verushanagalo kalupu Yaajamaanyam	Prabhakar Reddy, T et al	Krishi Vigyan Kendra, Palem(Mahabubnagar 2), Palem (V), Bijinepally (M), Nagarkurnool dist. TS-509215	Vyvasaayam	06-11-2023	9 & 11	40-41
40	Mamidilo nelavaari Chevavalasina Yajamaanya Padhathulu	Adhi Shankar et al	Krishi Vigyan Kendra, Palem(Mahabubnagar 2), Palem (V), Bijinepally (M), Nagarkurnool dist. TS-509215	Vyvasaayam	06-12-2023	9 & 12	49-50
41	Raithula palita varangaa marina drip mariyu mulching padhathilo kuragaayala saagu	Adhi Shankaret al	Krishi Vigyan Kendra, Palem(Mahabubnagar 2), Palem (V), Bijinepally (M), Nagarkurnool dist. TS-509215	Vyvasaayam	06-12-2023	9 & 12	28-29
42	Vesavi Dhukkulu Mariya Bhusara Parikshalapai Sandehalu - Salahalu	Dr. M. Rajeshwar Naik et al	Krishi Vigyan Kendra, Bellampalli, Mancheril, Vili: Budhakalan, Mdl: Bellampalli, Dist: Mancheril, Pin Code No: 504251	Vyvasayam	01-05-2023	Volume 9 & 5	60 -61

S.No	Title	Authors	Address of the KVK	Name of the Monthly magazine	Date of publication	Volume	Page No
43	Vesavilo Kothimeera Saagu – Laabhaalu Bahubaagu	Adhi Shankar et al	Krishi Vigyan Kendra, Palem(Mahabubnagar 2), Palem (V), Bijinepally (M), Nagarkurnool dist. TS-509215	Eruvaaka Magazine	01-02-2023	02 & 03	26
44	Rain Pipe vidaanam tho Neeti samarda viniyogam	Lavanya, N et al	Krishi Vigyan Kendra, Palem(Mahabubnagar 2), Palem (V), Bijinepally (M), Nagarkurnool dist. TS-509215	Vyavasaya Padipantalu	01-10-2023	81 & 10	P. No. 13-15
45	Prapancha Rice brand oil conference – 2023 Pantanoonela digumathi tagginchaalante perugutunna vari utthapathi rice brand oil utpatthi tapanisarai	A Poshadri et al	Krishi Vigyan Kendra, Ramnagar, Adilabad- 504 002, Telangana, India	Eruvaka	13-05-2023	P. No. 13-15	P. No. 31- 34
46	Vanakalam (Kharif) tamata saagulo melakuvalu	M Sunil kumar et al	Krishi Vigyan Kendra, Ramnagar, Adilabad- 504 002, Telangana, India	Vyavasaya padipantalu	11-08-2023	P. No. 31-34	P. No. 47- 49
47	Bhojanam bhoomithone modhalavthundi raithunestham -	A.Poshadri et al	Krishi Vigyan Kendra, Ramnagar, Adilabad- 504 002, Telangana, India	Raithunestham	17-11-2023	P. No. 47-49	10
48	Soil Samples collection and importance	E.Swamy	DDS KVK, (Medak1) Sangareddy	Way2 news weekly magazine	17-02-2023	14-Oct	4
49	Green manures crops and uses	E.Swamy	dds-kvk, Medak-1 (Zaheerabad)	Way2News weekly magazine	10-03-2023	15-Apr	21-24
50	Vesavilo akala varshalaku thisukovalsina jagrathalu	Dr D Nagaraju et al	dds-kvk, Medak-1 (Zaheerabad)	Vyavasaya Padipantalu	01-04-2023	81 (4)	5
51	Plant nutrients and uses	E.Swamy	DDS-KVK- Medak-1 (Sangareddy)	Way2News weekly magazine	17-03-2023	13-May	13 - 14
52	Drum seeder sagu entho melu	Dr. K. Ravi Kumar et al	DDS-KVK- Medak-1 (Sangareddy)	Eruvaka	01-07-2023	2 (8)	5

S.No	Title	Authors	Address of the KVK	Name of the Monthly magazine	Date of publication	Volume	Page No
53	Mirapa narumallu thisukovalasina jagrathalu	Dr. K. Ravi Kumar et al	DDS-KVK- Medak-1 (Sangareddy)	Eruvaka	01-08-2023	2 (9)	28 - 30
54	Chamananthi sagulo melukuvalu	Dr. V. Chaitanya et al	DDS-KVK- Medak-1 (Sangareddy)	Eruvaka	01-09-2023	2 (10)	20 and 21
55	November Masam lo Yasangi Pantala Sagulo rythulu thisukovalasina Jagrathalu	Ms.B. Srilaxmi et al	KVK, Nizamabad (Rudrur), Vill & Mandal Rudrur, Nizamabad (Dist) 503188	Vyavasayam Monthly Magazine	01-11-2023	9 & 11	11
56	Problematic soils and their management	E.Swamy	DDS-KVK- Medak-1 (Sangareddy)	Way2News- Weekly magazine	24-03-2023	13-Nov	8
57	Suitable soil pH for different crops	E.Swamy	DDS-KVK- Medak-1 (Sangareddy)	Way2News	24-05-2023	11-Aug	61
58	Nursery management in vegetable crops	G.Shailaja	DDS-KVK- Medak-1 (Sangareddy)	Eruvaka	01-08-2023	03-Jan	32
59	Red amaranthus benefits and important varieties	G. Shailaja	DDS-KVK- Medak-1 (Sangareddy)	Way 2 News- Paadipantalu	07-07-2023	12-Jan	24-25
60	Rosemary cultivation and its benefits	G.Shailaja	DDS-KVK- Medak-1 (Sangareddy)	Way 2 news, Padipantalu	11-08-2023	11-Nov	37-38
61	Cultivation of vegetables under shade net	G.Shailaja	DDS-KVK- Medak-1 (Sangareddy)	Way 2 News,Paadipantalu	08-09-2023	15-Oct	10
62	Soil types their management	E.Swamy	DDS-KVK- Medak-1 (Sangareddy)	Way2News Padipanta	31-03-2023	12-Oct	7
63	Nutrient composition in different crops	E.Swamy	DDS-KVK- Medak-1 (Sangareddy)	Way2 News - Padipantalu	07-04-2023	12-Jul	10
64	Role of organic carbon on crop growth	E.Swamy	DDS-KVK- Medak-1 (Sangareddy)	Way2News- Padipantalu	14-04-2023	14-Oct	33-35
65	Bindu Sedhya paddathi samrakshana	A.Sai Kiran et al	KVK, Kampassagar, Tripuraram (M), Nalgonda District, Telangana State	Vyavasaya Padipantalu	15-01-2023	81 (01)	8

S.No	Title	Authors	Address of the KVK	Name of the Monthly magazine	Date of publication	Volume	Page No
66	Soil pH in different crops	E.Swamy	DDS-KVK- Medak-1 (Sangareddy)	Way2 News-Padipantalu	28-04-2023	11-Aug	29
67	Raithu sthayilo molaka shatam parikshinche paddatulu	S.Pallavi et al	KVK, Kampasagar, Tripuraram (M), Nalgonda District, Telangana State	Vayavasayam-ANGRAU	15-06-2023	15 & 06	40
68	Samagra suskira vyavasayam lo panta avasheshala pramukhytha	Dr. Vinod akumar	Ramagirikhilla, Peddapalli	Raithu Nestham	06-01-2023	0	69
69	Integrated farming system in rainfed Ecosystem	Dr. Vinod kumar	Ramagirikhilla, Peddapalli	Krishni Netra	12-01-2023	01-Jan	63-64
70	Pantalo Sthula poshaka lopolanu savariddam	Dr Kiran Pilli, B. Bhaskar Rao, B. Navya	Ramagirikhilla, Peddapalli	Rithunestham	23-11-2023	11	14-Dec
71	Rithulaku labalanu chekurche prathayamnaya pantalu	Dr. Kiran Pilli et al	Ramagirikhilla, Peddapalli	Eruvaka	23-12-2023	12	18-20
72	Vesavilo panta polala Samagra Yajamanyam	S. Vindya, V et al	KVK, Bhadradri Kothagudem	Vyavasayam	01-04-2023	81 & 4	44-45
73	Samasyatmaka bhumullo panta sagucheyatam ela?	K. Srivani et al	KVK, Bhadradri Kothagudem	Vyavasaya Padipantalu	01-04-2023	81 & 4	18-20
74	Adhika varshala tarvatha Vividha pantalalo chepattavalasina melaina yajamanya padhathulu	R. Srinivasa Rao et al	KVK, Bhadradri Kothagudem	Vyavasaya Padipantalu	01-08-2023	81 & 8	29-32
75	microgreens	T.Kranthi Kumar et al	pandirmamidi	Drysr rythu bharosa vyavasaya udyana sachitra masapatyrika	03-11-2023	november 2023 sanchika	16-17
76	Pashudhanaaku pratyamnayam Azolla	Dr.P.N.Siva Prasad et al	Dr. K. L. Rao Krishi Vigyan Kendra, Garikapadu, NTR District	Rythu Nestham	31-08-2023	Aug-23	57,58

S.No	Title	Authors	Address of the KVK	Name of the Monthly magazine	Date of publication	Volume	Page No
77	Sendriya vyavasayamlo vermicompost aavashyakatha	Dr.P.N.Siva Prasad et al	Dr. K. L. Rao Krishi Vigyan Kendra, Garikapadu, NTR District	Rythu Nestham	30-04-2023	Apr-23	31-33
78	Kusuma saagulo melukuvalu	G.Sashikala et al	KVK, Reddipalli	Vyavasayam (AP)	09-01-2023	10	27-29
79	Prathmanaya panta ga ulava saagu laabhadhaayakam	Dr. Y.Peeru Saheb et al	Krishi Vigyan Kendra, Kalikiri, Annamayya district	Krishi Jaagran	01-10-2023	08&10	32-34
80	Varshadhara korrasagu lo aadhika digubhadi ki melakuvalu	Dr. S. Sravanthi et al.,	KVK Rastakuntubai, kurupam mandal, Parvathipuram manyam dist 535523	Eruvaka	12-07-2023	7	43-44
81	Ragi sagu lo melakuvalu	Dr. S. Sravanthi et al.,	KVK Rastakuntubai, Kurupam mandal, Parvathipuram Manyam dist 535523	Rythuvani	01-09-2023	9	37-38
82	Vari, mokaJonna, ethara pamtalalo zinc lopa nivaarana	K. Kiran Kumar Reddy et al	ANGRAU KVK, NELLORE Mini By Pass Road, B. V. Nagar, A. K. Nagar post, Nellore - 524 004	Telugu Rythu	20-08-2023	Telugu Rythu, August, 2023	20-21
83	Verushanaga sagulo tegullu - YaaJamaanyam	S. Lokesh Babu et al	Krishi Vigyan Kendra, Mini By Pass Road, Near GVRJR Jr. College, BV Nagar, AK Nagar post, Nellore-524 004	KRISHI JAGARAN	23-07-2023	32-36	32-36
84	Bhusaara pareekshalu mariyu neti vyavasayamlo vaati aavashyakatha	S. Lokesh Babu et al	Krishi Vigyan Kendra, Mini By Pass Road, Near GVRJR Jr. College, BV Nagar, AK Nagar post, Nellore-524 004	Simhapuri Rythu	08-08-2023	11-Oct	11-Oct
85	Vari maganulo sagu chese mokaJonna lo kalupu yajamanayam	Dr. S. Sravanthi et al.,	Kurupam mandal, Parvathipuram manyam dist-535524	Rythuvani	01-02-2023	2	33
86	Magani minumu lo kalupu nirumulana	Dr. S. Sravanthi et al.,	Kurupam mandal, Parvathipuram Manyam dist 535524	Rythuvani	01-02-2023	2	24

S.No	Title	Authors	Address of the KVK	Name of the Monthly magazine	Date of publication	Volume	Page No
87	Vyavasayam lo pachirotta yeruvulu praadhaanyatha	S. Lokesh Babu et al	Krishni Vigyan Kendra, Mini By Pass Road, Near GVERR Jr. College, BV Nagar, AK Nagar post, Nellore-524 004	Rythu Nestham	22-08-2023	Aug-23	45-46
88	Vaathaavarana parishthithulu pamtalalo cheedapeedala vudhrithi	S. Lokesh Babu et al	Krishni Vigyan Kendra, Mini By Pass Road, Near GVERR Jr. College, BV Nagar, AK Nagar post, Nellore-524 004	Telugu Rythu	22-08-2023	Aug-23	13-15
89	Management Practices in Bengalgram	T Swami Chaitanya et al	KVK, Kadapa-1 (Utukur)	Rythuvaani	11-01-2023	Nov-23	34-35
90	Precautions to be taken in drip irrigation fertilizer application	K Sai Maheswari et al	KVK, Kadapa-1 (Utukur)	Rythuvaani	11-01-2023	Nov-23	3637
91	Crops for present season	T Murali Krishna et al	KVK, Kadapa-1 (Utukur)	Rythu Bharosa	09-01-2023	Sep-23	13
92	Contingency crops for delayed rains	C Pratyusha et al	KVK, Kadapa-1 (Utukur)	Rythuvaani	09-01-2023	Sep-23	28-29
93	Management practices in Jasmine	S Manasa et al	KVK, Kadapa -1 (Utukur)	Rythuvaani	04-01-2023	Nov-23	23-25
94	Flower control methods in Lemon and sweet orange	S Manasa et al	KVK, Kadapa-1 (Utukur)	Krishni Jaaganan	11-01-2023	Nov-23	34-35
95	Polyhouse lo capsicum sagu.	K.Venkata satish et al	kvk Dr YSRHU Venkataramannagudem	Dr YSR Rythubarosa	04-01-2023	3(7)	18-19
96	pudina suganda dravyam	K.Venkata Subbaiah et al	kvk dr ysrhu venkataramannagudem	Dr YSR Rythubarosa	01-01-2023	3(7)	34-35
97	mudupadatulalo muchatina gelalu	K.Venkata Subbaiah et al	kvk Dr YSRHU VENKATARAMANNAGUEDEM	Dr YSR Rythubarosa .	01-02-2023	3(8) February 2023	14-15
98	dahani tercha pucha	K.Venkata satish et al	kvk dr ysrhu venkataramannagudem	Dr YSR Rythubarosa	01-02-2023	3(8) February 2023	26-27

S.No	Title	Authors	Address of the KVK	Name of the Monthly magazine	Date of publication	Volume	Page No
99	..arogyamiki andaga donda	K.Venkata Subbaiah et al	kvk dr ysrhu venkataramnagudem	Dr YSR Rythubarosa	01-03-2023	3(9) march 2023	18-19
100	..allukomikasa agakara	K.Venkata Subbaiah et al	KVK Drysrhu venkataramnagudem	Dr YSR Rythubarosa	01-03-2023	3(9) march 2023	28-29
101	..vesavilo arati yajamanyam	K.Venkata Subbaiah et al	kvk dr ysrhu venkataramnagudem	Dr YSR Rythubarosa	01-04-2023	3(10) April 2023	13-14
102	Anni kalalaki nelalaki anukulam keeradosa	K.Venkata Subbaiah et al	kvk dr ysrhu venkataramnagudem	Dr YSR Rythubarosa	01-04-2023	3(10) April 2023	28-29
103	Stee.anni kalalaki anukulam benda	M.Raghavendra Reddy et al	kvk dr ysrhu venkataramnagudem	Dr YSR Rythubarosa	01-07-2023	3(4) july 2023	26-27
104	MONTHLY OPERATIONS IN APRIL	DR E KARUNASREE AND DR L NARAM NAIDU	kvk Dr YSRHU venkataramnagudem	Dr YSR Rythubarosa	01-04-2023	3(10) APRIL 2023	32-33
105	mullangi swalpakalam adika labam	M.Raghavendra Reddy et al	kvk Dr YSRHU venkataramnagudem	Dr YSR Rythubarosa	01-07-2023	3(4) july 2023	28-29
106	jama komma kattirimpulu	K.Venkata Subbaiah et al	kvk Dr YSRHU venkataramnagudem	Dr YSR Rythubarosa	01-07-2023	3(4) july 2023	30-31
107	sukshmalopa savaranatho atbutamaina arati	K.Venkata Subbaiah et al	kvk Dr YSRHU venkataramnagudem	Dr YSR Rythubarosa	01-08-2023	4(1)	27-28
108	dwaraga perega pofla	K.Venkata Subbaiah et al	kvk Dr YSRHU venkataramnagudem	Dr YSR Rythubarosa	02-08-2023	4(1)	30-31
109	Cualiflowwer sagulo chepattavalasina yajamanya paddathulu	Dr. V. Chaitanya et al	KVK, Darsi, Prakasam Dt, Andhra Pradesh	Vyavasaya Padipantalu	01-11-2023	81 (10)	30 - 32
110	Betta vathavarana paristhithulu chepattivalsina melaina yajamanya paddathulu	Dr. D. Nagaraju et al	KVK, Darsi, Prakasam Dt, Andhra Pradesh	Vyavasaya Padipantalu	01-12-2023	81 (12)	38 - 40
111	Nuvvuva sagulo patinchavalisina melukuvulu	Smt. PSM. Phanisri et al	KVK, Darsi, Prakasam Dt, Andhra Pradesh	Vyavasaya Padipantalu	01-12-2023	82 (01)	24 - 25

S.No	Title	Authors	Address of the KVK	Name of the Monthly magazine	Date of publication	Volume	Page No
112	PUTTA GODUGULA PEMPAKAM -VIJAYA GAADHA	DR.M.GANGA DEVI	KVK,LAM,GUNTUR.	RYTU BHAROSA	16-10-2023	VOLUME-2	99
113	vistaristunna vayyari bhama	Maram Harani et al	KVK, KALYANDURG	krishi jagaran	01-07-2023	july,2023	26,27
114	varsha bhava paristitulalo udhyana pantiala yajamanyam	Maram Harani et al	KVK, Kalyandurg	krishi jagaran	01-09-2023	sep, 2023	13-Oct
115	Varshakalamlo mokkajonna	Srividya Rani et al	Dr.YSRHU, KVK, Vonipenta	way2news-Paadipanta, Digital magazine	23-06-2023	1	07-Jun
116	Pasupu Bangaram	Srividya Rani.N et al	Dr.YSRHU-KVK, Vonipenta	way2news-Paadipanta, Digital magazine	23-06-2023	1	21-22
117	ULLI NAARU PEMPAKAM	S.Firoz Hussain et al	Dr.YSRHU, KVK-Vonipenta	way2news-Paadipanta, Digital magazine	30-06-2023	11	5
118	Annikalalaku Anukulam Kakara	Dr.R.Kranthi Kumar et al	East Godavari - 2 (Pandirimamidi)	Raithu Barosa	01-10-2023	Oct-23	24, 25
119	Panasa Sagulo Melaina Yajamanya Paddatulu	Dr.R.Kranthi Kumar et al	East Godavari - 2 (Pandirimamidi)	Raithu Barosa	01-08-2023	Aug-23	24,25
120	Perati Thota - Arogyam mee inta	Dr.R.Kranthi Kumar et al	East Godavari - 2 (Pandirimamidi) (TSP)	Raithu Barosa	01-11-2023	Nov-23	30,31
121	Patha Thotallo Kotha Chigullu	Dr.R.Kranthi Kumar et al	East Godavari - 2 (Pandirimamidi) (TSP)	Raithu Barosa	01-09-2023	Sep-23	30,31
122	Annikaalalaku Anukulam Tomato	Dr.R. Kranthi Kumar et al	East Godavari-2 (Pandirimamidi) (TSP)	Raithu Barosa	01-07-2023	Jul-23	24,25
123	Maamidi totani ela punaruddarinchukovali	Dr. V. Manju Vani et al	KVK, Ghanatasala, ANGRAU, Andhra Pradesh	Krishi Jagaran	01-08-2023	August, 2023	20-21
124	Tomato saagu - Yaajamanya paddatulu	Dr. V. Manju Vani et al	KVK, Ghanatasala, ANGRAU, Andhra Pradesh	Rythuvani	02-01-2023	January, 2023	39-40
125	Vesavi teega jaati kooragaya pantala saagulo melakuvalu	Dr. V. Manju Vani et al	KVK, Ghanatasala, ANGRAU, Andhra Pradesh	Krishi Jagaran	01-04-2023	April, 2023	32

2. Plant Production

S.No	Title	Authors	Address of the KVK	Name of the Monthly magazine	Date of publication	Volume	Page No
1	Insect Pests of Watermelon and management	A. Raju	Mamnoon, PVNRTVU, Waarangal, 506166	Eruvaka - Monthly Magazine	25-04-2023	2(5)	22-24
2	Krimi samharaka mandula konugolu vaadakam lo raithulu thisukovalasina jaagrathalu	O. Shailla	Palem (V), Bijinepally(M), Nagarkurnool (Dist), Telangana-509215	Vyavasaya Padipantalu	01-03-2023	81 & 3	45-46
3	Pesaralo ashinche marucamachala purugu yajamanyam	K. Ravi Kumar et al	Krishi Vigyan Kendra, Wyra, Khammam dist.	Eruvaka	04-01-2023	2 & 5	9-10
4	Vesavilo vadagalulaki thisukovalasina Jagrathalu	D Nagaraju et al	Krishi Vigyan Kendra, Wyra, Khammam dist.	Vyavasaya Padi Pantalu	04-01-2023	81 & 4	21-24
5	Mirapolo ashinche virus thegullu samagra sasya rakshana paddathulu	K. Ravi Kumar et al	Krishi Vigyan Kendra, Wyra, Khammam dist.	Eruvaka	02-01-2023	3 & 2	5-7
6	Yasangi vari ashisthunna kandam tholiche purugu ullikodu samagra yajamanyam	K. Ravi Kumar et al	Krishi Vigyan Kendra, Wyra, Khammam dist.	Eruvaka	03-01-2023	2 & 4	07
7	Mokkajonnalo katherapurugu yajamanyam	K. Ravi Kumar et al	Krishi Vigyan Kendra, Wyra, Khammam dist.	Eruvaka	01-01-2023	1 & 1	7 & 8
8	Krimi Samharaka mandula konugolu mariyu vaadakamilo raithulu thisukovalasina jaagrathalu	O. Shailla	Palem (V), Bijinepally(M), Nagarkurnool (Dist), Telangana-509215	Vyavasayam Magazine	01-04-2023	9 & 4	24-25
9	Nimma jaathi pantalalo samagra sasya rakshana	Mr. M.Rajashekar	Palem (V), Bijinepally(M), Nagarkurnool (Dist), Telangana-509215	Vyavasayam Magazine	01-03-2023	9 & 3	30-31
10	Vesavilo panta polala Samagra Yejamanyam	V. Lakshmi Narayanamma and Mr. M. Suman	kvkkothagudem	Vyavasayam Padipantalu	05-04-2023	April, 2023	18-20

S.No	Title	Authors	Address of the KVK	Name of the Monthly magazine	Date of publication	Volume	Page No
11	Samasyatmaka bhumullo panta sagucheyatam ela?	K. Srivani et al	kvkkothagudem	Vyavasaya Padipantalu	05-05-2023	April, 2023	44-45.
12	November masamlo yasangipantala saggulo raithulu teesukovalasina jagrathalu	Ms.B.Srilaxmi et al	KVK,Nizamabad (Rudrur)	Vyavasayam	01-11-2023	9 & 11	20-21
13	Integrated Pest and Disease Management in Sesame	Dr. Raju et al	Mamoor, PVRTVU, Waarangal, 506166	Eruvaaka Monthly Magazine	01-05-2023	2(5)	19-20
14	Integrated Pest and Disease Management in Watermelon	Dr.Raju and Dr.Rajanna	Mamoor, PVRTVU, Waarangal, 506166	Eruvaaka Monthly Magazine	04-04-2023	2(7)	22-24
15	Tamatalo Samagra Yaajamaanya padhathulatho Sudhi purugu niyanthrana	Rajashekhar, M et al	Palem(V), Bijineply(M), Nagarkurnool (Dist), Telangana-509215	Vyavasayam	06-01-2023	9 & 1	36-37
16	Prasthutha Mirapalo Nalli, Thaamara purugula niyanthranaku Samagra Yaajamaanyam	Adhi Shankar et al	Palem(V), Bijineply(M), Nagarkurnool (Dist), Telangana-509215	Vyavasaya Padipantalu	05-01-2023	81 & 1	24-25
17	Vithana Nilva Samayamlo Aashinche Purugulu, shilindraalu - thuskovalsina Jaagrathalu	Shailla, O et al	Palem(V), Bijineply(M), Nagarkurnool (Dist), Telangana-509215	Vyavasaaya Paadipantalu	05-05-2023	81 & 5	41-42
18	Samagra Sasya Rakshana lo baagangaa - Anthara, Kanche, Yera pantala saagu vidhaanam	Shailla, O et al	Palem(V), Bijineply(M), Nagarkurnool (Dist), Telangana-509215	Vyavasaayam	06-06-2023	9 & 6	24-25
19	Mirapalo rasam peelchey purugula yajamanyam	B. Kranthi Kumar et al	KVK Malya, Mahabubabad, Telangana-506102	Vyavasaya Padipantalu	30-09-2023	81 (9):	31-32
20	Mirapa thotanu aashinchey virus tegullu samagra nivarana charyalu	E. Rambabu et al	KVK Malya, Mahabubabad, Telangana-506102	Vyavasaya Padipantalu	31-12-2023	81 (12):	23-24

S.No	Title	Authors	Address of the KVK	Name of the Monthly magazine	Date of publication	Volume	Page No
21	Pathilo vivida vaathaavarana parishthulalo Uthpannamayye cheeda peedalu - Nivaarana Maargaalu	Lavanya, N et al	Palem(V), Bijineply(M), Nagarkurnool (Dist), Telangana-509215	Vyavasaaya Padipantalu	01-07-2023	81 & 7	21-23
22	Kandi Saagulo Melaina Yaajamaanya Padhathulu	Shailla, O et al	Palem(V), Bijineply(M), Nagarkurnool (Dist), Telangana-509215	Vyavasaayam	06-08-2023	9 & 8	23-25
23	Prathi lo rasam peelche purugula Yaajamaanyam	Shailla, O et al	Palem(V), Bijineply(M), Nagarkurnool (Dist), Telangana-509215	Vyavasaayam	06-09-2023	9 & 9	28-29
24	Prathi lo Thalamaadu Thegulu Yaajamaanyam	Shailla, O et al	Palem(V), Bijineply(M), Nagarkurnool (Dist), Telangana-509215	Vyavasaayam	06-10-2023	9 & 10	31-32
25	Vividha vaathavarana parishthulalo varini ashinche cheeda peedalu - nivaarana maargaalu	Lavanya, N et al	Palem(V), Bijineply(M), Nagarkurnool (Dist), Telangana-509215	Vyavasaayam	06-12-2023	9 & 12	21-22
26	Tamatalo Pinworm(Sudi purugu) Niyanthrana	Rajashekhar, M et al	Palem(V), Bijineply(M), Nagarkurnool (Dist), Telangana-509215	Eruvaaka Magazine	01-01-2023	02 & 02	50-51
27	Bt- Patti lo gulabirangu purugu nivaaranaku teesukovalasina jagrathalu	K. Rajashekar et al	Krishi Vigyan Kendra, Ramnagar, Adilabad- 504 002, Telangana, India	Vyavasaayam	05-12-2023	--	34
28	Mokkejonnalo kathera purugu yajamaanyam	K. Ravi Kumar et al	Krishi Vigyan Kendra, Wyra, Khammam dist.	Eruvaka	01-01-2023	--	7-9
29	Mirapolo ashinche virus thegullu samagra sasarakshana paddathulu	K. Ravi Kumar et al	Krishi Vigyan Kendra, Wyra, Khammam dist.	Eruvaka	01-02-2023	2 (3)	5-7

S.No	Title	Authors	Address of the KVK	Name of the Monthly magazine	Date of publication	Volume	Page No
30	Yasangivari ashishthunna kandam tholiche purugu ulikodu samagra yajamanyam	K. Ravi Kumar et al	DDS KVK, (Medak1) Sangareddy	Eruvaka	01-03-2023	2 (4)	5-7
31	Pesaralo ashinche maruca machala purugu yajamanyam	K. Ravi Kumar et al	DDS KVK, (Medak1) Sangareddy	Eruvaka	01-04-2023	2 (5)	9-10
32	Vivida pantallo vithanashudi paddathulu	K. Ravi Kumar et al	DDS KVK, (Medak1) Sangareddy	Eruvaka	01-06-2023	2(5)	53 - 54
33	Pathipantanu ashinche rasam pilche purugulu nivarana	K. Ravi Kumar et al	DDS KVK, (Medak1) Sangareddy	Eruvaka	01-10-2023	81 & 3	
34	Nimma, Bathai thotalalo veru kullu thegulu Yajamanyam	A. Ramulamma et al	Krishivi Vgyan Kendra, Kampasagar, Nalgonda district	Vyavasayam	20-09-2023	2 & 5	35
35	Vithana nilva samayamlo asinchu mukyamaina purugulu-Yajamanyam	V. Lakshmi Narayanamma	KVK, Bhadradi Kothagudem	Eruvaaka	01-03-2023	81 & 4	48-51
36	Vesavipantalanasinche rasam peeche purugulu - Samagra yajamanyam	V. Lakshmi Narayanamma et al	KVK, Bhadradi Kothagudem	Vyavasaya Padipantalu	01-03-2023	3 & 2	23-25
37	Vithana niva samayamlo asinche mukyamaina purugulu	V. Lakshmi Narayanamma	kvk, Bhadradi Kothagudem	Vyavasaya Padipantalu	01-03-2023	2 & 4	41-44
38	Vepanu sekariddam - Cheedapedalanu nivariddam	K. Srivani et al	KVK, Bhadradi Kothagudem	Vyavasaya Padipantalu	01-05-2023	1 & 1	32-33
39	Kuragaya pantallo rasampeelche purugula samasya - Parriskaram	B. Shiva et al	KVK, Bhadradi Kothagudem	Eruvaaka	01-09-2023	9 & 4	13-14
40	Disease management in FCV tobacco nursery	Dr.G.Prasad Babu et al	KANDUKUR	Eruvaka monthly magazine	06-11-2023	03(01)	36-38

S.No	Title	Authors	Address of the KVK	Name of the Monthly magazine	Date of publication	Volume	Page No
41	Helicoverpa pest management in redgram	G.Prasad Babu	KANDUKUR	Rythu Bharos Magazine	07-12-2023	04(06)	22
42	Variolo kalupu yajamanyam	P. Rajesh et al	Kondempudi, Buchayyapeta mandal, anakapalli district	eruvaka	19-10-2023	October edition	29
43	vangalo komma mariyuku kayalochu purugu yajamanyam	K. Sankara Rao et al	kondempudi, buchayyapeta mandal, anakapalli district	Eruvaka	29-09-2023	september edition	5
44	Kandhi lo sashyarakshana chariyalu	Dr. M. Anantha Vihari et al.,	Kurupam mandal, Parvathipuram Manyam dist 535524	Rythuvani	01-02-2023	2	27
45	Minumu lo virus thegulla yajamanyam	Dr. G. Amrutha Veena et al.,	KVK Rastakuntubai, Kurupam mandal, parvathipuram manyam dist 535524	Rythuvani	01-02-2023	2	30
46	Sendriya vari saagulo cheedapeedala yajamanyam	K. Kiran Kumar Reddy et al	Krishni Vigyan Kendra, Mini By Pass Road, Near GVERR Jr. College, BV Nagar, Nellore - 524 004	Rythu Nestham	15-08-2023	Aug-23	39-40
47	Iropa tenetegala pempakamlo sirulu pandistunna udyogi	Dr A Rajesh et al	Uandi	Vyavasayam	01-07-2023	15	42
48	Importance of seed treatment	T Swami Chaitanya et al	KVK, Kadapa-1 (Utukur)	Rythuvaani	06-01-2023	Jun-23	30-31
49	Precautions during harvesting and storage of Bengalgram crop	T Mahesh Babu et al	KVK, Kadapa-1 (Utukur)	Rythuvaani	02-01-2023	February - 2023	39-40
50	Pest and disease management in Chilli	A Manasa and A Lakshmi Prasanna	KVK, Kadapa - 1 (Utukur)	Rythu Nestam	08-01-2023	Aug-23	55-56
51	Precautionary measures for heavy rains in fruits and Vegetables	S Manasa and A Veeraiiah	KVK, Kadapa-1 (Utukur)	Krishni Jagaraan	08-01-2023	Aug-23	17-19
52	Management practices for dry root rot and Mite damage in Sweet orange	S Manasa and A Veeraiiah	KVK, Kadapa-1 (Utukur)	Krishni Jaagaran	07-01-2023	Jul-23	30-31

S.No	Title	Authors	Address of the KVK	Name of the Monthly magazine	Date of publication	Volume	Page No
53	Chamanthi thotalo chepattiv-alasina sasyarakshana charyalu	Dr. Y Mounika et al	KVK Banavasi	Vyavasayam	07-02-2023	6	34
54	Chamanthi Thotalo Sasyarakshana	Dr. Y. Mounika et al	KVK Banavasi	Mana Raithuvaani	10-01-2023	5	23
55	Tomato lo pin worm (suudhi purugu) samagra yajamanyam	Dr. N Ramesh Naik et al	KVK Banavasi	Vyavasayam	10-03-2023	9	24
56	Veru purugu	Dr M. Shiva et al	KVK, Darsi	Rythu Bharos Magazine	30-06-2023	3&12	2
57	విద్ర పంటలలో ఆరింపే మైక్రోఫైసాన్స్ - యాజమాన్యం	Dr M.Jahnvi et al	KVK, Darsi	Vyavasayam	31-03-2023	3	20-21
58	నివేదిత పుదుగు, తెగువ పుదుగుల మరియు పిత్యమ్మ యాజమాన్యం	Dr M.Jahnvi et al	KVK, Darsi	Vyavasayam	30-11-2023	11	35-36
59	Mirapalo ashinche vivida rakalaina virus thegulla lakshnalu nivarana	Dr. K. Ravi Kumar et al	KVK, Darsi, Prakasam Dt, Andhra Pradesh	Eruvaka	01-11-2023	2 (12)	08-May
60	Mirapa pantanu ashisthanna nalla thamara purugulu - Yajamanyam	Dr. K. Ravi Kumar et al	KVK, Darsi, Prakasam Dt, Andhra Pradesh	Eruvaka	01-12-2023	3 (1)	47 -48
61	Senaga pantanu aashinchu endu tegulu lakshanalu mariyu samagra sasya rakshana paddatulu	Maram Harani et al	KVK, Kalyandurg	Krishi JAGARAN	01-11-2023	November, 2023	21,22
62	Rasam peelchu purugula samagra yajamanyam	Maram Harani et al	KVK, KALYANDURG	Eruvaaka,	01-08-2023	August, 2023	21,22,
63	Minumu saagu lo sasyarakshana	Dr.Srividya Rani.N et al	Dr.YSRHU-KVK, Vonipenta, Mydukur mandal	Telugu Raithu	01-08-2023	8	22-23
64	Jamalo tegulla nivarana	Srividya Rani.N et al	Dr.YSRHU, KVK, VONIPENTA, MYDUKUR	way2news-Paadipanta, Digital magazine	30-06-2023	1	8
65	Pasupu lo tegullu - Nivarana charyalu	Dr. V. Manju Vani et al	KVK, Ghantasala, ANGRAU, Andhra Pradesh	Rythuvani	01-09-2023	September, 2023	34

3. Extension

S.No	Title	Authors	Address of the KVK	Name of the Monthly magazine	Date of publication	Volume	Page No
1	Labatisaguki vyavasayavathavarana suchanale kilakam	D. Nagaraju et al	Krishi Vigyan Kendra, Wyra, Khammam dist.	Vyavasaya Padi Pantalu	03-01-2023	80 & 3	26-27
2	DAMU project Khammam - rythuila Vijaya gadha	D. Nagaraju et al	Krishi Vigyan Kendra, Wyra, Khammam dist.	Vyavasayam	03-01-2023	9 & 3	46-48
3	Puchcha sagutho labalanu arjisthunna rythu Vijaya gadha	V. Chaitanya et al	Krishi Vigyan Kendra, Wyra, Khammam dist.	Vyavasayam	02-01-2023	9 & 2	49-50
4	Mulching Paddathi - Pantalaku Melu	S. Pallavi, Dr. M. Shankaraih, Dr. T. Bharath, T. Himabindu, A. Ramulamma and A. Sai Kiran	KVK, Kampasagar, Babusaipeet (Post), Tripuraram Mandal, Nalgonda District-508207, Telangana	Vyavasaayam	01-01-2023	09&01	40
5	samagra sustira vyavasayam lo panta avasheshala pramukyatha	Dr. T. Vinod Kumar et al	Ramagirikhilla, Peddapalli	Raitu nestam	10-06-2023	Jne,2023	40
6	FPOs Importance	Dr. T. Vinod Kumar et al	Ramagirikhilla, Peddapalli	Raitu Nestham	10-02-2023	Feb,2023	53
7	Role of Climate smart Agriculture in food security	Dr. T. Vinod Kumar et al	Ramagirikhilla, Peddapalli	Raitu Nestham	10-03-2023	March, 2023	41
8	Sendriya paddatilo pra-gati patham vypu pasupu raithu - Vijaya Gada	Dr.M.Swetha et al	KVK,Nizamabad(Rudrur)	Vyavasayam	01-11-2023	9 & 11	49-50
9	Krishi Vigyan Kendram - Adilabad	Krishi Vigyan Kendra, Adilabad	Krishi Vigyan Kendra, Ramnagar, Adilabad- 504 002, Telangana, India	Krishi Jagaran	06-01-2023	P. No. 26-27	26-27
10	Vinnuthna pantala sagutho labhalanu gadisthunna Khammam jilla rythu Vijaya ghada	Dr. V. Chaitanya et al	DDS-KVK- Medak-1 (Sangareddy)	Eruvaka	01-10-2023	2 (11)	31

S.No	Title	Authors	Address of the KVK	Name of the Monthly magazine	Date of publication	Volume	Page No
11	Sendriya suganda dravyam aarogyam - aadayam - Pasuspu rythu Vijayagadha	Dr. M.Swetha et al	KVK, Nizamabad (Rudrur), Vill & Mandal Rudrur, Nizamabad (Dist) 503188	Eruvaka Monthly Magazine	01-11-2023	02 & 12	36- 38
12	chirudhanyalatho viluva adharith utpattulla tayari	S.Pallavi, Dr.S.Srinivasa Rao, K.Chandrashekar, A.Ramulamma and A.Sai Kiran	KVK, Kamasagar, Tripuraram (M), Nalgonda District, Telangana State	Vyavasayam Magazine	15-08-2023	09 & 08	50
13	sendriya Eruvula vadakam ni Penchela raitullo avgahana	Dr. Vinod Kumar	Ramagirikhilla, Peddapalli	Raithu Nestham	10-01-2023		58
14	Vittana Konugolu nakali vittanala gurtimpu	Dr. Vinod Kumar	Ramagirikhilla, peddapalli	Raitu Nestham	07-01-2023		65
15	Smart phonelo Meghdhooth	S. Vindya and V. Lakshmi Narayanamma	Ramagirikhilla, Peddapalli	Vyavasaya Padpantalu	01-01-2023	81&2	43
16	Vyavasaya Rangamlo aadhunika yantralu -dronela viniyogam mariyu pramukhyatha	Dr.S.Lokesh babu et al..	Nellore	Krishi Jagaran	02-05-2023	5- 23	20-22
17	Prakruthi Vyavasayamlo Rythu Anubhavalu (Farmer Experiences in natural farming)	T. Ramu Kumar et al	RASS-KVK, Vanasthali, Karakambadi Post, Renigunta Mandal, Tirupati District, 517520	Vyavasayam	25-03-2023	15 & 3	36-37
18	Kisan G.P.T.	E Ravi Goud, M. Adinarayana	SHE&CS, Krishi Vigyan Kendra, Yaganripalle, Nandyal Dt. A.P-518124	Dr. YSR Rythu bharosa Monthly magazine	05-07-2023	04, 01	7-8
19	Krishi Vigyan kendra, Kalikiri	Dr.K.Madhuri and Dr.G.S.Panduranga	Krishi Vigyan Kendra, Kalikiri, Annamayya district	Krishi Jagaran	01-06-2023	08 &06	20-21

S.No	Title	Authors	Address of the KVK	Name of the Monthly magazine	Date of publication	Volume	Page No
20	Rythula online market - e - naam	S. Lokesh Babu et al	Krishi Vigyan Kendra, Mini By Pass Road, Near GVERR Jr. College, BV Nagar, Nellore - 524 004	Krishi Jagaran	11-07-2023	42-46	42-46
21	Electronic national agriculture market	S. Lokesh Babu et al	Krishi Vigyan Kendra, Mini By Pass Road, Near GVERR Jr. College, BV Nagar, Nellore – 524 004	Rythu Nestham	08-05-2023	61-62	61-62
22	Success story ARYA entrepreneur preparing high nutrient value vermi compost	K Sai Maheswari et al	KVK, Kadapa-1 (Utukur)	Rythuvaani	11-01-2023	11-23	45-46
23	success story of Srinivasa reddy in Dragon fruit cultivation	Dr M Shva et al	KVK, Darsi	Vyavasayam	30-11-2023	11	40-42
24	DAMU project Khammam rythula Vijaya ghada	Dr. D. Nagaraju et al	KVK, Darsi	Vyavasayam	01-03-2023	9 (3)	46 - 48
25	rythula pariganan sadikaratha disaga ANGARU vistarana sevalu	Dr. B. Naveen, Dr. P. Sripatha	Krishi Vignan Kendra, Ghantasala, Krishna District.	yeruvaka	23-09-2023	-	56
26	karshakulaku toduga krishi vignana kendralu	Dr. B. Naveen and Dr. P. Sripatha	Krishi Vignan Kendra, Ghantasala, Krishna District.	padi panta	18-08-2023	-	5-6
27	koujuppittala pempakam	Dr. B. Naveen and Dr. P. Sripatha	Krishi Vignan Kendra, Ghantasala, Krishna District.	padipanta	25-08-2023	-	1-5
28	panta polallo jalagalu nathala nivarana	Dr. B. Naveen and Dr. P. Sripatha	Krishi Vignan Kendra, Ghantasala, Krishna District.	Paadi Panta	22-09-2023	-	5-6
29	Pandula Pempakam	Dr. B. Naveen	Krishi Vignan Kendra, Ghantasala, Krishna District.	Paadi Panta	18-08-2023	-	1-6
30	Adhika Varshalaku Panta Debba tinda ila cheyandi	Dr. B. Naveen and Dr. P. Sripatha	Krishi Vignan Kendra, Ghantasala, Krishna District.	Paadi Panta	04-08-2023	-	4-8
31	Perati Kollu Vyadhulu Nivarana	Dr. B. Naveen and Dr. P. Sripatha	Krishi Vignan Kendra, Ghantasala, Krishna District.	Paadi Panta	12-08-2023	-	5-8

S.No	Title	Authors	Address of the KVK	Name of the Monthly magazine	Date of publication	Volume	Page No
32	polallo panulu- visha sarpala nundi Rakshna	Dr. B. Naveen	Krishi Vignan Kendra, Ghantasala, Krishna District.	Rythu Vani	16-09-2023	-	46-47
33	panta pollalo visha sraplau nivarana mariyu jagrtahalu	Dr. B. Naveen	Krishi Vignan Kendra, Ghantasala, Krishna District.	Paadi Panta	11-08-2023	-	7-8
34	abhivruddi chesina melaina vari vangadalu	Dr. B. Naveen	Krishi Vignan Kendra, Ghantasala, Krishna District.	Paadi Panta	15-07-2023	-	11
35	rythu sadikartaha koraku angrau vistrhana sevalu	Dr. B. Naveen	Krishi Vignan Kendra, Ghantasala, Krishna District.	krishi Jagaran	16-10-2023	-	17
36	Vyvasaya Kshetralalo Hadaletristunna vishasarpalu	Dr. B. Naveen	Krishi Vignan Kendra, Ghantasala, Krishna District.	Krishi Jagaran	12-08-2023	-	39-39

4. Animal Sciences & Fishery

S.No	Title	Authors	Address of the KVK	Name of the Monthly magazine	Date of publication	Volume	Page No
1	Internal parasites in sheep	J.Shashank	PVNRTVU, Mamnoon Warangal	vyavasayam	09-01-2023	44	44
2	Metabolic diseases in dairy animals	J.Shashank	PVNRTVU, Mamnoon Warangal	vyavasayam	15-03-2023	37	37
3	Kolla lo fowl pox vyadhi Neevarana	N.Rajanna	PVNRTVU, Mamnoon Warangal	Eruvaaka	03-01-2023	02 (04)	25
4	Seethakaalam lo dhudala pempakam , Vaati yaajamanya padhathulu	Shashank et al	PVNRTVU, Mamnoon Warangal	Eruvaaka	03-01-2023	02 (04)	13
5	Perati kolla pempakam toh adanapu adayam	T. Vinod Kumar et al	Ramagirikhilla, Peddapalli	Mahila Sadhikaratha	10-03-2023	--	20
6	Pashuvula danaa ga azolla	K.Archana	Ramagirikhilla, Peddapalli	Raitu nestham	10-02-2023	--	44
7	Winter Calf Management	J.Shashank et al	PVNRTVU, Mamnoon Warangal	Eruvaka	07-03-2023	--	13
8	Metabolic diseases	J.Shashank et al	PVNRTVU, Mamnoon Warangal	Vyavasayam	11-03-2023	--	37-38

S.No	Title	Authors	Address of the KVK	Name of the Monthly magazine	Date of publication	Volume	Page No
9	Bloat	J.Shashank et al	PVNRTVU, Mamnoon Warangal	Vyavasayam	11-04-2023	--	40-41
10	Rainy diseases	J.Shashank et al	PVNRTVU, Mamnoon Warangal	Vyavasayam	06-06-2023	--	42-45
11	World zoonoses day	J.Shashank et al	PVNRTVU, Mamnoon Warangal	Eruvaka	11-07-2023	--	45-47
12	Lamb rearing	J.Shashank et al	PVNRTVU, Mamnoon Warangal	Vyavasayam	08-08-2023	--	45-46
13	Care and management practices of livestock in rainy season	J.Shashank et al	PVNRTVU, Mamnoon Warangal	Krishni Jagaran	08-08-2023	--	22-23
14	selection of pigs	J.Shashank et al	PVNRTVU, Mamnoon Warangal	Vyavasayam	12-09-2023	--	44-45
15	viral diseases in sheep	J.Shashank et al	PVNRTVU, Mamnoon Warangal	Krishni Jagaran	12-09-2023	--	18-13
16	Bacterial diseases in sheep and their prevention and control	J.Shashank et al	PVNRTVU, Mamnoon Warangal	Krishni Jagaran	05-09-2023	--	14-Oct
17	endaa kaalamlo pashuvula samrakshana	K.Archana	Ramagirikhilla, Peddapalli	Raithunestham	23-06-2023	--	50
18	Adhika paala utpathiki bypass fat mariyu bypass protein la pramukyatha	K.Archana	Ramagirikhilla, Peddapalli	Raithunestham	12-07-2023	10	25
19	Adhika paala utpathiki bypass fat mariyu bypass protein la pramukyatha	K.Archana	Ramagirikhilla, Peddapalli	Raithunestham	23-02-2023	11	44
20	Gaalikuntu vyadhi lakshnaslu mariyu niwarana charyalu	Jeswanth Reddy et al	Garikapadu, NTR District	Rythu nestham	23-06-2023		
21	Vannamai Royyala pempakamlo neeti nanytha yajamanyam	A Srinivasa Rao	Undi	Aquatech magazine	01-02-2023		
22	Vannamai Royyala Pempakamlo- Cheruvu Tayari, Royya pilla empika-	A Srinivasa Rao	Undi	Auqatech monthly magazine	01-06-2023		

S.No	Title	Authors	Address of the KVK	Name of the Monthly magazine	Date of publication	Volume	Page No
23	Chepala Pempakamlo Neeti Nanyatha yajamanyam	A Srinivasa Rao	Undi	Aquatech monthly magazine	01-06-2023		
24	Errabade vyadhito nastam	A Srinivasa Rao	Undi	Aquatech monthly magazine	01-08-2023		
25	Aquanu chuttestunna virus- Neeti parikshalu tappanisari	A Srinivasa Rao	Undi	Aquatech monthly magazine	01-08-2023		
26	Seethakalam lo chepala cheruvulala yajamanyam -melukuvalu	A Srinivasa Rao	Undi	Aquatech monthly magazine	01-11-2023		
27	Perati kollallo sambhavinche vyaadhulu – nivarana charyalu	K. Naveena & G. S. Panduranga	Krishi Vigyan Kendra, Kalikiri, Annamayya district	Vyavasayam	01-06-2023		
28	Jeevala pempakam prambhinche vallaki soochanalu	Anu, G et al	Kurupam mandal, Parvathipuram Manyam dist 535524	Rythuvani	01-02-2023		
29	varshakalamlo jeevaku samrakshinchadam ela	Maram Harani et al	kvk, kalyandurg	krishi jagaran	01-08-2023		
30	paadi, jeevala samrakshanalo cheppatalsina charyalu in july and pashuvullo paala sambandita samasyalu-chikista n september	Maram Harani et al	KVK, Kalyandurg	Eruvaaka	01-07-2023		22-23

5. Home Science

S.No	Title	Authors	Address of the KVK	Name of the Monthly magazine	Date of publication	Volume	Page No
1	Mahilalu Vyaparangamlo Abhiruddisadinchali	Dr Arunjyoti	PVNRTVU, Mamnoor, Warangal	Krishnijafran (Telugu)	01-01-2023	2023	26
2	Jathiya chirudhanyala samvatsaram 2023	A Poshadri	Ramnagar, Adilabad -504002	Vyavasaya Padipantalu	01-03-2023	--	16-20
3	Telangana Pasupuku viluva, jodisthe labhalu	A Poshadri	Ramnagar, Adilabad -504002	yavasaya padipantalu	01-02-2023	--	28-31
4	Mirapa panta egumathiki paatinchaisina nanyatha pramanaalu	A Poshadri et al	Ramnagar, Adilabad -504002	Vyavasaya Padipantalu	01-04-2023	--	47-48
5	Nuneginjala uthpatti panta viniyogamlo atmanirbhar bharath ela	A Poshadri et al	Ramnagar, Adilabad -504002	Raithunestham	01-02-2023	--	59-62
6	Prapancha chirudhanyala samvatsaram 2023	A Poshadri et al	Ramnagar, Adilabad -504002	Vyavasaya Padipantalu	01-04-2023	--	25-29
7	Chiru danyale tinubandaranga	Dr. T. Vinod Kumar and B. Navya	Ramagirikhilla, Peddapalli	Raitu nestam	10-02-2023	--	10
8	Siri danyalu neati jeevamruthalu	B. Navya et al	Ramagirikhilla, Peddapalli	Raithu nestam	10-05-2023	--	15-16
9	Pandlu, Kuragaayala Poshaka Viluvalanu Nilupukovadam elaa	Jyoshna, E et al	(Mahabubnagar 2), Palem (V), Bijinepally (M), Nagar kurmoo dist. TS-509215	Vyavasaya Padipantalu	01-07-2023	81 & 7	45-46
10	Nanyamaina Poshaka Aharaniki Chirunama - Chirudanyalu	Dr. I. Thirupathi et al	Bellampalli, Mancherial, VII: Budhakalan, Mdl: Bellampalli, Dist: Mancherial, Pin Code No: 504251	Krishi Jagaran	01-05-2023	8 & 5	29-32
11	Telangana rastramlo rice processing - viluva jodimputho raithuku rettimpu adhayam	A Poshadri et al	KVK, Ramnagar, Adilabad -504002	Yavasaya padipantalu	01-01-2023	--	39-42

S.No	Title	Authors	Address of the KVK	Name of the Monthly magazine	Date of publication	Volume	Page No
12	Anthar jathiya chiru dhanyala samvastaram Adilabad girjanakugramalomalihalasadhikarathachirudanyala (poshakadanyala) thoposhakavyvidyaniprothshahinchadam	A Poshadri et al	KVK, Ramnagar, Adilabad -504002	Vyavasaya padipantalu	17-03-2023	--	16-20
13	Prapancha chirudhanyala samvastrama sandarbanga prathyeka PMFME,scheme tho chirudanyalakuviluvajodinchadam - pantamarpiditho chirudanyalasaaguvisthirmampenchadam	A Poshadri et al	KVK, Ramnagar, Adilabad -504002	Vyavasaya padipantalu	04-12-2023	--	25-29
14	Milletts gurinchi meeku ee muchatlu telusa	A Poshadri et al	KVK, Ramnagar, Adilabad -504002	Raithu nestham	07-05-2023	--	31 - 33
15	Susthiramaina Vyavasayam, Raithu samkeshmam, Ahara badratha, Viluva jodipu vittanamthone modalavtai	A Poshadri et al	KVK, Ramnagar, Adilabad -504002	Eruvaka	14-06-2023	--	19-21
16	Soyabeen saagu- viluva adharita uthpattulatho poshana, adayam, Arogyam	A Poshadri et al	KVK, Ramnagar, Adilabad -504002	Raithu Nestham	08-10-2023	--	59 – 61
17	Adhivaasi jirijana gudemlalo rettimpu adayam koraku - Tamatatho viluva adharita uthpaththula tayari	A A Poshadri et al	KVK, Ramnagar, Adilabad -504002	Eruvaka	03-10-2023	--	49
18	Adhivaasi jirijana gudemlalo rettimpu adayam koraku - Tamatatho viluva adharita uthpaththula tayari	A Poshadri et al	KVK, Ramnagar, Adilabad -504002	Vyavasaya padipantalu	10-12-2023	--	32
19	Mahilaa Swayam sahayaka Brundam dwaara - Pasupuku viluba jodimputho mahilaa Saadhikaarata	A Poshadri et al	KVK, Ramnagar, Adilabad -504002	Raithunestham	05-11-2023	--	17- 19
20	Jathiya poshakaahaara vaarosthsavatu - 2023	A Poshadri et al	KVK, Ramnagar, Adilabad -504002	Vyavasaya padipantalu	03-10-2023	--	39 - 46
21	Vesavilo vadagalulaku thisukovalsina jagrathalu	D Nagaraju et al	DDS-KVK- Medak-1 (Sangareddy)	Vyavasayam	01-04-2023	9 (5)	12-13
22	Nutriceutical pennidi Munugaaku	B.Navya et al	Ramagrikkhilla, Peddapalli	Rythunestham	15-10-2023	-1	42

S.No	Title	Authors	Address of the KVK	Name of the Monthly magazine	Date of publication	Volume	Page No
23	Seethaphalam arogyabhalam	B.Navya et al	Ramagirikhilla, Peddapalli	Eruvakha	19-12-2023	Vol-1	45
24	chirudhanyala thibbandarale upadhi margamga	B.Navya et al	Ramagirikhilla, Peddapalli	MahilaSadikaritha	15-02-2023	Vol-1	10-11
25	Rythu utpathidharula avasyakatha	B.Navya et al	Ramagirikhilla, Peddapalli	Rythunestam	20-02-2023	vol-1	53-54
26	puttagodugulu-poshakaalaghanulu	.R.Prabhavathi and S. Krishnam Reju	Dr. KL. Rao KVK Garikapadu	Raithubharosa	01-08-2023	4(2)	32
27	squashes	R.Prabhavathi and S. Krishnam Reju	Dr. KL. Rao KVK Garikapadu	Raithubharosa	01-04-2023	10(3)	26
28	sisuvulaku saanukoola vashtraala empika-seetaakaala jagrattalu	R.Prabhavathi et al	Dr. KL. Rao KVK Garikapadu	vyavasayam	01-01-2023	9(4)	28
29	Vyavasaya Rangamlo mahilala paatra – Varini Balopetham chese Margalu	Smt I.Jyothi and Dr.G.S.Panduranga	Krishi Vigyan Kendra, Kalikiri, Annamayya District	Vyavasayam	05-09-2023	15 & 09	36-37
30	Chiru dhanyalathoaaardhikaswalambana-sreematifarida Vijaya gadha	I.Jyothi and M. K. Jyosthna	Krishi Vigyan Kendra, Kalikiri, Annamayya district	Vyavasayam,2023	01-01-2023	15 & 01	42
31	Pandlatho toffee tayari-aardhikaswalambana	I.Jyothi et al	Krishi Vigyan Kendra, Kalikiri, Annamayya district	Vyavasayam, 2023	01-04-2023	15 & 04	31
32	Vakkayya .enn enno prayojanalayyaa	Y. Uma Jyothi et al.,	KVK Rastakuntubai, Kurupam mandal, Parvathipuram manyam dist 535523	Vyvasayam	05-07-2023	7	33-34
33	Chirudhanyalatho chekkani alphaharam	Y. Uma Jyothi et al.,	KVK Rastakuntubai, Kurupam mandal, Parvathipuram manyam dist 535523	Vyvasayam	04-08-2023	8	35-36
34	Aamchur-nutritional values and Health Benefits	G. Krishnaveni et al	Krishi Vigyan Kendra, Ghantasala	Eruvaka	01-03-2023	-	17 & 18

S.No	Title	Authors	Address of the KVK	Name of the Monthly magazine	Date of publication	Volume	Page No
35	Summer foods	G. Krishnaveni et al	Krishi Vigyan Kendra, Ghantasala	Raituvani	01-05-2023	--	41 & 42
36	nutrigardening	G. Krishnaveni et al	Krishi Vigyan Kendra, Ghantasala	Eruvaka	01-07-2023	--	17 & 18
37	Health benefits of Green Leafy vegetables	G. Krishnaveni et al	Krishi Vigyan Kendra, Ghantasala	Raituvani	01-08-2023	--	36-38

6. Varietal Assessment & Demonstrations : Horticultural Crops, Plantations & Agro Forestry

S.No	Title	Authors	Address of the KVK	Name of the Monthly magazine	Date of publication	Volume	Page No
1	Mirapa saagulo samagra poshaka Yajjamaanyam - Vijaya gaatha	Adhi Shankar	Palem(V), Bijinepally(M), Nagarkurmool (Dist), Telangana-509215	Vyavasayam	01-01-2023	9 & 1	49-50
2	Chinna Raithulalo Chirunavvu puyisthunna - Banthi pula saagu	Adhi Shankar	Palem(V), Bijinepally(M), Nagarkurmool (Dist), Telangana-509215	Vyavasayam	01-03-2023	9 & 3	49-50
3	Chinna Raithulalo Chirunavvu Puyisthunna-Banthi Pula Saagu	Adhi Shankar: et al	Palem(V), Bijinepally(M), Nagarkurmool (Dist), Telangana-509215	Vyavasayam	06-03-2023	9 & 3	49-50
4	Shashwatha Pandhiri Kurayala Sagutho Labalanu Arjisthunna Yuva Raithu	Shivakrishna Kota et al	Krishi Vigyan Kendra, Bellampalli, Mancherial, Vil: Budhakatan, Mdl: Bellampalli, Dist: Mancherial, Pin Code No: 504251	Vyavasayam	01-04-2023	9 & 4	47-48
5	Vanakalam (Kharif) tamata saagulo melakuvalu	M Sumil kumar, A et al	Krishi Vigyan Kendra, Rammagar, Adilabad- 504 002, Telangana, India	Eruvaka	08-08-2023		10- 12

S.No	Title	Authors	Address of the KVK	Name of the Monthly magazine	Date of publication	Volume	Page No
6	Teegajati kuragayallo banka tegulu nivarana	M Sumil kumar, A et al	Krishi Vigyan Kendra, Rammagar, Adilabad- 504 002, Telangana, India	Eruvaka	14-09-2023		42-43
7	mulching paddathi pantaku meelu	S M Sumil kumar, A et al	KVK, Kampassagar, Tripuraram (M), Nalgonda District, Telangana State	vyavasayam	14-01-2023	09 & 01	40
8	Dragonfruit sagulo melukuvulu	N.Sathi Babu et al	kondempudi, buchayyapeta mandal, anakapalli district	Eruvaka	17-11-2023	7-23	42
9	Munaga sagulo melukuvulu	P. Rajesh et al	kondempudi, buchayyapeta mandal, anakapalli district	Eruvaka	20-07-2023	7-23	52
10	Commercial cultivation of Roses	M. Adinarayana	KVK, Yagantipally, Kurnool	Dr. YSR Rythu bharosa	04-07-2023	04- 01	20-21
11	Cultivation Aspects of Jasmine	M. Adinarayana, E. Ravi Goud, and G. Dhanalakshmi	KVK, Yagantipally, Kurnool	Dr. YSR Rythu bharosa	04-02-2023	03&08	20-21
12	Vesavilo aaku kurala saagu	Dr.K.Lakshmi Kala et al	Dr. K. L. Rao Krishi Vigyan Kendra, Garikapadu, NTR District	Dr. YSR Rythu bharosa	31-03-2023	3-23	17
13	Puccha, Kharbhujallo tegulla nivarana	Dr.K.Lakshmi Kala et al	Dr. K. L. Rao Krishi Vigyan Kendra, Garikapadu, NTR District	Dr. YSR Rythu bharosa	31-03-2023	3-23	24
14	Vesavilo Tomato segulopaat-inchavalasinaMelukuvulu	Dr.A.Srinivasulu et al	Krishi Vigyan Kendra, Kalikiri, Annamayya district	Vyavasayam,	01-05-2023	15 & 05	20-22
15	Mamidilo Puta, Pinde mariyu Kapu dasalalo chepattavalasina Yajamanya paddatulu	Dr.A.Srinivasulu et al	Krishi Vigyan Kendra, Kalikiri, Annamayya district	Vyavasayam	01-02-2023	15&02	37-38
16	Kothaga Abhivruddhi chesima jeedimammiidi rakalu -lakshanalu	Dr. S. Srinivasa Raju et al.,	KVK Rastakuntubai, Kurupam Mandal, Parvathipuram Manyam dist 535524	Vyavasayam	06-10-2023	10	40-41

S.No	Title	Authors	Address of the KVK	Name of the Monthly magazine	Date of publication	Volume	Page No
17	Jeedi mammidi thotalo anthara pantalu	Dr. S. Srinivasa Reju et al.,	KVK Rastakuntubai, Kurupam Mandal, Parvathipuram Manyam dist 535524	Rythuvani	02-10-2023	10	41-42
18	Banana bunch management practices	S Manasa et al	KVK, Kadapa-1 (Utukur)	Vyavasayam	02-01-2023	2 - 23	24-25
19	Munaga Saagu Laabalu	Y Mounika et al	KVK Banavasi	Eruvaka	13-02-2023	5	58
20	Munaga saagu labalu bahu baagu	Y. Mounika et al	KVK Banavasi	Vyavasayam	15-06-2023	8	33
21	Munaga Saagu labalu bahu baagu	Y. Mounika et al	KVK Banavasi	Vyavasayam	16-03-2023	10	30
22	Vesavilo kuragayala aakukurala saagu	Y. Mounika et al	KVK Banavasi	Mana Raithuvaani	14-04-2023	8	24
23	Citrus pandlatho arogyam	P. Aparna and N. Ramesh Naik	KVK Banavasi	Mana Raithuvaani	12-02-2023	10	31
24	Vesavilo labhasatiga kothhimeera saagu	Dr M Shiva et al	KVK, Darsi	Vyavasayam	31-03-2023	3	26-27
25	Malle saagulo melaina yajamanyam	Dr M Shiva et al	KVK, Darsi	Vyavasayam	31-05-2023	5	27-28
26	shednetlo protrete paddathi dwara mirapa naaru penchadam	Dr Jahnavi et al	KVK, Darsi	Vyavasayam	20-08-2023	8	32
27	karivepaku saagulo melakuvalu	Dr M Shiva et al	KVK, Darsi	Vyavasayam	30-06-2023	6	31-32
28	Rabilo ulli saagu	Yugandhar & Radhakumari	KVK, KALYANDURG	Eruvaaka	01-10-2023	10-23	25-29
29	Mamidilo kota anantaram chepattalaina keelaka paddatulu	Yugandhar & Radhakumari	KVK, KALYANDURG	Eruvaaka	01-08-2023	8-23	25-28

7. Varietal Assessment & Demonstrations : Agricultural Crops

S.No	Title	Authors	Address of the KVK	Name of the Monthly magazine	Date of publication	Volume	Page No
1	uttarakosataku anuvaina vari rakalu	P.V.S. Ramu Naidu et al	Kondempudi, Buchayyapeta mandal, anakapalli district	Eruvaka	6/14/2023	June edition	22
2	Vari pantalo chidapeedalunu thattukone rakalu	M Janhvi et al	KVK, Darsi, Prakasam Dt, Andhra Pradesh	Telugu rythu	2/28/2023	2	31-32
3	Alasanda saagulo Melakuvalu	M.Shiva et al	KVK, Darsi, Prakasam Dt, Andhra Pradesh	Vyvasayam	2/28/2023	2	25-27
4	Rabi saadu-Vithana suddi	M Janhvi et al	KVK, Darsi, Prakasam Dt	Telugu rythu	11/30/2023	11	12-13
5	Rabi ki anuvaina jonna rakalu	M.Ganga devi	KVK,Lam,Guntur	Eruvaaka	2/24/2023	3	46-49

8. Farm Mechanisation

S.No	Title	Authors	Address of the KVK	Name of the Monthly magazine	Date of publication	Volume	Page No
1	Vari saagu lo shrama mariyu kharchu thagginche ghatlu chekke yantram	Prabhakar Reddy. T., et al	Krishi Vigyan Kendra, Palem(Mahabubnagar 2), Palem (V), Bijinepally (M), Nagarkurnool dist. TS-509215	Vyvasaayam	12-06-2023	9 & 12	
2	Rythula adayam rettimpuku margalu- Krishi Vigyana kendramvari suchanalu	V. Lakshmi Narayanamma et al	KVK, Bhadradi Kothagudem	Vyvasaya Padipantalu	04-01-2023	9 & 3	30-31

ANNEXTURE- 2 (Glimpses of popular articles)

1. Crop Production & Management

సమస్యత్వకమైన భూముల్లో వంట సాగు చేయడం ఎలా ?

ఎ.ను.మన్. కె.త్రాపా. రా.డి.లక్ష్మీనారాయణప్ప, రా.అ. శ్రీనివాసరావు, ఎ.వి.వింధ్య, జి.జి. కృషి విజ్ఞానకేంద్రం, భద్రాద్రి కొత్తగూడెం.

తెలంగాణ రాష్ట్రంలోని కొన్ని లక్షల ఎకరాలలో ఉన్న నేలలు సాగుకి అనుకూలంగా లేవు. ఇటువంటి నేలల్లో విత్తనాలు సరిగా మొలకెత్తకపోవడం, మొలచినా మొక్కలు సరిగా ఎదగక వంట దిగుబడులు గణనీయంగా తగ్గుతున్నవి. ఈ విధంగా లైతులకి సాగుకి కఠినతరం అయ్యే ఈ నేలలను సమస్యత్వక నేలలు అంటారు. మన రాష్ట్రంలో దాదాపుగా 8-11 లక్షల ఎకరాల వరకు ఈ రకమైన నేలలు ఉన్నాయని అంచనా. ఈ రకమైన నేలల్లో ప్రధానమైనవి తెల్లచౌడు(పాల) నేలలు, నల్ల చౌడు(కారు) నేలలు. సాధారణంగా లైతులు ఈ నేలల్లో వంటలు సాగుచేసినా, ఫలితం వుండదని సాగు చేయకుండా అలాగే వదిలేస్తున్నారు. కానీ కొన్ని మేలైన యాజమాన్య పద్ధతులు పాటించినట్లయితే ఈ నేలల్లో కూడా సాగు సులభతరం చేసుకోవచ్చును.

చౌడు నేలలు ఏర్పడటానికి కారణాలు :

- ❖ తక్కువ వర్షపాతం, అధిక ఉష్ణోగ్రత ఉన్న ప్రాంతాలు, మురుగు నీరు పోయే సౌకర్యం లేని నేలలు, సముద్ర తీరప్రాంతపు భూములు, తక్కువ లోతులో భూగర్భజలాలున్న భూములలో సాధారణంగా ఈ చౌడు ఎక్కువగా ఏర్పడుతుంది.
- ❖ ఇది కాకుండా మనం చేసే యాజమాన్య పద్ధతుల వల్ల అనగా ముఖ్యంగా సేంద్రీయ ఎరువులు వాడకుండా, అధిక క్షారత్వం గల రసాయన ఎరువులు అధిక మొత్తంలో వాడడం వలన ఈ చౌడు భూములు ఏర్పడుతాయి.
- ❖ నాణ్యత సరిగా లేని నీటిని పెట్టడం, పచ్చి రొట్ట వంటలు సాగు చేయకపోవడం,
- ❖ వరిసాగు చేసే భూముల్లో నీరు ఎక్కువ రోజులు నిల్వ ఉండడం వల్ల కూడా భూములు చౌడు నేలలుగా మారతాయి.

తెల్లచౌడు లేదా పాలచౌడు నేలల యాజమాన్యం : ముఖ్యంగా వేసవికాలంలో కొన్ని నేలల ఉపరితలం పైన తెల్లటి చౌడు పేరుకొని ఉంటుంది. ఈ భూముల్లో విత్తన గింజలు సరిగా మొలకెత్తవు. కానీ ఉప్పును తట్టుకొను మొక్కలు ఏవుగా పెరుగుతాయి. మొలకెత్తిన పైరు కూడ ఏవుగా పెరగదు. పొలంలో మొక్కల సాంద్రత కూడ చాలా తక్కువగా ఉంటుంది. ఈ సమస్యను అధిగమించేందుకు భూమిపై పేరుకొన్న ఉప్పు (చౌడు)ను పొరలో చెక్కి తీసివేయాలి. పాలాన్ని మొదట బాగా దున్ని సౌలభ్యస్థితిలో దిన్న మరులుగా చేసుకోవాలి. ప్రతి మడిలో సుమారు 15 సెంటీమీటర్ల లోతు వరకు నీరు నిల్వ ఉండేటట్లు సాగు నీటిని పెట్టాలి. ఈ నీటిలో లవణ శాతం తక్కువగా ఉండాలి. నీటిలో లవణ శాతం ఎక్కువగా ఉంటే అటువంటి నీటిని ఉపయోగించరాదు. ఈ నీటిని మడిలో 4 లేక 5 రోజులు నిల్వ ఉంది భూమిలో ఇంకనీయాలి. తర్వాత మురుగునీటిని లోలైన కాలువల ద్వారా తీసివేయాలి. వర్షపు నీటిని ఈ పనికి ఉపయోగిస్తే మంచి ఫలితాలుంటాయి. ఈ విధంగా 3-4 సార్లు చేస్తే చౌడు తీవ్రత చాలా వరకు తగ్గుతుంది.

నాణ్యమైన నీరు అందుబాటులో లేనప్పుడు చేపట్టవలసిన యాజమాన్యం :

- ❖ నాణ్యమైన నీరు లైతులకు అందుబాటులో లేనప్పుడు లైతులు కొన్ని జాగ్రత్తలు తప్పక పాటించాలి.
- ❖ వీలైనంతవరకు ప్రతి సంవత్సరం జీలుగను సాగు చేసే నేలలో కలియదున్నాల్సి. ఉప్పు నీటిని తట్టుకొనగలిగే వరి, చెరకు, జొన్న, మొక్కజొన్న, సజ్జ, అవాలు లాంటి ప్రైర్లను సాగు చేసుకోవాలి.
- ❖ వరిలో డీప్లీ, సోమలిల, ప్రతాప్, ఎం.డి.యూ-2716 రకాలు,
- ❖ చెరకులో 83వ15 రకం,
- ❖ మినుములో ఎల్.టి.జి-402 రకం,

44 ◀ వ్యవసాయ ఉద్యోగులకు ▶ ఏప్రిల్ 2023

ప్రస్తుతం వేసుకోదగ్గ పంటలు

కంది, ఆముదం, ఉలవ, అలసంద, ప్రొద్దుతిరుగుడు, పెసర మరియు సజ్జ

ఆముదం : అనువైన రకాలు: హరిత, త్రాంతి, జ్యోతి సంకరాలు: పి.సి. హెచ్-111, జి.సి. హెచ్-177, జి.సి. హెచ్ 4, ఐ.సి. హెచ్ 66 మరియు ఐ.సి. హెచ్ 5
విత్తన మోతాదు : సూటి రకాలు 4-5 కిలోలు, సంకర రకాలు 2-3 కిలోలు

కంది: అనుకూల రకాలు: ఎల్.ఆర్.జి. 41, ఎల్.ఆర్.జి. 52, ఎల్.ఆర్.జి. 105, టి.ఆర్.జి. 22, టి.ఆర్.జి. 38, టి.ఆర్.జి. 59, లక్ష్మీ, ఆశ, పి.ఆర్.జి. 158 మరియు పి.ఆర్.జి. 176 (ఉజ్వల)
విత్తన మోతాదు: ఎకరానికి 6 - 8 కిలోలు

అలసంద : రకాలు: టిపిటిసి 29
విత్తే దూరం: 45 x 20 సెం మీ
విత్తన మోతాదు: 8-10 కిలోలు ఎకరాకు

ఉలవ : రకాలు: పి.డి.ఎమ్-1, వి.జెడ్.ఎమ్-1, పి.హెచ్.జి-9, పి.హెచ్.జి-62

విత్తన మోతాదు: గొర్రు తో విత్తే పద్ధతిలో ఎకరాకు 8 నుండి 10 కిలోలు, వెదజల్లే పద్ధతిలో 12 నుంచి 15 కిలోలు

అసప/ అసుములు : అనుకూల రకాలు: తిరుపతి ఫీల్డ్ బీన్ 1, తిరుపతి ఫీల్డ్ బీన్ 2, ఆర్యాత్, ధపోలి
విత్తన మోతాదు: ఎకరానికి 8-10 కిలోలు

పెసర : రకాలు: ఎల్.జి.జి. 607, ఎల్.జి.జి. 630, ఎల్.జి.జి. 407, ఎల్.జి.జి. 450, పుష్కర్, ఎల్.జి.జి. 460, ఎల్.జి.జి. 410, డబ్బ్యు.జి.జి. 42, ఐ.పి.యం. 2-14
విత్తన మోతాదు: ఎకరానికి 6-7 కిలోలు

ప్రొద్దుతిరుగుడు : విత్తన మోతాదు: ఎకరాకు 2 కిలోలు

సజ్జ : కాంపోజిట్ రకాలు: ఐ. సి. ఎం. వి 221, ఏ.బీ.వీ 04, ఐ.సి.టి.పి 8203. **సంకర రకాలు :** హెచ్. హెచ్. బి 67, పి. హెచ్. బి 3, ఆర్.హెచ్. బి 121 ఐ.సి.ఎం. హెచ్ 356
విత్తన మోతాదు : ఎకరానికి 2 కిలోలు

డా. సి. ప్రత్యూష, డా. యస్. రామలక్ష్మి, డా. టి. మురళీ కృష్ణ, ఏరువాక కేంద్రం, కడప.
డా. కె. సాయి మహేశ్వరి, డా. ఎ. వీరయ్య, కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం, ఊటుకూరు

వరి నారుమడులు - యాజమాన్య పద్ధతులు

1. మొక్కపచ్చితిలో నారుమడి పెంపకం

వానాకాలం ప్రారంభమై దాదాపు 20 రోజుల తర్వాత తొలకరి వర్షాలు నమోదవుతుండటంతో రైతన్నలు పంటల సాగుకు సమాయత్తం అవుతున్నారు. దుక్కులు చేసుకోవడం, ప్రత్తి మరియు మొక్క జొన్న విత్తనాలు వేసుకోవడం మరియు వరి పంటకు నారు మడిలో వేసుకోవడం చేస్తున్నారు. గత సంవత్సరం వరి పంటలో కాండం తొలుచు పురుగు ఆశించి అధికంగా దిగుబడి నష్టాన్ని కల్గించింది. ప్రస్తుత సంవత్సరంలో కూడా వర్షాలు లేటుగా పడటం మూలంగా రైతులు ఇప్పటి వరకు వరి నారు మడులు వేసుకోలేదు, కానీ రైతులు ఆందోళన చెందకుండా స్వల్ప కాలిక రకాలు 125 రోజులు అంతకంటే తక్కువ పంట కాలం కల్గిన రకాలను ఎంచుకొని అధిక దిగుబడులు పొందవచ్చును. స్వల్ప కాలిక రకాలు అయినటువంటి తెలంగాణ సోనా, జగిత్యాల సన్నాలు, శీతల్, రామప్ప వంటి 125 రోజులలో, IR 64, WGL 20471, JGL 18047, KNM 118 రకాలు 120 రోజులలో, RNR 10754 115 రోజులలో, WGL 14377, ప్రత్యుష్ణు (JGL 17004) 105 రోజులలో పంటలు కోతకు వస్తాయి కాబట్టి రైతులు ఈ రకాలను ఎంచుకొని అధిక దిగుబడులు పొందవచ్చును. అయితే అలస్యంగా వేసిన నారు మడి మరియు ప్రధాన పొలంలో కాండం తొలుచు పురుగు మరియు ఇతర వీడ ఆశించే అవకాశం ఎక్కువగా ఉంది కాబట్టి రైతులు నారు మడి పెంపకంలో సమగ్ర యాజమాన్య పద్ధతులు పాటించి వివిధ రకాల పురుగుల ఉద్ధితిని తగ్గించకోవచ్చును. ఎకరానికి నాణే పద్ధతికి దొడ్డు రకాలకు 25 కిలోలు, సన్న రకాల 20 కిలోల విత్తనం అవసరమవుతుంది.

నారు మడిలో నీటి యాజమాన్యం:

- నారుమడిని బాగా దున్ను 2-3 సార్లు దమ్ముచేసి చదును చేయాలి. నీరు పెట్టడానికి, తీయటానికి వీలుగా కాలువలను ఏర్పాటు చేసి ఎత్తు నారుమక్కను తయారు చేయాలి.

- మొలక కట్టిన విత్తనాన్ని చల్లి, మొదట్లో (వారం రోజులు) ఆరు తడులు ఇచ్చి, ఆ తర్వాత మొక్క దశలో పలుచగా (2-3 సెం.మీ.) నీరు ఉంచాలి.
- రెండు గుంటల (5 సెంట్లు) నారుమడికి 2 కిలోల సత్రజని ఒక కిలో విత్తనం చల్లేముందు, మరో కిలో విత్తన చల్లిన 12-14 రోజులకు, 1 కిలో భాస్వరం మరియు 1 కిలో పొటాష్ నిచ్చే ఎరువులను దుక్కిలో వేయాలి. పశువుల పేదను లేదా ఇతర సేంద్రియ ఎరువులను దుక్కిలో వేయడం చాలా మంచిది.
- నాట్లు అలస్యమయ్యే పరిస్థితిలో రెండవ దశా సత్రజనిని అలస్యంగా వేసి నారు ముదరకుండా చూడాలి.

నారు మడిలో ఎరువుల యాజమాన్యం:

- నారు మొలకెత్తిన తర్వాత కానలు ముదురు గోధుమ రంగుకు మారి చనిపోతున్నట్లయితే లీటరు నీటికి 2 గ్రా. జింక సల్ఫేటు కలిపిన ద్రావణాన్ని పిచికారి చేయాలి.
- మెట్టనారుమడిలో ఇసుప ధాతు లోఫాన్ని గమనిస్తే 2 నుండి 5 గ్రా. అన్నభేది + 0.5 నుండి 1 గ్రా. నిమ్మ ఉప్పు మొక్క వయస్సును బట్టి లీటరు నీటికి కలిపి పిచికారి చేయాలి.

నారు మడిలో కలుపు యాజమాన్యం:

- నారుమడిలో బ్యూటాక్సోర్ లేదా డ్రెడీలాక్సోర్, సేఫనర్ 5 మి.లీ. ఒక లీటరు నీటికి చొప్పున కలిపి విత్తిన 8-10 రోజులకు పిచికారి చేసుకోవాలి. బిస్ట్రాక్ నోడియం అనే కలుపు మందును 0.5 మి.లీ. ఒక లీటరు నీటికి చొప్పున విత్తిన 10-12 రోజులకు పిచికారి చేసుకోవాలి. నారుమడిలో ఊడ, ఓలిపిడి వంటి గడ్డిజాతి కలుపు ఉన్నట్లయితే విత్తిన 15-20 రోజులకు సైహలోఫాస్ పి-బ్యూట్రెల్ అనే కలుపు మందును 1.5 మి.లీ. లీటరు నీటికి చొప్పున కలిపి పిచికారి చేయాలి.

36 | **వీరువాక** | రైలు సాధికార హాస్ పత్రిక | నవంబర్, 2023

సేంద్రియ సుగంధ ద్రవ్యం ఆరోగ్యం - ఆదాయం

పసుపు రైతు విజయ గాథ

పసుపు దుంపల్లోని పసుపు పచ్చదనం (కుర్క్యుమిన్) మరియు సుగంధ తైలం (2-6) వలన దీనిని ఆహార పదార్థాలకు రంగు, రుచి, సువాసనలు చేర్చుటకు, ఔషధాలలోనూ, చర్మ సౌందర్యానికి వన్నె తెచ్చే పరిమళ ద్రవ్యాల తయారీలోనూ, రంగుల పరిశ్రమల్లోనూ ఉపయోగిస్తారు. అధిక కుర్క్యుమిన్ కలిగిన రకాలకు మంచి మార్కెట్ ధర ఉంటుంది.

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో విస్తారంగా సాగు చేయబడుతున్న వాణిజ్య సుగంధ ద్రవ్య పంట పసుపు. ఆహార వినియోగంలో పసుపుకు అత్యంత ప్రాధాన్యత ఉండటం, అంతర్జాతీయ వాణిజ్య వివణిలో తరగని డిమాండ్ ఉండటం, సాంప్రదాయ పంటగా ఏటా క్రమం తప్పకుండా నిజామాబాద్ జిల్లా రైతులు ఈ పంట పండించడానికి ఆసక్తి చూపిస్తున్నారు. పసుపులో ప్రస్తుతం కుర్క్యుమిన్ శాతం అధికంగా ఉండే రకాలకు మార్కెట్ డిమాండ్ ఉంది. దీనికి తోడు సేంద్రియ సాగు పద్ధతులు అవలంబించడం వలన

కుర్క్యుమిన్ శాతం అధికంగా ఉండే సేంద్రియ పసుపు కొనుగోలుకు వినియోగదారులు ఉత్సాహం చూపినస్తున్నారు. నిజామాబాద్ జిల్లా, మోర్లాడ్ మండలం, శెట్టిగ్రామానికి చెందిన శ్రీ. గంజాల. అశోక్ అనే రైతు గత ఐదు సంవత్సరాలుగా సేంద్రియ పద్ధతిలో పసుపు సాగు చేస్తున్నాడు. ప్రస్తుతం పసుపు పండించడానికి అభుజున్న కూరీల ఖర్చు మరియు మార్కెట్ లో సేంద్రియ పసుపుకు పెరుగుతున్న డిమాండ్ దృష్ట్యా శ్రీ. అశోక్ సేంద్రియ పద్ధతిలో పండిచాడానికి సుముఖత చూపుతున్నాడు. కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం, రుద్రూర్ వారు అందించిన అధిక కుర్క్యుమిన్ శాతం ఉన్న వాయ్గాన్ (Waigaon) రకంలో శాస్త్రవేత్తల సాంకేతిక సలహాలు పొందించి మంచి లాభాలు ఆర్జిస్తున్నాడు. ప్రారంభంలో తక్కువ దిగుబడి పొందినప్పటికీ ప్రస్తుతం మంచి దిగుబడితో లాభం పొందుతున్నాడు.

టామాటోసాగు - యాజమాన్య పద్ధతులు

ప్రపంచంలో సాగుచేసే కూరగాయ పంటలలో బంగాళా దుంప తర్వాత టామాటో ముఖ్యమైన పంట. అన్ని రుతువులలోనూ ఈ పంటను సాగు చేసుకోవచ్చు. మన దేశంలో బీహార్, కర్ణాటక, ఉత్తర ప్రదేశ్, ఒడిశా, మహారాష్ట్ర, ఆంధ్రప్రదేశ్, మధ్యప్రదేశ్, పశ్చిమ బెంగాల్ రాష్ట్రాలలో విరివిగా సాగు చేస్తున్నారు.

టామాటోలో పోషక విలువలు కూడా అధికంగా వుంటాయి. ఇందులో అధికంగా కాల్షియం, పొటాషియం, విటమిన్ జెడ్ - ఎ, సి, కె. మరియు బి.కాంప్లెక్స్ వుంటాయి. ముఖ్యంగా లైకోపిన్ అనే ప్రతిక్షకరిని వుంటుంది. ఇది గుండె జబ్బులు, కేన్సర్ రానివ్వ కుండా పని చేస్తుంది. టామాటోను సాస్, కచ్ అప్, జ్యూస్, సూప్, సౌడర్ లా వివిధ రకాల విలువ ఆధారిత ఉత్పత్తులుగా వినియోగించవచ్చు.

టామాటో రకాలు :

అర్క సౌరభ్, అర్క వికాస్, అర్క ఆహుతి, అర్క ఆశిష్, అర్క ఆలోక్, అర్క మేఘలి, హెచ్ఎస్-101, హెచ్ఎస్ -102, హెచ్ఎస్-110, హిసార్ అరుణ్, హిసార్ లలిమ, హిసార్ లలిత, హిసార్ అన్యోల్, నరేంద్ర టామాటో-1, నరేంద్ర టమోటో-2, పూస రెడ్ షం, పూస ఎర్లీ ద్వార్ఫ్, పూస రూబీ, శక్తి, పూస గౌరవ, పంత్ బహార్, పంత్ బి 3, సోలన్ గోల.

ఎఫ్1 హైబ్రిడ్స్ : అర్క సామ్రాట్, అర్క అభేద్, అర్క అభిజిత్, అర్క శ్రేష్ట, అర్క విశాల్, అర్క వర్షన్, పూస హైబ్రిడ్ --1, పూస హైబ్రిడ్ -- 2, సి.టి.హెచ్ 1, హైబ్రిడ్ టమోటో, రశ్మి, వైశాలి, రూపాలి, నవీన్, అవినాష్-2, సదబహార్, గుల్మోహర్, సోనాలి.

రుతుకాలాన్ని అనుసరించి సాగు చేయగల రకాలు

వర్షాధార పంట : ఖరీఫ్లో ముందుగా సాగు చేసుకోవడానికి పూస ఎర్లీ ద్వార్ఫ్ మరియు అర్క మేఘలి అలాగే ఖరీఫ్లో లేటుగా

డా. వి. మంజువాణి, శాస్త్రవేత్త (ఉద్యాన విభాగము),
డా. కె. రేవతి, శాస్త్రవేత్త (సస్య రక్షణ విభాగము),
డా. జి. యశ్వంతి కుమార్, శాస్త్రవేత్త (మత్స్య విభాగము),
డా. ఎం. వెంకట లక్ష్మి, శాస్త్రవేత్త (సస్య పోషణ విభాగము),
డా. బి. నీలమ్, శాస్త్రవేత్త (విస్తరణ విభాగము),
డా. పి. శ్రీలత, ప్రోగ్రాం కో ఆర్డినేటర్, కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం, ఘంటశాల
డా. పి. సుధా జాకర్, సీనియర్ శాస్త్రవేత్త (సస్య రక్షణ విభాగము),
వ్యవసాయ కళాశాల, బాపట్ల

సాగు చేయడానికి పూస రూబీ మరియు అర్క వికాస్ రకాలు అనువైనవి.

శీతాకాలం పంట : పూస రూబీ, పూస ఎర్లీ ద్వార్ఫ్, అర్క సామ్రాట్, అర్క అభేద్, అర్క రక్షక్ మరియు అర్క సౌరభ్ రకాలు అనువైనవి.

వేసవి సాగు : అర్క వికాస్, అర్క సౌరభ్, మారుతం మరియు పికెఎం-1 రకాలు అనువైనవి. టామాటో నుండి వివిధ రకాల విలువ ఆధారిత ఉత్పత్తులు తయారు చేసుకోవచ్చును. మార్కెట్ విలువ బాగా తగ్గి రైతులు ఒకేసారి కోత కూడా కోయకుండా వదిలివేసే సందర్భాలు కూడా వున్నాయి. అటువంటి పరిస్థితులను అధిగమించడానికి ప్రాసెసింగ్ చేయగల రకాలను సాగు చేసుకొనవచ్చును. అలాగే ఎఫ్పిఓ లను ఏర్పాటు చేసుకున్న కూడా రైతులకు టామాటోను మార్కెట్ చేసుకోవడంలోగల ఇబ్బందులను కొంతవరకు అధిగమించవచ్చు.

ప్రాసెసింగ్కు అనువైన రకాలు : అర్క రేప్సీ, అర్క రక్షక్, అర్క రోషిని మరియు అభినవ్. నేల మరియు వాతావరణ పరిస్థితులు :

ప్రస్తుత పరిస్థితులలో చేపట్టవలసిన వ్యవసాయ పనులు

ప్రస్తుతం రైతు సోదరులు యావంగిలో సాగు చేసిన పంటలను కోసి పనులలో ఉన్నారు. పంట కోతల అనంతరం రైతు సోదరులు వేవలలో ఈ శ్రీది వ్యవసాయ పనులను చేపట్టి వచ్చే పంటకాలానికి వన్నె ఇవ్వాలి.

1. పంట అవశేషాలు :

సాధారణంగా రైతులు ఖరీఫ్ మరియు రబీ కాలంలో పండించిన పంటల అవశేషాలను కుప్పలుగా వేసి తగలబెడుతున్నారు. దీని వలన పొలం శుభ్రపడి, దున్నడానికి తయారవుతుంది. కానీ ఈ పద్ధతి వలన వాతావరణ కాలుష్యం జరుగుతుంది. కాబట్టి ఈ పంటల అవశేషాలను రెండు విధాలుగా సద్వినియోగం చేసుకోవచ్చు. రోటావేటార్ సహాయంతో పంట యొక్క అవశేషాలను ముక్కలుగా చేసి భూమిలో కలియదున్నడం వలన, ఆ పంటకు వేసిన పోషకాలు తిరిగి నేలకు లభింపను. మరియు నేలలో సెండ్రీయ గుణం పెరగటం వలన నేలలో నీరు నిలువ ఉండు సామర్థ్యం పెరుగును. రెండవది పంట యొక్క అవశేషాలను సేకరించి, వాన పాములకు సెండ్రీయ వ్యర్థ పదార్థాలుగా అందించి, రెండు నెలల్లో నాణ్యమైన వర్మి కంపోస్టుగా తయారు

చేసుకోవచ్చు. ఈ వర్మి కంపోస్టును పంట పొలాలకు వేసి రసాయనిక ఎరువుల వాడకాన్ని తగ్గించవచ్చును.

2. సెండ్రీయ ఎరువులు :

పొలంలో పశువుల ఎరువు, కంపోస్టు, చెరువు మట్టి గానీ వెడజిల్లడం వలన నేల సారవంతమవుతుంది మరియు తేమ నిలువ చేసుకునే శక్తి కూడా పెరుగుతుంది. లేదా దున్నే ముందుగా పొలంలో ఆవుల మందలు కానీ గగైరెల మందలు కానీ, మేకల మందలు కానీ వదలడం వల్ల అవి వినర్డించే మల, మూత్రాలు భూమిలోకి చేరడం వలన సెండ్రీయ పదార్థము పెరిగి, భూసారం అభివృద్ధి చెందడమే కాకుండా, ఆ తరువాత వేసే పంటలలో సూక్ష్మపోషక లోపాలను నివారించవచ్చు.

3. లోతు దుక్కులు :

వేసవి (ఏప్రిల్-మే) నెలల్లో అడపా దడపా కురిసే వానలను సద్వినియోగించడానికి మూగాణి భూములను, మొట్ట భూములను, బీడు భూములను దున్నుకోవాలి. బీటీనే వేసవి దుక్కులు లేదా ఎండు దుక్కులు అంటారు. 3 సంవత్సరాల కొకసారి పెద్ద మడక లేదా ఎం.బీ నాగలి లేదా డిస్కో నాగలి లేదా చిజ్జేల్ నాగలి సహాయంతో 25-30 సెం.మీ. లోతు వరకు దున్నాలి. ఈ విధంగా చేయడం వల్ల భూమి లోపలి గట్టి పొరలు లిలిపోతాయి. అధిక వర్షాల సమయంలో కూడా నేల కోతకు గురికాదు. నేల గుల్బారి నీరు బాగా ఇంకుతుంది. నేలలో నీటి నిల్వ సామర్థ్యం పెరుగుతుంది. భూమి లోపలి పొరల్లో ఉన్న కలుపు విత్తనాల వేర్లు బయటపడి, వేసవిలో అధిక ఉష్ణోగ్రతలకు చనిపోతాయి. సెండ్రీయ పదార్థాల లభ్యత పెరుగుతుంది. భూమి లోపల నిద్రావస్థలో ఉన్న పురుగుల పూసాలు, వ్యాధికారక క్రిములు వేడికి చనిపోతాయి.

3.1 పురుగుల యాజమాన్యం : పంటలను అనేక అనేక రకాల పురుగులు, పంట కోత దశలో వాటి నిద్రావస్థ దశలను నేలలో గాని, ఎండు ఆకులలో గాని, కొయ్య కాడలలో గాని ఉంటాయి. అవి అలాగే

వ్యవసాయంలో పచ్చికొట్ట ఎరువులు ప్రాధాన్యత

వనరులను సంరక్షించడం మరియు ఆహార డిమాండ్‌ను తీర్చడం ద్వారా వ్యవసాయ రంగం సుస్థిరత వైపు పరులించడంలో సహాయపడే ఒక పర్యావరణ పరిరక్షణ ధోరణి ఆకుపచ్చ ఎరువును స్వీకరించడం. వేటి రైతులు మరియు స్థిరమైన ఉత్పత్తి పద్ధతులకు పరివర్తనకు పరిష్కారాలను వెతుకుతున్నందున సంక్లిష్టమైన సవాళ్లను ఎదుర్కొంటారు. భూసారం చెల్లెత్తినకుండా రసాయనిక వాడకాన్ని తగ్గించడం వాటిలో ఒకటి. ఈ సమస్యను ఎదుర్కోవటానికి పచ్చికొట్ట ఎరువుల పంటలు ఒక ఆనరజీయ ఎంపిక కావచ్చు. పచ్చికొట్ట ఎరువులు సాధారణంగా నైలపాలిట వనాలుగా పరిగణిస్తారు. అధికంగా విగుణులు సాధించాలన్న ఆత్మకతో వేటి రైతాంగము విపరీతంగా రసాయనిక ఎరువులు వినియోగిస్తున్నారు. దీనివల్ల భూసారం చెల్లెత్తి, పంట తీవ్రమైన పోషక పదార్థాల లోపాలకు గురై, బీడపీడల ఉద్భవతికి లోపవుతుంది. ఈ సమస్యను అధిగమించడానికి సమగ్రపోషక పదార్థాల యాజమాన్యం చేపట్టాలి. దానిలో ముఖ్యభాగం పచ్చికొట్ట ఎరువులు.

పచ్చికొట్ట పైర్లను ఎంపిక చేసేటప్పుడు పాటించవలసిన మెలకువలు
 మనకు అందుబాటులో ఉన్న సహజ వనరులను ఆశించి సాగు చేస్తున్న పంటను అనుసరించి పంటకు మరియు పంటకు మధ్య కనీసం 45-50 రోజుల వ్యవధి ఉన్నప్పుడు పచ్చికొట్ట ఎరువులను పెంచి అదే నెలలో కలియదున్నడానికి వీలుగా ఉంటుంది. అలాగే కలియదున్నిన పచ్చికొట్ట పంటలు సేంద్రియ పదార్థంగా మారడానికి 10 నుండి 15 రోజుల వ్యవధి పడుతుంది. అలాగే పచ్చి జాతికి సంబంధించిన పచ్చికొట్ట పైర్లు అయితే వాతావరణం నుండి నత్రజనిని గ్రహించి వేరు బుడిపెల ద్వారా భూమిలోకి అందిస్తుంది. మనకు సాధారణంగా అందుబాటులో ఉన్న జనుము మరియు టీలుగ పంటలు పచ్చి జాతికి సంబంధించినవి కావున ఈ పైర్ల సాగు చేయడం వాళ్ల నత్రజని తరహాపటి పంట కాలాలకు అందుబాటులో తెచ్చేందుకు సహకరిస్తాయి. రైతాంగము ముఖ్యంగా గుర్తుపెట్టుకోవాల్సిన విషయం ఏంటంటే జనుము, టీలుగ పంటి పైర్లను పూత దశలో మాత్రమే భూమిలో కలియదున్నడం చేయాలి. పూత దశలో కలియదున్నడం వలన లిగ్నిన్ 7-8 శాతం ఉండటంవలన నత్రజని పంటకు నిదానంగా అందించడం జరుగుతుంది. కావున నత్రజని వినియోగాన్ని పెంపొందించడానికి దోహదపడుతుంది.

కావున విత్తన ఖర్చు తక్కువగా ఉన్న పైర్లను ఎంపిక చేసుకోవాలి. నేల లోపల నులువుగా కలియదున్నడానికి వీలుగా ఉన్నవి, గాలి నుండి నత్రజనిని సంగ్రహించే లెగ్యుమ్ జాతి పైర్లను ఎంపికవాలి, వేర్లు నేల లోపలకు వెళ్లి గట్టి పొరలను గుల్లబెడితే గుణం ఉండాలి, అలాగే పైరు త్వరగా పెరిగి నేలను తొందరగా ఆక్రమించే గుణము ఉండాలి.

పచ్చికొట్ట పైర్ల వాడకం వల్ల ప్రయోజనాలు

1. వీటిలో సేంద్రియ పదార్థముంటుంది. ఇది సూక్ష్మజీవులు విస్తారంగా వృద్ధిచెంది భూసారం పెంపొందించడానికి దోహద పడుతుంది.
2. భూమిని గుల్లబెడి, నీటి నిలువ సామర్థ్యం పెంచి నులభంగా నీరు, గాలి వేర్లకు అందేలా చేస్తుంది.
3. పచ్చికొట్ట పైర్ల సాగువల్ల సూక్ష్మపోషక పదార్థాల లోపాలు రాకుండా ఉంటాయి.
4. నేల భౌతిక, రసాయనిక ధర్మాలను ప్రధాన పంటల ఉత్పత్తికి అనువుగా మార్చుతుంది
5. పచ్చికొట్ట పైర్లు భూమిలో కుళ్లబిప్పుడు, రసాయనిక ప్రక్రియలు జరిగి భూమిలోని పోషక పదార్థాలు మొక్కలకు అందుబాటులోకి వస్తాయి.
6. చాలా రకాల పచ్చికొట్ట పైర్లు పప్పుజాతికి చెందినవి. అందుచేత గాలిలోని నత్రజనిని స్థిరీకరిస్తాయి.
7. పాల చౌడు, నల్లచౌడు నివారిస్తాయి.
8. భూసార పరిరక్షణకు తోడ్పడతాయి.

పచ్చికొట్ట పైర్లను సాగు చేయడం వలన ఎక్కువ విస్తీర్ణంలో తక్కువ ఖర్చుతో కొన్ని టన్నుల పశువుల ఎరువుతో సమానంగా సేంద్రియ ఎరువును అందించడానికి వీలు అవుతుంది. పంటకు పంటకు మధ్య అంతరంలో పచ్చికొట్ట పైర్లు సాగు చేయడం వల్ల కలుపు ఉధృతిని తగ్గించడం, మిత్ర పురుగుల సంకఠిని అభివృద్ధి, నేలలో తెగులు కారక శీలీంద్రాలు తగ్గడం, పురుగుల జీవిత చక్రంలో మామ్యులు రావడం వల్ల పురుగులు తెగుళ్లు ఉధృతిని తగ్గించడం వలన సస్యరక్షణపై పెట్టే ఖర్చు తగ్గించుకోవచ్చు.

పచ్చికొట్ట పైర్లను పెంచి కలియదున్నడం ద్వారా తరువాత పంటకు వాడే నత్రజనిలో కనీసం 25-30 శాతం వరకు ఆదా చేసుకోవచ్చు. అంతేకాకుండా అన్ని పోషకాల సామర్థ్యం పెరిగి అధిక పంట దిగుబడులు పొందడమే కాకుండా రసాయనిక ఎరువులపై పెట్టే ఖర్చును గణనీయంగా తగ్గించుకోవచ్చు.

పచ్చికొట్ట పైర్లకు ఉండవలసిన లక్షణాలు

1. చాలా త్వరగా పెరిగి, మెత్తని ఆకులు, పచ్చి కాండం కలిగి ఉండాలి.
2. మృదువుగా ఉండి తొందరగా కుళ్ళే స్వభావం కలిగి వుండాలి.
3. అన్ని రకాల నేలులు, శీతోష్ణస్థితికి, నీటి ఎద్దడికి తట్టుకునేటట్టుగా ఉండాలి. పచ్చి జాతికి చెందినవై ఉంటే మంచిది.

పచ్చికొట్ట పైర్ల వాడకము

- పచ్చికొట్ట పైర్ల వాడకములో రెండు పద్ధతులున్నాయి
1. పచ్చికొట్ట పైర్లను పొలంలో చల్లి, అవి పెరిగిన తర్వాత అదే పొలంలో ఆక్టీవీకర్లతో భూమిలోకి కలియదున్ను, తర్వాత పంట వేసుకోవడం, కుళ్లడానికి సరిపోయే రోజులు ముందుగా కలయదున్ను లేదా 50 శాతం పూత వచ్చిన తర్వాత పంటను కలియ దున్నాలి.
 2. చెట్ల ఆకులు, బయటి నుండి సేకరించి, పొలంలో చేర్చి కలియదున్ను, కుళ్లనిచ్చి, తర్వాత వేసుకోవడం.

2. Plant protection

19 ఏప్రిల్ | ప్రేమ సాఫ్ట్వేర్ 5వ పుస్తకం | మే, 2023

పూత దశలో నువ్వు పంటను ఆశించే ..

చీడ పీడలు వారి యాజమాన్య పద్ధతులు

వేసవిలో ఆరుతడి పంటగా సాగు చేసే పంటలలో నూనె గింజలు అయినట్లయితే నువ్వు ఒక ప్రధానమైన పంట. ఈ పంట పిరుగుదలకు ఉష్ణ మండల ప్రాంతాలు అనుకూలంగా ఉంటాయి. వేసవిలో సాగు చేసే నువ్వులు పంట అధిక దిగుబడి ఇస్తుంది. తెలంగాణలో నువ్వుల పంట సుమారు 20,000 హెక్టార్లలో సాగు చేస్తున్నారు. ముఖ్యంగా జగిత్యాల, నిజామాబాద్ కులియు నిర్మల్ జిల్లాలో అధికంగా పండిస్తున్నారు. అంతేకాకుండా ఈ సంవత్సరంలో కరంగల్ జిల్లాలో వేసవిలో ఆరుతడి పంటగా కొన్ని ప్రాంతాల్లో నువ్వులను సాగు చేస్తున్నారు. ప్రస్తుతం నువ్వుల పంటలు పూత దశ నుండి కాయలు ఏర్పడే దశలో ఉన్నాయి, అకాల వర్షాల వలన వాతావరణంలో వచ్చిన మార్పుల వలన కొన్ని రకాల చీడ పీడలు ఉద్వృత్తి పొలిగింది. కాబట్టి రైతులు తొలి దశలో వీటిని గమనించి, సరైన సమయంలో యాజమాన్య పద్ధతులు పాటించినట్లైతే చీడ పీడల ఉద్వృత్తి తగ్గించి, అధిక దిగుబడులు సాధించవచ్చును.

నువ్వులను ఆశించే పురుగులు

1. కాయతొలుచు పురుగు

గొంగళి పురుగు చిన్న, తెల్లని వెంట్రుకలతో నల్లని తలతో ఆకుపచ్చ రంగులో మచ్చలతో ఉంటుంది. ఈ పురుగు పూత దశలో మరియు మొగ్గ ఏర్పడ దశలో మొగ్గలను, పూతను మరియు లేత కాయల్లోని గింజలను తింటూ పంటకు అధిక నష్టాన్ని

కలుగజేస్తుంది. ఈ పురుగు పూత దశలోనే కాకుండా తొలిదశలో ఆకులను గుంపులుగా చేర్చి గూచుగా చేసుకుని ఆకులను గోకి లోపల పత్ర హరితాన్ని తింటుంది.

నివారణ : ఈ పురుగు నివారణకు క్రోపినోఫాస్ 2 మి.లీ. లేదా మెన్టోక్రోలోఫాస్ 1.6 మి.లీ. లిటరు నీటికి కలిపి పిచికారి చేసుకోవాలి.

2. కోసుకం:

ఈ పురుగులు పూత దశలో మొగ్గలపై ఆశించి అండతాయున్ని సృష్ట పరుస్తాయి. ఈ పురుగులు లేత మొగ్గ, పూత తినివేయటం వలన మొగ్గలు పువ్వుగా, కాయలుగా ఏర్పడక గింజ కట్టక తాలు కాయలు ఏర్పడతాయి. ఈ పురుగులు ఆశించిన మొగ్గలు మరియు పూత వాటి రాలిపోతుంది.

పసుపు లో తెగుళ్ళు - నివారణ చర్యలు

మన రాష్ట్రంలో అధికంగా సాగు చేయబడుతున్న సుగంధ ద్రవ్య పంటలలో పసుపు ఒకటి. పసుపును పంటలలోనూ, ఔషధాలలోనూ, రంగుల పరిశ్రమల్లో, సౌందర్య ఉత్పత్తుల తయారీలోనూ విరివిగా ఉపయోగిస్తారు. పసుపులో ఉన్న కుర్కుమిన్ పదార్థాన్ని బట్టి పసుపు గిరాకీ పెరుగుతుంది.

పసుపు దిగుబడి, నాణ్యత పంటకు ఆచరించే సమగ్ర సాగు విధానాలపై ఆధారపడి వుంటుంది. పసుపుకు ఆశించే తెగుళ్ళను గమనించితే దుంప కుళ్ళు, ఆకు మచ్చ, తాటాకు మచ్చ తెగుళ్ళు ప్రధానమైనవి.

దుంప కుళ్ళు

దుంప కుళ్ళు సోకిన మొక్కలలో ముందుగా ముదురు ఆకులు వాడిపోయి, గోధుమ రంగుకు మారి చివరగా ఎండిపోతాయి. కాండం మెత్తబడి, దుంప కుళ్ళి చెదు వాసన వస్తుంది. దీని వలన దుంప దిగుబడి, నాణ్యత గణనీయంగా తగ్గుతాయి. అధిక వర్షాల వలన, నీటిని పారించేటప్పుడు ఒక మొక్క నుండి ఒక మొక్క కు శిలీంధ్రం వ్యాప్తి అధికమవుతుంది.

దుంప కుళ్ళుకుగల కారణాలను చూస్తే.. విత్తన శుద్ధి చేయకపోవడం, అధిక వర్షాలకు పంటలో నిలిచి వున్న నీటిని బయటకు తీయకపోవడం, సమగ్ర ఎరువుల యాజమాన్యం పాటించకపోవడం, ముఖ్యంగా పొటాష్, వేప పిండిని సరిగ్గా వాడకపోవడమే అని విదితమౌతుంది.

➤ దుంప కుళ్ళును నియంత్రించడానికి విత్తనశుద్ధిని ఖచ్చితంగా పాటించాలి. దీని కోసం 2 మిల్లీలీటర్ల మోనోక్రోటోఫాస్ అన్ని సందర్భాల్లోనూ, 3 గ్రాముల మంకోజేబ్ లీటరు నీటికి కలిపి 30-40 నిముషాలు నానబెట్టి తర్వాత జీవ శిలీంధ్ర నాసిని

**డా. వి. మంజు వాణి (ఉద్యాన విభాగం),
డా. కే. రేవతి, డా. ఎమ్. వెంకట లక్ష్మి,
జె. యశ్వంత కుమార్, డా. బి. నవీన్,
జి. కృష్ణ వేణి, డా. పి. శ్రీలత
కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం, ఘంటసాల, కృష్ణా జిల్లా**

ట్రైకోడెర్మా విరిడేను 5 గ్రాములు లీటరు నీటికి కలిపి విత్తనశుద్ధి చేసుకుని విత్తుకోవాలి.

- విత్తన దుంపను ఎత్తు మడులలో నాటుకోవాలి.
- ఆఖరి దుక్కలో 90 కిలోల పశువుల ఎరువు, 10 కిలోల వేపపిండి లో వారం, పదిహేను రోజుల పాటు వృద్ధి చేసిన ట్రైకోడెర్మా విరిడేను వేసుకోవాలి.
- దుంప విత్తిన 60, 120 రోజులకు వేప పిండిని 200 కిలోలు మొక్కల మొదళ్ళలో వేసుకోవాలి.
- మురుగు నీటి పారుదల సౌకర్యం కల్పించాలి. అధిక వర్షాలకు పంటలో నిలిచిన నీటిని ఎప్పుడీకప్పుడు తీసివేయాలి.
- సమగ్ర ఎరువుల యాజమాన్యం, పంట మార్పిడి విధానాలను అనుసరించాలి.

తాటాకు మచ్చ తెగులు, ఆకు మచ్చ తెగులు

- గాలిలో ఎక్కువ తేమ, తక్కువ ఉష్ణోగ్రత ఉండటం వలన ఈ తెగులు ఎక్కువగా సంక్రమిస్తుంది. ఆకులపై మచ్చలు ఏర్పడతాయి. తెగులు ఎక్కువైతే ఆకులు మాడిపోతాయి.
- దీనికి నివారణగా ఆరోగ్యవంతమైన విత్తనాన్ని ఎంచుకోవాలి.
- విత్తన శుద్ధి ఖచ్చితంగా చేయాలి
- మచ్చలు ఏర్పడిన ఆకులను కత్తిరించి కాల్చివేయాలి.

దుంప కుళ్ళు సోకిన మొక్క

దుంప కుళ్ళు సోకిన మొక్క

09 | ఏనుగులు | పంట సాధనం వనం పుస్తకం | ఏప్రిల్, 2023

పెసేరలో ఆశించే మరుకామచ్చల పురుగు యాజమాన్యం

కాయలు తయారయ్యేటప్పుడు కాయలను దగ్గరకు జేర్చి గూడుగా కట్టి, కాయలకు రంధ్రం చేసి లోపలి గింజలను తినటం వలన పంటకు ఎక్కువ నష్టం కలుగుతుంది. గూడు దగ్గర లార్వా విసర్జితములు కన్పిస్తాయి. గూళ్ళు విప్పినచో తెల్లపు వర్ణం కలిగిన పిల్ల పురుగులను గమనించవచ్చు. ఉధృతి ఎక్కువగా ఉన్నచో పూత గెల బూజుగా మారును.

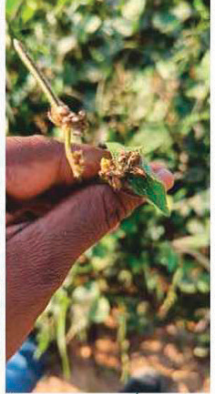
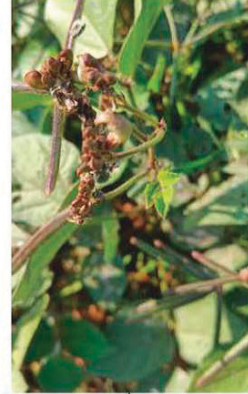
అనుకూలమైన పరిస్థితులు:

పూత దశలో మేఘావృతమైనప్పుడు, పొగ మంచు మరియు అడపాడడపా చిరు జల్లులు కురిసినప్పుడు, ఈ పురుగు ఉధృతికి కారణమయ్యే అనుకూలమైన పరిస్థితులు.

రైతులు యానంగిలో సాగు చేసే అవరలో పెనర ముఖ్యమైన పంట. ప్రస్తుతం పెనర పూత దశ నుండి కాయ దశ వరకు ఉంది. ఈ తరుణంలో పెనర ఆశించే ముఖ్యమైన చీడపీడలలో మారుకా మచ్చల పురుగు ముఖ్యమైనది. కావున, రైతులు సకాలంలో ఈ పురుగు యొక్క ఉధృతి గమనించి సకాలంలో పరిష్కార యాజమాన్య పద్ధతులు పాటించాల్సిందిగా వివరించడం జరిగింది.

పురుగు యొక్క లక్షణాలు:

ఈ పురుగు మొగ్గ, పూత దశలో ఆశించి ఎక్కువ నష్టం కలుగజేస్తుంది. పూత దశలో పూలను గూడుగా చేసి లోపలి పదార్థాలను తింటుంది.

వంగలో

05 | **వీరుచాక** | రైతు సాఫికార్ హాస్ పురిక | సెప్టెంబర్, 2023

కొమ్మ, కాయ తొలుచు పురుగు యాజమాన్యం

కొండెంపూడి, బుచ్చయ్యపేట మండలం, అనకాపల్లి జిల్లా, ఆంధ్రప్రదేశ్ వంగ ముఖ్యమైన కూరగాయలలో ఒకటి, దీనిని శాఖాపాలన మరియు మాంసాహార వంటకాలలో కూడా ఎక్కువగా వాడతారు. అందుకే వంగుకు కూరగాయల రాజుగా కూడా పిలుస్తారు. ఇందులో డైటరీ ఫైబర్, ఆస్కార్బిక్ యాసిడ్, విటమిన్ ఖ, ఫోలేట్, నియాసిన్, విటమిన్ D6, పాంటోథినిక్ యాసిడ్, పొటాషియం, ఐరన్, మెగ్నీషియం, మాంగనీస్, ఫాస్ఫరస్ మరియు కాపర్ వంటి పోషకాలు పుష్కలంగా ఉంటాయి. ఖరీఫ్, రజి, వేసవిలో ఏ సీజన్లో అయినా సాగు చేయవచ్చు. ఈ వంటకు చాలా రకాల పురుగులు, తెగుళ్లు మరియు నులి పురుగులు అశించి దిగుబడిని ఎంతగానో తగ్గిస్తున్నాయి. వీటిలో వంగ రైతులకు కొమ్మ మరియు కాయ తొలుచు పురుగు ప్రధాన అటంకంగా మారింది. ఈ పురుగు నివారణకు సుమారు 6-10 సార్లు పురుగు మందు పిచికారి చేసినా పురుగు వలన జరిగే నష్టం తగ్గట్లేదు. పూర్తిగా పురుగు మందులపై ఆధారపడి పోవడం, చిన్న మరియు సప్తకారు రైతులకు మంచి నాణ్యత కలిగిన పురుగు మందులు అందుబాటులో ఉండకపోవడం, ఇతర యాజమాన్య పద్ధతులపై రైతులకు అవగాహన లేకపోవడం వలన ఖర్చులు పెరగడమే కాకుండా వంట నష్టం కూడా తగ్గట్లేదు.

కొమ్మ, కాయ తొలుచు పురుగు చేసే నష్ట లక్షణాలు:

కొమ్మ మరియు కాయ తొలుచు పురుగు (ట్యూసినిడ్స్ ఆర్బీనాలిస్) గుడ్డు, లార్వా, పూపా, తల్లి పురుగులతో కూడిన తన జీవిత చక్రాన్ని 27-32 రోజుల్లో పూర్తి చేస్తుంది. ఈ పురుగు 5-6 తరాలను పూర్తి చేసుకొని, ప్రధానంగా వంగ వంటకు ఆశిస్తుంది. పురుగు దశలలో లార్వా మాత్రమే హాని చేస్తుంది. ఇది మొక్కలో కొమ్మలు, పువ్వులు, పూమొగ్గలు మరియు కాయలను ఆశించి నష్ట పరుస్తుంది. రైతులు ఖరీఫ్లో వంట వేస్తే ఎక్కువ ఈ పురుగు యొక్క కొమ్మ యద్దడి ఆగస్ట్-సెప్టెంబర్లో మరియు కాయ యద్దడి అక్టోబర్-నవంబర్లో గమనించవచ్చు.

కొమ్మ, కాయ తొలుచు పురుగు చేసే నష్ట లక్షణాలు:

తల్లి పురుగు సుమారు 250 తెల్లని రంగులో ఉండే గుడ్లను, ఆకుల వెనుక భాగాన, వచ్చని కాండం పైన, పూమొగ్గల పైన లేదా కాయ కాడ దగ్గర పెడుతుంది. ఈ గుడ్లు 3-5 రోజుల్లో పొడిగి దాని నుండి వచ్చిన లార్వా పింక్ రంగులో ఉంటాయి. ఈ చిన్న లార్వా లేత కొమ్మల లోపలికి ప్రవేశించి, కొమ్మలోని లోపలి భాగాలని తినివేస్తుంది. దీనివలన కొమ్మ పైభాగలకి నీరు మరియు పోషకాలు అందక అవి వాడిపోయి తర్వాత చనిపోతాయి. ఇలా కొమ్మ వాడి ఉండడం ఈ పురుగు వలన కనిపించే మొట్టమొదటి లక్షణం. వాడిన కొమ్మల మొదళ్ళలో లార్వా చేసిన చిన్న రంధ్రాన్ని చూడవచ్చు. తర్వాత దశలో

కందిలో శనగపచ్చపురుగు

ప్రస్తుతం కంది పంట మొగ్గ, పూత దశనుండి రాయ ఏర్పడే దశలో ఉంది. ఇప్పుడు రైతులు పంటనాశించే పురుగుల నివారణకు సమగ్ర సస్యరక్షణ చర్యలు చేపడితే మంచి దిగుబడులకు ఆస్కారం ఉంటుంది. కందిని ఆశించే ప్రధానమైన శనగ పచ్చపురుగు నివారణ చర్యలు తెలుసుకుందాం.

ఈ పురుగు పూతను, పిందె దశలో రాయలకు రంధ్రాలు చేసి గింజలను తింటూ, ఒక రాయ నుండి మరో రాయకు ఆశిస్తుంది. **సమగ్ర సస్యరక్షణ:** వేసవిలో తొమ్మిది దుప్పి చేస్తే భూమిలోని పురుగు రోళ్ళు దశలు బయటపడి వక్షలు ఏరుకు తినటానికి వీలవుతుంది.

ఈ పురుగు తక్కువగా ఆశించే పంటలైన జొన్న, సోయాచిక్కడు, నువ్వులు, మినుము, ఉలవ, మెట్ట వరి మొదలైన పంటలతో పంట మార్పిడి చేయాలి.

ఖరీఫ్లో అంతర పంటగా 7 సాళ్ళు, రబీలో 3 సాళ్ళు పెసర/మినుము వేయడం ద్వారా పరాన్న జీవులను వృద్ధి చేయటానికి తోడ్పడతాయి.

పొలంచుట్టూ 4 సాళ్ళు జొన్న రక్షితపైరుగా విజాలి. పచ్చపురుగును తట్టుకునే బి.సి.పి.ఎల్. 332, యల్.ఆర్.జి 41 రకాలను లేదా పురుగు ఆశించినప్పటికీ తిరిగి పూతకు రాగల ఎల్.ఆర్.జి 30, ఎల్.ఆర్.జి 38 కంది రకాలను సాగు చేసుకోవాలి.

ఎకరాకు 4 లింగాకర్షణ బుట్టలను అమర్చి పురుగు ఉనికిని గమనించి తగిన సస్యరక్షణ చర్యలు చేపట్టాలి.

పైరు విత్తిన 90-100 రోజుల్లో చిగుళ్ళను ఒక అడుగు మేరకు కత్తిరించాలి.

పురుగులను తినే వక్షలను ఆకర్షించడానికి వీలుగా ఎకరాకు 20 పక్షి స్థావరాలను ఏర్పాటు చేయాలి.

పురుగు గ్రుడ్లను, తొలి దశ పురుగులను గమనించిన వెంటనే 5% వేప గింజల కషాయాన్ని లేక వేప సంబంధమైన

మందు (అజాడిరక్టిన్)లను పిచికారీ చేయాలి.

ఎకరాకు 200 లార్వాలుకు సమానమైన యన్.పి.వి

ద్రావణాన్ని లేక 400 గ్రాముల బ్యాక్టీరియా సంబంధమైన

మందును 200 లీటరు నీటితో కలిపి

వారం తేడాతో రెండు సార్లు

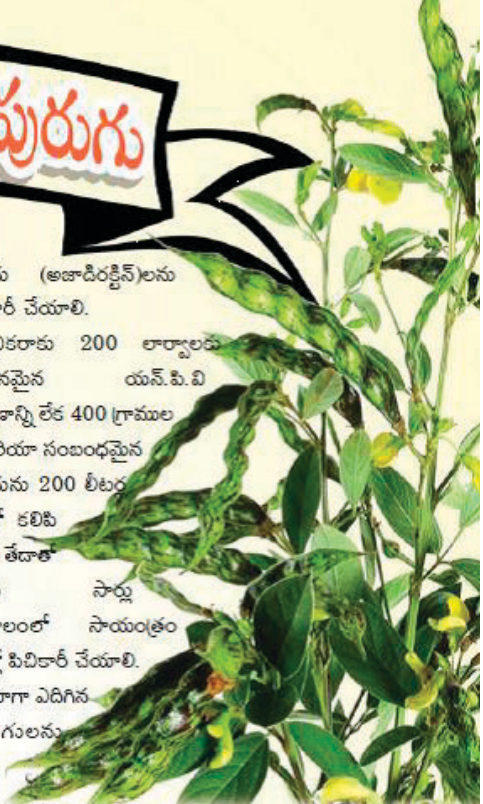
చలికాలంలో సాయంత్రం వేళల్లో పిచికారీ చేయాలి.

బాగా ఎదిగిన పురుగులను

ఏరివేయాలి. లేక చెట్లను బాగా కుడిపి దుప్పట్లో పడిన పురుగులను నాశనం చేయాలి.

రసాయనిక పురుగు మందులను విచక్షణా రహితంగా వాడరాదు.

పైన చెప్పిన చర్యలు తగిన సమయంలో చేపట్టలేనప్పుడు తప్పనిసరి అయితే పురుగు ఉధృతిని బట్టి పైరు మొగ్గ/తొలి పూతదశలో ఉన్నప్పుడు ఎకరాకు క్లారిఫైథాస్ 500 మి.లీ. పూత లేదా రాయదశలో ట్రినాల్ఫాస్ 400 మి.లీ. లేక ఎసిఫెట్ 300 గ్రా. లేదా డెల్టామెత్రిన్ 180 మి.లీ. లేక ల్యాండా సైహలోత్రిన్ 200 మి.లీ. లేక ల్యూఫెన్వూరాన్ 200 మి.లీ. లీటరు నీటిలో కలిపి పిచికారీ చేయాలి. ఈ మందులు వాడిన తర్వాత చూడ శనగ పచ్చ పురుగును నివారించలేక పోతే ఇండోక్సాకార్బ్ 200 మి.లీ లేదా స్ప్రెయ్ సాడ్ 60 మి.లీ.పిచికారీ చేయాలి.

3 Home science

ప్రపంచ చిరుధాన్యాల సంవత్సరం 2023 సందర్భంగా ప్రత్యేక కథనం..

పి.ఎం.ఎఫ్.ఎం.ఇ. స్కీమ్తో

చిరుధాన్యాలకు విలువ జోడించడం - పంట మార్పిడితో చిరుధాన్యాల సాగు విస్తీర్ణం పెంచడం!

ఎ.పొత్తాద్రి, ఎం.రఘువీర, జి.శివచరణ్, ఎం.సునీల్ కుమార్, ఎ.రమాదేవి, వై.ప్రదీప్ కుమార్, కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం, ఆదిలాబాద్-504002

వాతావరణ మార్పులు, తగ్గిపోతున్న వ్యవసాయ భూమి, జనాభా వృద్ధిరేటుకు అనువుగా లేని వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల పెరుగుదల, ఆర్థిక మందగమనం మొదలైనవి మానవ ఆహార భద్రత, పోషకాహార భద్రత పైన తీవ్ర ప్రభావాన్ని చూపుతున్నాయి. ఇటువంటి పరిస్థితులలో చౌకగా, వాతావరణ మార్పులను తట్టుకోనే అత్యధిక పోషక విలువలు కలిగిన ఆహార పంటల వృద్ధి అవసరం ఎంతైనా ఉంది. చాలా దేశాలలో పోషకాహార లోపాలు కొట్టివచ్చినట్లు కనిపిస్తున్నాయి. కొన్నిచోట్ల అధిక పోషణ వల్ల లైఫ్ స్టైల్ దీసిజెన్ (జీవనశైలి వ్యాధులు), స్థూలకాయత్వం మరి కొన్ని చోట్ల రెండు పూటలా ఆహారం తినే పరిస్థితి లేక పోషకాహార లోపాలు స్పష్టంగా చూస్తున్నాం. ఇటువంటి పరిస్థితులలో భూమి మీద నివసిస్తున్న సమస్త మానవ కోటికి సమతుల్య ఆహారం, పోషణ వైవిధ్యం, పోషకాహార భద్రత, ఆహార ఉత్పత్తిలో స్వయం సమృద్ధి సాధించాలంటే ప్రస్తుతం మనకు ఉన్నటువంటి ఆహార ఉత్పత్తి పంటల సరళిని మార్చి పోషకాహార భద్రత వైపు అడుగులేస్తూ ఆరోగ్యమే మహాభాగ్యం గా చేసుకుంటూ ముందుకు వెళ్లవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. ఇటువంటి పరిస్థితులలో మన పెద్దలు సాగు చేసే తిన్నటువంటి చిరుధాన్యాలు పంటల సాగు విస్తీర్ణం పెంచడంతోపాటు, విలువ జోడించడం, కాలంతో పరిగెత్తుతున్న రోజుల్లో వదుకోవడానికి, తినడానికి అనువుగా ఉండే వివిధ రకాల ఆహార పదార్థాల తయారీ, మార్కెటింగ్ సదుపాయాలు మొదలైనటువంటి కార్యక్రమాలను ఉద్దేశం చేసి ప్రజలందరికీ ఆరోగ్యమైన ఆహారాన్ని పంట గదికి చేర్చడానికి ఎంతో కృషి చేయవలసిన అవసరం ఉంది. మన భారత ప్రభుత్వం 2023 సంవత్సరాన్ని ప్రపంచ చిరుధాన్యాల సంవత్సరంగా జరపాలని ఐక్యరాజ్యసమితిని కోరడం జరిగినది. తద్వారా ప్రపంచానికి భారతదేశం కేంద్రంగా చిరుధాన్యాలు ఉత్పత్తి, విలువ జోడించడం,

వాణిజ్యం జరగాలని మన కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు, భారత వ్యవసాయ పరిశోధన మండలి వారి మిల్లెట్స్ రిసర్చ్ ఇన్స్టిట్యూట్, ప్రొఫెసర్ జయశంకర్ తెలంగాణ వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం, రాష్ట్ర వ్యవసాయ శాఖ, హైదరాబాద్ చుట్టూ ఉన్న చిన్న, మధ్య తరహా చిరుధాన్యాలు ప్రాసెసింగ్ యూనిట్స్ తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఎంతో కృషి చేస్తున్నాయి. మన తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఉన్న చిన్న, సూక్ష్మ తరహా ఆహారశుద్ధి పరిశ్రమలు అసంఘటిత కుటీర పరిశ్రమలుగా ఎక్కువగా ఉన్నాయి. ఇటువంటి పరిశ్రమలను అధికారికంగా నమోదు చేసి వాటి అధునికీకరణకు కావలసిన శాస్త్రీయ సాంకేతిక మద్దతుతో పాటు, వ్యాపార అభివృద్ధికి కావాల్సిన ఆర్థిక సహాయం అందించడం కోసం ప్రధాన మంత్రి సూక్ష్మ ఆహార పరిశ్రమల అధికారికీకరణ (ప్రధాన మంత్రి-ఫార్మలైజేషన్ ఆఫ్ మైక్రో ఫుడ్ ప్రాసెసింగ్ ఎంటర్ప్రైజెస్) స్కీమ్, ఒక జిల్లా ఒక రకమైన ఆహార ఉత్పత్తి కేంద్రం వంటి విధానాలతో స్థానిక పంటలకు విలువ జోడించడం, రైతులకు గిట్టుబాటు ధర అందించడం, అయీ ప్రాంత ప్రజలకు కావలసిన నాణ్యమైన ఆహార పదార్థాలను అందించడం, గ్రామీణ యువతి యువకులకు ఉపాధి అవకాశాలను పెంపొందించడం వంటి ముఖ్య ఉద్దేశాలతో ఆత్మ నిర్భర్ భారత్ అభియాన్ కింద ప్రారంభించిన పథకాలను రాష్ట్రంలోని రైతులు, యువతీయువకులు ఉప యోగించుకోవాలి. ఒక జిల్లా ఒక ఉత్పత్తి (ఒ.డి.ఒ.పి.) అనే నినాదంతో ఒక జిల్లా ఒక క్లస్టర్ గా భావించి ఆ జిల్లాలో ఉత్పత్తి చేసే ప్రధాన ఆహార పంటలకు సంబంధించిన అగ్రికల్చర్ వ్యాల్యూచైనును పటిష్ట పరిచి సమీకృత ఆహారం శుద్ధి పరిశ్రమలతో పాటు ఇతర మౌలిక సదుపాయాలను అభివృద్ధి పరిచి రైతులకు మంచి గిట్టుబాటు ధరతో పాటు రైతులను తాము పండించే పంటకు విలువ

చిరుధాన్యాల తినుబండారాలే ఉపాధి మార్గంగా ... !

- బి.నవ్య , డా.టి.వినోద్ కుమార్, డాక్టర్ ఎ. శ్రీనివాస్

పెద్దపల్లిజిల్లా, మంత్రిని మండలం, నాగారం గ్రామంలో చిన్న, సన్నకారు రైతు కుటుంబాలవారు తక్కువ ఆదాయంతో జీవనం సాగిస్తున్నారు. పెరిగిన ఖర్చుల కారణంగా, తక్కువ ఆదాయంతో ఇల్లు నడవడం గృహిణులకు ఇబ్బందిగా మారింది. ఈ సమస్యనుంచి బయటపడడం కోసం ఆ గ్రామ మహిళలు తమ కుటుంబ ఆదాయాన్ని పెంచుకునే మార్గాల గురించి, స్వయం ఉపాధి కార్యక్రమాల గురించి ఆలోచించసాగారు.

కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం తోడ్పాటు

ఈ దశలో జిల్లాలోని రామగిరి ఖిల్లా 'కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం' వారు గ్రామంలో మహిళల ఉపాధిని పెంపొందించ

డానికి అనేక అవగాహన కార్యక్రమాలను నిర్వహించారు. గ్రామంలోని మహిళా రైతులను ప్రోత్సహిస్తూ వారికి చిరు ధాన్యాలతో బిస్కెట్లు తయారీ, యితర చిరుధాన్యాల స్వయం ఉపాధి అవకాశాలపై అవగాహన కలిగించడమే కాకుండా, ఆ గ్రామ మహిళలతో 'సిరిఫుడ్స్' (సంగమేశ్వర మహిళా సంఘం) పేరుతో 2020 సంవత్సరంలో ఒక క్లస్టర్ ఇంట్రెప్రైజ్ గ్రూప్ ను ఏర్పాటు చేశారు. ఈ సమూహంలో మొత్తం 14 మంది మహిళలు సభ్యులైనారు.

చిరుధాన్యాల బిస్కెట్ యూనిట్ ఏర్పాటు

ఈ గ్రూపు సభ్యులకు 15 రోజులపాటు చిరుధాన్యాలతో బిస్కెట్లు తయారీ పైన శిక్షణ యిచ్చారు. రాజమండ్రి నుంచి నిపుణులను పిలిపించి శిక్షణ కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించారు. శిక్షణ పొందిన మహిళలకు బిస్కెట్ యూనిట్ ను ప్రారంభించే విధంగా తోడ్పాటు అందించారు.

బిస్కెట్ తయారీకి అవసరమైన వివిధ యంత్ర పరికరాలను కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం వారు సమకూర్చారు. బిస్కెట్ తయారీ యూనిట్ క్రింద ఒక మైక్రో ఓవెన్, ఐదు కేజీల గ్రెండర్ మిక్సర్, ఒక పల్చరైజర్ని అందజేశారు. పెద్దపల్లి డి ఆర్ డి ఓ వారు మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధి కింద బిస్కెట్ యూనిట్ కు రూ. 80,000 అందించారు.

బిస్కెట్ యూనిట్ విస్తరణ

బిస్కెట్ యూనిట్ ప్రారంభంలో మహిళలు రాగిబిస్కెట్, మల్లీగ్రెయిన్ బిస్కెట్, జొన్న బిస్కెట్ మాత్రమే తయారు చేశారు. కేవలం ఈ రకమైన పరిమిత ఉత్పత్తులతో సరిపడా ఆదాయం

సిరిఫుడ్స్ వారి వివిధ ఉత్పత్తులు		
తయారుచేస్తున్న ఉత్పత్తులు	ధర రూ	
రాగి బిస్కెట్	65/-	250 గ్రా.
మల్లీ గ్రెయిన్ బిస్కెట్స్	70/-	250 గ్రా.
జొన్న సాల్ట్ బిస్కెట్స్	65/-	250 గ్రా.
జొన్న ఫ్లెయిన్ బిస్కెట్	65/-	250 గ్రా.
రాగిలడ్డు	10/-	లడ్డు
అవిసె లడ్డు	20/-	లడ్డు
జొన్న కేక్	400/-	కేజీ
రాగి కేక్	400/-	కేజీ
దిల్ పనండ్	60/-	పీస్
సమోసా	15/-	పీస్
ఎగ్ పఫ్	20/-	పీస్
కర్రీ పఫ్	15/-	పీస్
రాగిజావా	10/-	గ్లాస్

జీవితం పోరాటాల, భ్రమల పరంపర : జీవిత పరమార్థం సుఖపడడంకాదు, అనుభవాలద్వారా నేర్చుకోవడం

KVK పార్ట్లు

మహిళలు వ్యాపార రంగంలో అభివృద్ధి సాధించాలి- డాక్టర్ రాజన్న

డాక్టర్ రాజన్న
కృషి విజ్ఞాన కేంద్ర టెలివిజన్

20-12-2022 వరంగల్ జిల్లా పర్యవేక్షణ మండలం ఉప్పరపల్లి గ్రామంలో కృషి విజ్ఞాన కేంద్ర వరంగల్ ఆధ్వర్యంలో గ్రామంలోని మహిళలకు చిరుధాన్యాల ఆహారపు విలువ ఆధారిత ఆహారంపై అవగాహన కల్పించడం జరిగింది ఈ కార్యక్రమానికి ముఖ్య అతిథులుగా కృషి విజ్ఞాన కేంద్ర కోఆర్డినేటర్ డాక్టర్ రాజన్న హాజరై మాట్లాడుతూ చిరుధాన్యాల ఉత్పత్తుల వ్యాపార రంగంలో అనేక లాభాలు ఉన్నాయని మహిళా సంఘాలు వీటిని సద్వినియోగం చేసుకొని అభివృద్ధి పథంలో ముందుకు సాగాలని అన్నారు గ్రామీణ మహిళలు యువజనులు ప్రస్తుత ఆరోగ్య పరిస్థితులపై అవగాహన కలిగి ఆహారపు అలవాట్లను మార్చుకోవాలని అన్నారు పూర్వకాలపు ఆహార అలవాట్లు మానవ మనుగడకు ఎంతో ఉపయోగకరమని అన్నారు ఈ

కార్యక్రమాన్ని ఉద్దేశించి కృషి విజ్ఞాన కేంద్ర గృహ విజ్ఞాన శాస్త్రవేత్త డాక్టర్ అరుణ జ్యోతి మాట్లాడుతూ మహిళలు వ్యాపార రంగంలో ముందుకు రావడం కోసం గుంటగదిలే చేసే పనులతో పాటు అవే పనులను వ్యాపార రంగంలో వాడితే ఎంతో మేలు చేస్తాయని సిండ్లి వంటలతో ఎన్నో లాభాలు ఉన్నాయని హోమ్ వుడ్స్ కు ఎంతో ప్రాధాన్యమిస్తారని అన్నారు అదేవిధంగా పప్పు దినుసులు చిరుధాన్యాలు వ్యాపారంగా ఉత్పత్తికి మహిళల ఆర్థిక అభివృద్ధికి ఎంతగానో సహకరిస్తాయని ఈ రంగంలో తక్కువ పెట్టుబడితో ఎక్కువ లాభాలు అర్జించవచ్చని అన్నారు ఈ కార్యక్రమంలో గ్రామ మహిళలు జక్కి అనిత నాంపల్లి వద్దావతి సైహ్ రజిత కవిత రాణి మమత మౌనిక తదితరులు పాల్గొన్నారు.

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఫుడ్ ప్రాసెసింగ్ అవకాశాలు

ఎ.పోతాబ్ది, ఎం.సురీంద్ర కుమార్, జి.శివ చరణ్, ఎ.రమాదేవి, ఎం.రఘవీర్, వై.ప్రవీణ్ కుమార్, కృష్ణ దిట్టావ శేంద్రం, ఆదిరాజుడి.

అసంఘటిత రంగంలో ఉన్న సూక్ష్మ, చిన్న ఆహారపదార్థ పరిశ్రమలను అధికారికంగా నమోదు చేసి వాటి ఆధునికీకరణకు కావలసిన శాస్త్రీయ సాంకేతిక మద్దతుతో పాటు, వ్యాపార అభివృద్ధికి కావాల్సిన ఆర్థిక సహాయం అందించడం కోసం ప్రధాన మంత్రి సూక్ష్మ ఆహార పరిశ్రమల అధికారికీకరణ, ఒక జిల్లా ఒక రకమైన ఆహార ఉత్పత్తి కేంద్రం వంటి విధానాలతో స్థానిక పంటలకు విలువ జోడించడం, రైతులకు గిట్టుబాటు ధర అందించడం, ఆయా ప్రాంత ప్రజలకు కావలసిన నాణ్యమైన ఆహార పదార్థాలను అందించడం, గ్రామీణ యువతీ యువకులకు ఉపాధి అవకాశాలను పెంపొందించడం వంటి ముఖ్య ఉద్దేశాలతో ఆత్మ నిర్భర్ భారత అభియాన్ కింద స్వీయ సుప్రారంభించారు. ఈ పథకం ద్వారా వచ్చే ఐదు సంవత్సరాలలో (2020-21 నుండి 2024-2025 వరకు) సుమారు 10,000 కోట్ల కేంద్ర ఫుడ్ ప్రాసెసింగ్ కాక ద్వారా 200,000 మైక్రో ఫుడ్ ప్రాసెసింగ్ యూనిట్ లకు క్రెడిట్ లింక్ సబ్సిడీతో నేరుగా రూ. 3.5 లక్షల ఆర్థిక సాయం అందించబడుతుంది. ఆహారపదార్థ రంగాన్ని వేగవంతంగా అభివృద్ధి చేయడానికి తగిన ఆర్థిక సహాయం అందించడం వలన తగినన్ని మౌలిక సదుపాయాల పెరిగి ఈ రంగం సంస్కృత నిర్మాణానికి దోహదపడుతుందని మన ప్రధానమంత్రి ఈ పథకాన్ని తీసుకువచ్చారు. కేంద్ర ఫుడ్ ప్రాసెసింగ్ కాక, రాష్ట్ర కేంద్ర పాలిత ప్రాంతాల ప్రభుత్వాల సహకారంతో ఆయా ప్రాంతాలలో ఉన్నటువంటి సూక్ష్మ ఆహారపదార్థ పరిశ్రమలను ఆధునికీకరించడం, ఆయా పరిశ్రమలకు కావలసిన ఆర్థిక, సాంకేతిక, మార్కెటింగ్ అవకాశాలను వృద్ధి చేయడం కోసం కేంద్ర ప్రాయోజిత ప్రైవేట్ మినిస్టర్ ఫార్మా లైజేషన్ ఆఫ్ సైక్లో ఫుడ్ ప్రాసెసింగ్ ఎంటర్ప్రైజెస్ (పి.ఎం.ఎఫ్.ఎం.ఇ) స్వీయ సుప్రారంభించారు.

ఒక జిల్లా ఒక ఉత్పత్తి (ఓ.డి.ఒ.పి.) అనే నినాదంతో ఒక జిల్లా ఒక క్లస్టర్ గా భావించి ఆ జిల్లాలో ఉత్పత్తి చేసే ప్రధాన ఆహార పంటకు సంబంధించిన అగ్రికల్చర్ వ్యాల్యూచైను ను పటిష్ఠ పరిచి సమీకృత ఆహారం కుద్ధి పరిశ్రమలతో పాటు ఇతర మౌలిక సదుపాయాలను అభివృద్ధి పరిచి రైతులకు మంచి గిట్టుబాటు ధరతో పాటు రైతులు తాము పండించే పంటకు విలువ జోడించే విధంగా ప్రోత్సహించడం. ఒక క్లస్టర్ ఒక జిల్లా దాటి కూడా విస్తరించవచ్చు. ఓ.డి.ఒ.పి. పథకం కింద 728 జిల్లాలకు గాను వివిధ రకాల ఆహార ఉత్పత్తుల ఉత్పత్తి కేంద్రాలుగా గుర్తించారు. 135 జిల్లాలో ప్రత్యేక ఆహారోత్పత్తుల కేంద్రాలుగా గుర్తించారు.

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో సుమారు 19.3 మిలియన్ మెట్రిక్ టన్నుల వద్దు, 3.6 మిలియన్ మెట్రిక్ టన్నుల మొక్కజొన్న, 2.53 మిలియన్ మెట్రిక్ టన్నుల పండ్లు, 2.49 మిలియన్ మెట్రిక్ టన్నుల కూరగాయలు, 0.3 మిలియన్ మెట్రిక్ టన్నుల వసుపు, 0.85 మిలియన్ మెట్రిక్ టన్నుల మాంసం ఉత్పత్తి, 0.4 మిలియన్ మెట్రిక్ టన్నుల ఎండు మిరపకాయలు, 5.4 మిలియన్ మెట్రిక్ టన్నుల పాలు, పాల ఉత్పత్తులు, 2.65 మిలియన్ మెట్రిక్ టన్నుల చిరుధాన్యాలు, 0.65 మిలియన్ మెట్రిక్ టన్నుల నూనె గింజల ఉత్పత్తి జరుగుతోంది. ఆయా జిల్లాల ఉత్పత్తి ఆధారంగా తెలంగాణ రాష్ట్రంలోని 33 జిల్లాలలో 3 జిల్లాలు బియ్యము, వాటి విలువ ఆధారిత ఉత్పత్తులు, 6 జిల్లాలు మిరపకాయ వాటి విలువ ఆధారిత ఉత్పత్తులు, 2 జిల్లాలు చిరుధాన్యాలు, వాటి విలువ ఆధారిత ఉత్పత్తులు, 3 జిల్లాలు సోయాబీన్, వాటి విలువ ఆధారిత ఉత్పత్తులు, 3 జిల్లాలు వేరుశనగ, వాటి విలువ ఆధారిత ఉత్పత్తులు, 3 జిల్లాలు కూరగాయలు, వాటి విలువ ఆధారిత ఉత్పత్తులు, 3 జిల్లాలు పాలు మరియు విలువ ఆధారిత పాల ఉత్పత్తులు, 3 జిల్లాలు మామిడి కాాయ, పండ్ల విలువ ఆధారిత ఉత్పత్తులు, 4 జిల్లాలు వివిధ రకాల తినుబండారాలు, స్నాక్స్ ఇన్స్టంట్ ఫుడ్స్, ముఠ్ మూడు జిల్లాలు బియ్యములు మరియు నిమ్మకాయ పంటల విలువ ఆధారిత ఉత్పత్తులు, పసుపు దాని విలువ ఆధారిత ఉత్పత్తులు, చేపలు, అక్వా ప్రోడక్ట్స్ వంటి ఆహార ఉత్పత్తుల ప్రాసెసింగ్ పైన పరిశ్రమల ఏర్పాటును ప్రోత్సహించడం ద్వారా ఆన్ని వర్గాల వారికి ప్రయోజనం ఉంటుందని కేంద్ర ప్రభుత్వం గుర్తించింది.

కేంద్ర ప్రాయోజిత ప్రైవేట్ మినిస్టర్ ఫార్మా లైజేషన్ ఆఫ్ సైక్లో ఫుడ్ ప్రాసెసింగ్ ఎంటర్ప్రైజెస్ (పి.ఎం.ఎఫ్.ఎం.ఇ) స్వీయ, ఒక జిల్లా ఒక ఉత్పత్తి (ఓ.డి.ఒ.పి.) పథకాల ద్వారా ఆయా జిల్లాలలో ఉన్నటువంటి సూక్ష్మ, చిన్న తరహా ఆహారపదార్థ మిల్లులు ముఖ్యంగా గత మూడు నాలుగు సంవత్సరాల మంది లేదా అంతకంటే ఎక్కువ కాలం నుండి పడుస్తున్నటువంటి పిండి మిల్లులు, కారం పొడి, పసుపు పొడి మిల్లులు, నూనె మిల్లులు, పప్పు మిల్లులు, మసాలా దినుసుల మిల్లులు, కూరగాయలు పండ్ల పరిశ్రమ, బేకరీలు, చిన్న తరహా చికెన్ ప్రాసెసింగ్ యూనిట్, చిన్న తరహా మటన్ ప్రాసెసింగ్ యూనిట్, పచ్చళ్ళు తయారీ యూనిట్, తినుబండారాలు తయారుచేసే యూనిట్ మొదలైనటువంటి యూనిట్ యజమానులు పి.ఎం.ఎఫ్.ఎం.ఇ పథకం కింద అప్లికేషన్ పెట్టుకుంటే వారి యూనిట్ సాంకేతిక అభివృద్ధి,

4. Animal Sciences & Fishery

25 | వీరువాక్ | వైకుంఠాచార్య సంపుటం | మార్చి, 2023

ఫౌల్ పాక్స్ వ్యాధి - నివారణ చర్యలు

వ్యాధి కోళ్ళలోను మరియు ఇతర పక్షులలో వచ్చు ఒక అంటువ్యాధి. చర్మం పైన బొబ్బలు ఏర్పడటం, గ్రుడ్ల ఉత్పత్తిలో తగ్గుదల మరియు కొన్ని సందర్భములలో డిప్లిలెట్ ఫామ్ కలిగి కోళ్ళు చనిపోవుట జరుగుతుంటుంది. ఈ వ్యాధి పాక్స్ విరిడే కుటుంబానికి చెందిన ఎఫి పాక్స్ వైరస్ వలన కలుగుతుంటుంది. ఈ వైరస్ కోళ్ళతో పాటు, టర్కీ, పావురాలలో కూడా పెరిగి వాటిలో కూడా ఫౌల్ పాక్స్ వ్యాధిని కల్గిస్తాయి.

వ్యాధి వ్యాప్తి చెందు విధానం :

- వ్యాధి బారిన పడిన పక్షులను నేరుగా తాకుట ద్వారా ఇతర కోళ్ళకు ఈ వ్యాధి కలుగుతుంటుంది.
- వైరస్ తో కలుషితమైన ఫోమైట్స్ ద్వారా అప్పుడప్పుడు ఇతర కోళ్ళకు వ్యాపిస్తుంటుంది.
- చర్మ గాయాల ద్వారా కూడా ఇది వ్యాపిస్తుంటుంది.
- దోమల ద్వారా ఈ వ్యాధి ఒక కోడి నుండి మరొక కోడికి రవాణా జరుగుతుంటుంది.
- ఈ వ్యాధిలో ఇంక్యబేషన్ పీరియడ్ 5-10 రోజుల వరకు ఉంటుంది. అన్ని వయస్సుల కోళ్ళలోను ఈ వ్యాధి వస్తుంది. ఈ వ్యాధి తీవ్రత ఎండాకాలం మరియు వాసకాలంలో ఎక్కువగా ఉంటుంది. ఒకే షెడ్యూల్ ఎక్కువ కోడిపిల్లలను ఉంచడం ద్వారా ఈ వ్యాధి ఇతర కోళ్ళకు సులువుగా వ్యాపిస్తుంటుంది.
- వ్యాధి కారక వైరస్ శరీరంలో ప్రవేశించిన తరువాత, చర్మము, కళ్ళు లేదా శ్వాసకోశ వ్యవస్థలోని ఏపిథీలియం కణాలలో పెరిగి, అక్కడ బొబ్బలను ఏర్పరుచుట ద్వారా వ్యాధి లక్షణాలు కలుగుతుంటాయి.

లక్షణాలు :

- ఈ వ్యాధి కారక క్రిమి, శరీరంలో ప్రవేశించిన 5-10 రోజుల తరువాత వ్యాధి లక్షణాలు బయటపడుతాయి.
- ఈ వ్యాధిలో మొర్టిడిటీ ఎక్కువగా ఉన్నప్పటికీ, మోర్తలలో తక్కువగా ఉంటుంది. చర్మం పైన మరియు నోటి లోపలి భాగములలో, శ్వాసనాళములో బొబ్బలను, లేదా బొబ్బలు అన్ని కలిసిపోయి ఏర్పడిన విజ్ లాంటి మెటీరియల్ గుర్తించవచ్చు.
- రైతు తెలివే వ్యాధి చరిత్ర ఆధారంగా, పైన వివరించిన వ్యాధి లక్షణాల ఆధారంగా మరియు వ్యాధి యొక్క చిహ్నముల ఆధారంగా ఈ వ్యాధిని ఊహించవచ్చు.
- ఈ వ్యాధిని ఖచ్చితంగా నిర్ధారించు కొనుటకు వైరస్ న్యూట్రలైజేషన్ టెస్ట్, అగార్ జెల్ డిఫ్యూజన్ టెస్ట్, పాసివ్ హిమాగ్లూటినేషన్ టెస్ట్

మంటివి చేయవలసి ఉంటుంది. ఈ వ్యాధిని పిజియన్ పాక్స్ వ్యాధితో సరిపోల్చుకొనవలసి ఉంటుంది.

చికిత్స :

- ఇది ఒక వైరల్ వ్యాధి కనుక, దీనికి ఖచ్చితమైన చికిత్స లేదు. సెకండరీ బ్యాక్టీరియల్ ఇన్ఫెక్షన్స్ రాకుండా ఉండుటకు నియోడాక్స్ లేదా టెట్రా సైక్లిన్ బ్రాడ్ స్పెక్ట్రమ్ అంటిబయోటిక్ పౌడర్ నీళ్లలో కలిపి బడు నుంచి ఏడు రోజులు త్రాగించాలి.
- కోళ్లలో వ్యాధి నిరోధక శక్తి పెంచడానికి బి కాంప్లెక్స్ మందులను ఇవ్వాలి.
- చర్మం పైన ఏర్పడిన బొబ్బలను పొవిడిన్ అయోడిన్ అంటిసెప్టిక్ ద్రావణంతో శుభ్రం చేయాలి .
- వ్యాధి బారిన పడిన కోళ్ళను మంద నుండి వేరు చేసి, కల్లింగ్ చేయవలసి ఉంటుంది. తరువాత షెడ్ మొత్తాన్ని క్షీన్ చేయాలి.

టీకాలు :

- ఈ వ్యాధికి రెండు రకాల వ్యాక్సిన్లు అందుబాటులో కలవు. ఒకటి పిజియన్ పాక్స్ వ్యాక్సిన్ దీనిని లేయర్ (గ్రుడ్లు పెట్టే కోళ్ళు) కోళ్ళలో ఉపయోగిస్తుంటారు.
- మరొకటి ఫౌల్ పాక్స్ వ్యాక్సిన్ దీనిని బ్రాయిలర్ కోళ్ళలో ఉపయోగిస్తుంటారు. షెడర్ ప్లక్ ద్వారా ఈ టీకాలను కోళ్ళలో ఇస్తుంటారు.

ఎన్. రాజన్న, ప్రొఫెసర్, ఆర్.ఆర్.సి.సి.
మామూరూర్, వరంగల్, ఫోన్: 9440153884

పశువుల దాణాగా... అజొల్లా సాగు

రైతులు అజొల్లా సాగు చేపట్టి వరి పొలంలో వేసుకోవడం, హాడిపశువులకు, కోళ్లు, మేకలు, గొర్రెలు, చేపలకు దాణాగా అందించడం ద్వారా అతి తక్కువ ఖర్చుతో బహుళ ప్రయోజనాలు పొందవచ్చు.

అజొల్లా అంటే ఏమిటి?

ఇదో రకమైన నాచుమొక్క. నీటిపై తేలియాడుతూ ఉండే ఈ కలుపుమొక్క వరి పొలాల్లోనూ, లోతులేని జలావాసాల్లోనూ పెరుగుతుంది. అత్యంత వేగంగా వృద్ధి చెందుతుంది. ఆధిక మాంసకృత్తులుండీ, కాండభాగం తక్కువగా ఉండటంతో పశువులు త్వరగా తీర్చం చేసుకోగలవు. పంట సాగులో పచ్చిరొట్టగా, కీవన ఎరువులుగా ఉపయోగపడుతుంది. కోళ్ళకు మంచి దాణాగా ఉపయోగపడుతుంది. అజొల్లాను ఇతరదాణాలతో కలిపిచాసి, వేరుగా కాసి ఇవ్వవచ్చు. కుందేళ్ళకు, పండులకు, గొర్రెలకు, మేకలకు, కోళ్ళకు అజొల్లా మంచి దాణాగా ఉపకరిస్తుంది.

అజొల్లా ప్రాముఖ్యత

దీనిలో మాంసకృత్తులు శాతం అధికం. శరీరానికి అవసరమైన అమినో ఆమ్లాలున్నాయి. విటమిన్ 'ఎ' విటమిన్ బి12లు, బీటా కేరోటిన్లు పెరుగుదలకు ఉపయోగపడే కాల్షియం, భాస్వరం, పొటాషియం, ఇనుము, రాగి, మెగ్నీషియం వంటివి తగు పాళ్ళలో దీనిలో ఉన్నాయి. ఎండబెట్టిన అజొల్లా పొడిలో 25-35 శాతం మాంసకృత్తులు, 10-15 శాతం మిసరల్స్, 7-10 శాతం అమినో ఆమ్లాలు, బయోపాలిమర్లు ఉన్నాయి. దీనిలో క్రొవ్వు పదార్థం, పిండి పదార్థాల శాతం బాగా తక్కువ. అజొల్లాలోని ఈ అంశాలన్నీ దానిని ఖర్చు తక్కువతో అధిక ఫలితాలు నిచ్చే ప్రత్యక్షమైన పశువుల దాణాగా వాడుతున్నారు. అధికంగా మాంసకృత్తులు, తక్కువగా లిప్సిడ్ ఉండటం వలన పశువులు దానిని తేలికగా తీర్చం చేసుకుంటాయి. 1.5నుండి 2 కిలోల అజొల్లాను రోజూ

పశువుల దాణాతో కలిపి సాడి పశువులకు పెడికే పాల ఉత్పత్తులలో 15-20% వృద్ధి కనిపిస్తుంది. వేరుశనగ వంటి వాటికి బదులు అదే పరిమాణంలో అజొల్లాను వాడినవో పాల ఉత్పత్తి మీద ఎటువంటి ప్రభావం ఉండదు. దీనితో పాటు అజొల్లా వాడకం పాల నాణ్యతను పెంచడమే గాక పశువుల ఆరోగ్యాన్ని పెంచి పశువు జీవితకాలాన్ని పొడిగిస్తుంది.

అజొల్లా ఉత్పత్తి

అజొల్లా పెంచడానికి చెట్ల నీడలో గోతులు తవ్వాలి. బయట నుండి ఎటువంటి వేళ్ళులోనికి రాకుండా ప్లాస్టిక్ సంచులను గోతి లోపల వరచాలి. దానిమీద ప్లాస్టిక్ షీట్ వేసి నీరు నిలువ

ఉంచే కృత్రిమ తొట్టి లాగా తయారుచేయాలి. 10-15 కిలోల సొరం గల మట్టిని జల్లెడ పట్టాలి. మెత్తని మట్టిని షీట్ మీద గోతిలో ఒకే విధంగా ఉండేలా పరచాలి. 2 కిలోల పేద, 10 లీటర్లు నీటిలో కలిపి గుళ్ళుగా తయారుచేసి ఆ మట్టి మీద పోయాలి. 10 సె.మీ. నీటి మట్టం ఉండేలా చూడాలి. దాని కొరకు మరింత నీటిని కలపాలి. 500 గ్రాముల నుండి 1 కి.లో గ్రా వరకూ కలుపుచేసి తాజా అజొల్లా కల్చరు ఈ బెడే మీద సమానంగా పడేలా చల్లాలి. అలా చేయడం ద్వారా అజొల్లా త్వరగా పెరుగుతుంది. గోయ్యూ మొల్తాన్ని ఆక్రమిస్తుంది. 10-15 రోజుల తరువాత రోజూకి 500 నుండి 600 గ్రాముల ఉత్పత్తిని పొందవచ్చు.

అజొల్లా పశువుల దాణాగా ఉపయోగించేటం

1 వ. సె.మీ. వెడల్పుయిన రంధ్రాలు గల ప్లాస్టిక్ ట్రేలో సేకరించిన అజొల్లాను ఉంచి నీరు పడకట్టాలి. సగం నీరు నిండిన ఐటిట్లలో ఆ ట్రేను ఉంచి పై నుండి నీటిని పోసి ఆ పేద వాసన పోయేలా కడగాలి. చిన్న అజొల్లా మెలకలు కూడా రంధ్రాల ద్వారా బయటపడి వెళ్ళాలి. ఆ నీటిని మరలా గోతిలో అజొల్లా బెడే మీద పోయవచ్చు. కడిగి శుభ్రమైన తాజా అజొల్లాను 1:1 నిష్పత్తిలో పశుదాణాలో కలిపి వాడవచ్చును.

పెంపకంలో జాగ్రత్తలు : తగినంత నూర్యకాంతి లభించే చెట్లనీడలో అజొల్లా ఉత్పత్తిని చేపట్టాలి. వేరుగా నూర్యకాంతి వడే పరిస్థితి మాత్రం ఉండకూడదు. గోతిలో నీటి మట్టం ఒకేలా ఉండేలా చూడాలి.

డా. కె. అర్జున, కెసికె సైంటిస్ట్, యుగిరి ఖల్సా, పెద్దవల్లి, 8096871067

13 ఏరువాక వైటు సాధికార హాస్ క్రమక మార్చి, 2023

శీతాకాలంలో దూడల పెంపకం, వాటి యాజమాన్య పద్ధతులు

నేటి ఆడ లేగ దూడలే రేపటి పాలన ఉత్పత్తి చేసే పాడిపశువులు కనుక రైర్-ఫార్మ్ యజమానులు, రైతులు మాత్రమే కాక పశువుల నుండి లభించే పాలను అమ్మడం ద్వారా జీవనాన్ని సాగిస్తున్న కుటుంబాలు, దూడలు పుట్టిన తొలినాళ్లలో సరైన మెళకువలను అనుసరిస్తూ వాటిని సంరక్షించాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. పశువుల జీవితకాలంలో దూడ దశలోని మొదటి మూడు నెలలు చాలా కీలకమైనవి. పుట్టిన తొలినాళ్లలో వ్యాధి నిరోధక శక్తిని పెంపొందించుకోవడంతో పాటు శారీరక ఎదుగుదలకు దూడలకు ఎక్కువ శక్తి అవసరం కావాలి. మిగతా కాలాలతో పోలిస్తే చలికాలంలో వాటి శరీర ఉష్ణోగ్రత (38.50 సెంటిగ్రేడ్) కాపాడుకోవడానికి దూడలకు, సాధారణ స్థాయి కన్నా అధిక శక్తి కావాలి వస్తుంది. ఇందుకోసం శీతాకాలంలో దూడల శరీరంలో శక్తి నిలువలను పెంచడంతోపాటుగా చలివలన శరీరం నుండి వేడి బయటకు పోకుండా నివారించాల్సిన అవసరం ఉన్నది. అంతేకాకుండా చలి ప్రభావానికి గురైన దూడలు సులువుగా పొరుడు రోగం, న్యూమోనియా, ధనుర్యాతం వంటి రోగాల బారిన పడే అవకాశం అధికంగా ఉంది కనుక దూడల కలిగిన రైతులు ఈ క్రింద పొందుపరిచిన అంశాలను పాటించడం ద్వారా వాటిలో సంభవించే మరణాలను అదుపులో ఉంచవచ్చు.

దూడలలో శక్తి నిల్వలు పెంచడం-జాగ్రత్తలు:

దూడకు జన్మనిచ్చే పశువులకు మంచి పోషకాలతో (మాంసకృత్తులు, కొవ్వులు) కూడిన మేతను ప్రసాదించి 2-3 నెలల ముందుగా అందించడం ద్వారా పుట్టలోయే దూడలో శక్తి నిలువలను పెంచవచ్చు. అంతేకాకుండా మంచి పోషణ కలిగిన ఆవుల జున్నుపాలలో ఇతర ఆవుల కన్నా దూడలలో వ్యాధి నిరోధక శక్తి పెంచే ప్రతి రక్షకాలు అధిక మోతాదులో ఉంటాయి. దూడ జన్మించిన 2 గంటల లోపే తల్లి నుండి లభించే జున్ను పాలను తాగించాలి. దీనిపై పాలలోని వివిధ పోషకాలు ముఖ్యంగా వ్యాధులను నిరోధించే ప్రతి రక్షకాలు సులువుగా దూడ జీర్ణ వ్యవస్థనుండి రక్తంలోనికి శోషించబడి, దూడ శరీరంలోనికి చేరును. అప్పుడే పుట్టిన దూడలకు ముగ్గు పాలను రోజులో ఎక్కువసార్లు అందించడం ద్వారా శక్తిని ఉత్పత్తి చేయడానికి ముఖ్యంగా కావాల్సిన క్రొవ్వులు అధిక మోతాదులో చేకూరే అవకాశం ఉంటుంది.

చలికాలంలో దూడలకు అందించే దానాలో శక్తినిచ్చే పోషకాల స్థాయిని, సాధారణ స్థాయి కంటే అదనంగా 25 శాతం ఉండేటట్లు చూసుకోవాలి.

చలి ప్రభావం నుండి దూడలను రక్షించడం:

చలికాలుల బారిన పడకుండా దూడలను నాలుగు వైపులా మూసి ఉండి, గాలి ప్రసరణకు అటంకాలు లేని గదులలో ఉంచాలి. గదిలో పరిశుభ్రతకై అన్ని విధాలా చర్యలు తీసుకోవాలి. గదినేలపై ఎండు గడ్డిని 3 అంగుళాల మందం ఉండేటట్లుగా పరచటం మరియు దూడ శరీరం అంతటినీ (తల మినహాయించి) మందమైన గుడ్డతో కప్పడం ద్వారా దూడ దేహం నుండి వేడిని త్యరితగతిన కోల్పోకుండా నివారించవచ్చు. దూడ శరీర ఉష్ణోగ్రత ఎట్టి పరిస్థితులలో కూడా 37.7 డిగ్రీల సెంటిగ్రేడ్ తగ్గకుండా చూసుకోవాలి. గోరువెచ్చటి (40-45 డిగ్రీల సెంటిగ్రేడ్) నీటితో శరీర ఉపరితలాన్ని తడవడం ద్వారా దూడ దేహాన్ని వెచ్చగా చేయవచ్చు. అయితే ఎప్పుడీకప్పుడు శుభ్రమైన వస్త్రంతో దూర శరీరం పొడిగా ఉండేటట్లు తుడవాలి. దూడలకు ఇచ్చే నీరు, పాలను కొద్దిగా వేడి చేసి అందించడం ద్వారా కూడా వాటి శరీర ఉష్ణోగ్రత సాధారణ స్థాయిలో ఉండటానికి దోహదపడుతుంది.

డా. జి. శశాంక (శాస్త్రవేత్త), డా. యన్. రాజన్న, పోగ్రాం ఆర్. కె. లలిత, డా. జి. సాయి కిరణ్ (శాస్త్రవేత్త), డా. జి. గణేష్, (శాస్త్రవేత్త), డా. ఏ. రాజు (శాస్త్రవేత్త), కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం, పి. వి. నరసింహ రావు తెలంగాణ పశువైద్య విశ్వవిద్యాలయం, మామూనూర్, వరంగల్ (అ)-506 166

మేలుజాతి పందుల ఎంపిక-వాటి రవాణాలో తీసుకోవాల్సిన జాగ్రత్తలు

డా॥ ఎస్. రాజన్న, డా॥ జె. సాయి కిరణ్ మరియు డా॥ జె. శశాంక్

కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం, మామునూరు, పి.వి. నర్సింహారావు తెలంగాణ పశు వైద్య విశ్వవిద్యాలయం, వరంగల్

పశువుల జాతులలో పంది చాలా ముఖ్యమైనది. సమాజంలోని సామాజిక-ఆర్థికంగా బలహీన వర్గాలచే పెంచబడుతున్నందున పందికి ఒక ముఖ్యమైన స్థానం ఉంది. ఇతర పశువుల జాతులతో పోలిస్తే పంది రైతులకు వేగవంతమైన ఆర్థిక రాబడికి దోహదపడుతుంది, ఎందుకంటే అధిక సంతానోత్పత్తి, మంచి-ఫీడ్ మార్పిడి సామర్థ్యం, ప్రారంభ పరిపక్వత మరియు తక్కువ తరం విరామం వంటి కొన్ని స్వాభావిక లక్షణాలను కలిగి ఉన్నాయి. పందుల పెంపకానికి భవనాలు మరియు పరికరాలపై కూడా చిన్న పెట్టుబడి అవసరం. సమాజంలోని బలహీన వర్గాలకు పోషకాహార మరియు ఆర్థిక భద్రతను నిర్ధారించడానికి ఇది అపారమైన సామర్థ్యాన్ని కలిగి ఉంది. నేల సారాన్ని కాపాడుకోవడానికి పందుల మలాన్ని ఎరువుగా ఉపయోగిస్తారు. ఇవి మాత్రమే కాదు పందుల పెంపకం నుండి చాలా లాభాలు ఉన్నాయి.

మేలుజాతి పందులు నిర్దిష్టమైన జాతి లక్షణాలను కలిగి వుంటాయి. వీటి యొక్క ఎదుగుదల దేశీయ పందుల కంటే అధికంగా ఉంది, అధిక బరువు తూగుతాయి. మేలుజాతి పందుల ద్వారా నాణ్యమైన మాంసం ఉత్పత్తి చేయవచ్చును. ఈ పందులు 8-9 నెలలకు ఎదకు వస్తాయి. మేలుజాతి పందులకు ప్రతి ఈతకు 8-14 పిల్లలు పుడతాయి. మంచి యాజమాన్యం మరియు పోషణతో వీటిని సంవత్సరంలో రెండు సార్లు ఈనేటట్లు చేయవచ్చు మరియు మంచి ఆరోగ్యవంతమైన పిల్లలను పోందవచ్చు. మేలుజాతి పందులలో పిల్లల మరణాల శాతం

తక్కువ వుంటుంది. మేలుజాతి పందులలో పంది పిల్లలను సరిగ్గా 2 నెలల వయస్సులో తల్లినుండి పాలు మాన్పించవచ్చు. ఈ విధంగా చేయడం వలన ఈతకు ఈతకు మధ్య సమయం తగ్గుతుంది. దీని వలన ఎక్కువ పిల్లలను ఉత్పత్తి చేయవచ్చును.

మేలుజాతి పందులను శాస్త్రీయ పద్ధతిలో పెంచడం వలన తక్కువ సమయంలో ఎక్కువ బరువు తూగుతాయి మరియు పందులను రోగాల నుండి కాపాడుకుని మరణాల శాతం తగ్గించవచ్చు. ప్రతి పంది పైన ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోవచ్చు. ఎదుగుదల లేని పందులను గుర్తించి వాటిని "ఏరివేయడం" సులభంగా వుంటుంది. పందులకు సరియైన దాణా ఇవ్వవచ్చు. దాణా వృధా జరుగదు.

మేలుజాతి పంది పిల్లల ఎంపిక:

- నమ్మకమైన చరిత్ర కలిగిన ఉత్పత్తిదారుల నుండి గాని లేదా పందుల పరిశోధన స్థానాల నుండి గాని పందులను కొనాలి.
- పంది పిల్లలను కొనేటప్పుడు 2 నెలల కంటే ఎక్కువ వయసుండి, తల్లి నుండి పాలు మానివేసి ఉండాలి. ఎలాంటి వ్యాధులు లేకుండా ఆరోగ్యమైన పంది పిల్లలను ఎంపిక చేసుకోవాలి.
- పందుల గుంపులో ఇంతకు ముందు ఏమైనా వ్యాధులు ఉన్నాయో వంటి చరిత్రను తెలుసుకోవాలి.
- పంది పిల్ల యొక్క తల్లికిగాని, తండ్రికిగాని జన్యసంబంధమైన వైకల్యం ఉంటే వాటిని ఎంపిక చేసుకోరాదు.

ఆక్యాను చుట్టేస్తూన్న వైరస్

నిలకడలేని వాతావరణం.. ఉభయ జిల్లాల్లో ఆక్యా రంగాన్ని అతలాకుతలం చేస్తోంది. చెరువు నీటిలో చోటుచేసుకుంటున్న అనూహ్య పరిణామాలతో బ్యాక్టీరియా లోడుతో వైరస్ రోయ్యను చుట్టేస్తున్నాయి. గత కొన్ని రోజుల నుంచి అన్నిచోట్లా వందలాది ఎకరాల్లో రోయ్యలు రాత్రికి రాత్రి తేలిపోతున్నాయి. ఈ వ్యాధులు వేరేరు చోట్లకు శరవేగంగా వ్యాప్తి చెంది రైతులకు నష్టాలు మిగులుతున్నాయి. చెరువుల్లో తేడా వచ్చినచోట్ల పట్టుబడులు జరిపేందుకు కౌనుగోలుదారులు దయాదాక్షిణ్యాలపై ఆధారపడాల్సిన పరిస్థితి వస్తోందని సాగుదా రులు వాపోతున్నారు.

ఎందుకీ పరిస్థితి!

ఉభయ జిల్లాల్లో 2.80 లక్షల ఎకరాల్లో ఏటా రూ.25 వేల కోట్ల విలువైన ఆక్యా సంపద ఉత్పత్తి అవుతోంది. గత నాలుగైదు నెలల్లో రోయ్యల చెరువుల విస్తీర్ణం పెరిగింది. వగడి ఉష్ణోగ్ర తల్లో హెచ్చుతగ్గుల ప్రభావంతో బ్యాక్టీరియా లోడు ఎక్కువైపోతోంది. కాలుష్యం పేరుకొంటే నవోట్ల వైరస్ విజృంభిస్తున్నాయి. అధిక వర్ష పాతం నమోదైనచోట్ల చెరువుల్లో ఆక్సిజన్ శాతం పడిపోతోంది. సూర్యరశ్మి తగ్గినచోట్ల ఆక్సిజన్ లోపంతో రోయ్యలు తీవ్ర ఒత్తిడికి గురవుతున్నాయి. రోగ నిరోధకశక్తి తగ్గి వ్యాధుల బారిన పడుతున్నాయని నిపుణులు వివరిస్తున్నారు.

అక్కడే అధిక సప్టాలు!

గత 20 రోజుల నుంచి రెండు జిల్లాల్లో ఏటి యోసిస్, వైట్ ఫీకల్, ఈహెచ్ఐ పంటి వ్యాధులతో దాదాపు 18 వేల ఎకరాల్లో రోయ్యలను ఆకస్మికంగా పట్టుల్లిన పరిస్థితి ఎదురైంది. అప్పటికే 'మిడిల్ క్యాచ్' జరిపిన చెరువుల్లో గత 10-15 రోజుల వ్యవధిలో వైరస్, వైట్ ఫీకల్ వ్యాప్తితో ఆక్యా ఉత్పత్తి గణనీయంగా తగ్గిందని నిపుణులు

గుర్తించారు. ఎకరానికి రూ. లక్ష నుంచి రూ. లక్షన్నర వరకూ సాగుదారులు పెట్టుబడి కోల్పోయారు. సీడ్ కొత్తగా వేసిన చెరువులే అధికంగా దెబ్బతిన్నాయి. ఈ నష్టా లన్నీ దాదాపు రూ.225 కోట్లు ఉండొచ్చని అంచనా వేస్తున్నారు. సిండికేట్ మార్కెట్ ఊచకోత ధరలతో సాగుదారులు దారుణంగా నష్టపోతున్నారు.

రోయ్యలు, చేపలు శీతల రక్త జీవులు. చెరువు నీటిలో 28- 32 డిగ్రీల మధ్య ఉష్ణోగ్రతలంటే సాగుకి అనుకూలం. వాతావరణ మార్పులతో చాలాచోట్ల చెరువుల్లో వృక్ష ఘన కాలు చనిపోయి నీరు రంగు మారి సమస్యలు తలెత్తు తున్నాయని చెబుతున్నారు.

రెండోజిల్లో రూ. 10 లక్షలు నష్టమొచ్చింది.

వెలివర్రం, మహదేవవట్టంలో 12 ఎక రాల లీజు చెరువుల్లో వైరస్ తో గంటల వ్యవధిలో రోయ్యలు తేలిపోయాయి. 5 ఎకరాల్లో నెల రోజుల సీడ్ దెబ్బతింది. మిగిలిన చెరువులో వైరస్ వ్యాపించి రోయ్యలు తేలిపో యాయి. పట్టుబడి

జరిపినా పెట్టుబడి కూడా రాలేదు. రెండోజిల్లో రూ.10 లక్షల నష్ట మొచ్చింది..

-వనిమా శ్రీనివాస్,

ఆక్యా రైతు. మహదేవవట్టం.

నీటి పరీక్షలు తప్పనిసరి

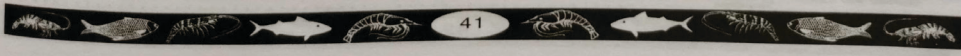
ప్రస్తుత

వాతావరణంతో ఈహెచ్ఐ, ఏటియోసిస్, తెల్ల రెట్టల వ్యాధుల తీవ్రత పెరుగుతోంది. నివారణకు వర్షాల్లో

మేతలు చల్లకూడదు. కిలో మేతలో ప్రాణ యోటిక్స్ 10 గ్రాములివ్వాలి. నీటి లోతు 6 అడుగులు ఉండాలి. నీటి పరీక్షల ఫలితాలను బట్టి నిపుణుల సూచనలు పాటించాలి. సున్నం ఎకరానికి 20 కిలోలు చల్లాలి. పొటాష్, మెగ్నీషియం సల్ఫైడ్ 10 కిలోల చొప్పున చెరువుల్లో చల్లాలి.

-ఎ. శ్రీనివాస్, మత్స్య శాస్త్రవేత్త, కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం, ఉండి

పర్యావరణాన్ని పరిరక్షించండి...!

గొర్రె పిల్లల పెంపకంలో తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలు

డా॥ జె. శశాంక్, డా॥ ఎన్. రాజన్న మరియు డా॥ జె. సాయి కిరణ్

కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం, మామునూరు, వరంగల్ పి.వి. నర్సింహారావు తెలంగాణ పశు వైద్య విశ్వవిద్యాలయం

గొర్రెల పెంపకం లాభదాయకంగా ఉండాలంటే గొర్రె పిల్లలు పుట్టిన వెంటనే శాస్త్రీయ పద్ధతిలో యాజమాన్యం, పోషణ మరియు ఆరోగ్య పరిరక్షణ చర్యలు చేపట్టాలి.

1. గొర్రె పిల్లలు పుట్టిన వెంటనే తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలు

- గొర్రె పిల్ల పుట్టిన వెంటనే ముక్కు నోటి మీద ఉండే పొర తొలగించి పొడి గుడ్డతో జాగ్రత్తగా తుడవాలి.
- బొడ్డు దానంతట అదే విడిపోని యెడల రెండు అంగుళాల పొడవు వరకు కత్తిరించి బొడ్డు భాగాన అయోడిన్ వంటి ఆంటిసెప్టిక్ తో జాగ్రత్తగా శుభ్రపరచాలి.
- పుట్టిన అరగంటలోపు ముర్రు పాలు తాగించాలి. ముర్రు పాలల్లో వ్యాధి నిరోధక శక్తినిచ్చే యాంటిబాడీలు, మాంసకృత్తులు, ఖనిజ లవణములు మరియు విటమిన్లు అధికంగా ఉంటాయి.
- గొర్రె పిల్లలను పొడిగా, వెలుతురు మరియు గాలి బాగా ప్రసరించు ప్రాంతాలలో ఉంచాలి మరియు పిల్లలను చలి గాలి నుండి కాపాడాలి.

2. పాలు మరిచే వరకు పాటించవలసిన యాజమాన్య పద్ధతులు

- పాలు మరిచే వరకు (దాదాపు 3 నెలలు) గొర్రె పిల్లలపై ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోవాలి.
- గొర్రె పిల్లలను తల్లితో పాటు మందతో పంపకుండా కొట్లంలో ఉంచి పెంచాలి. తల్లితో పాటు పంపినట్లైతే అధిక శక్తి వృధా అయి శరీర పెరుగుదల తగ్గుతుంది.
- ఇంటి దగ్గర పెట్టిన గొర్రె పిల్లలను గాలి, వెలుతురు నమ్మద్దిగా ఉండే కొట్లంలో తడికలుపొదలు కట్టి అందులో పడలాలి. పరిగట్టితో పక్క వేసినట్లైతే వెచ్చగా ఉండి పిల్లలు మట్టి తినకుండా చూడవచ్చు.

• కొన్ని ప్రాంతాలలో గంప క్రింద గొర్రె పిల్లలను కప్పి పెడతారు. ఇలా చేయడం వల్ల దానికింద చిత్తడిగా తయారై అమ్యోనియా వాయువు విడుదలై గొర్రె పిల్లలకు శ్వాసకోశ వ్యాధులు కలుగజేస్తాయి.

• అదే విధంగా చిత్తడిగా ఉన్న ఎడల అంటు వ్యాధి కారక క్రిములు ఎక్కువగా వృద్ధి చెందే అవకాశం ఉంటుంది. ముఖ్యంగా రక్త పారుడు కలుగచేయు కాక్సిడియా వ్యాధి సోకే అవకాశం ఎక్కువ కావున గొర్రె పిల్లలను గాలి, వెలుతురు సక్రమంగా వచ్చే ప్రదేశాలలో ఉంచడం మంచిది.

• మందలో తల్లి గొర్రెలను వేరు చేసి మేపుకు పంపిన తరువాత పిల్లలన్నింటిని పరీక్షించి ఆరోగ్యంగా ఉన్నదీ లేనిదీ చూడాలి. నలతగా ఉన్న పిల్లలకు వెంటనే చికిత్స చేయాలి.

• కొన్ని తల్లి గొర్రెలు పిల్లలకు పాలు సరిగా త్రాగించవు. అలాంటి వాటిని గమనించి తల్లిని పట్టి త్రాగించాలి. ఒకవేళ తల్లి దగ్గర పాలు తక్కువ ఉన్నట్లైతే, పాలు బాగా ఉన్న ఇంకొక తల్లి గొర్రె దగ్గర త్రాగించాలి.

3. గొర్రె పిల్లల పోషణ

- గొర్రె పిల్లలలో పెరుగుదల మొదటి మూడు మాసాలలో ఎక్కువగా ఉంటుంది, రోజుకు దాదాపు 150 గ్రాముల పెరుగుదల ఉంటుంది. ఇలా అధిక పెరుగుదల ఉన్న గొర్రె పిల్లలే ముందు ముందు కూడా ఏవుగా పెరిగి రైతు సోదరులకు లాభాలను ఆర్జిస్తాయి. కావున పాలు మరిచే వయస్సు వరకు తల్లిపాలకు అదనంగా పోషణ ఇవ్వాలి.
- గొర్రె పిల్లలను తల్లుల నుండి 3 మాసాలకు వేరు చేసి దడిలో ఉంచి పెంచాలి.
- పిల్లల దడిలో వేప కొమ్ములు వ్రేలాడ కట్టినట్లుంటే పిల్లలు నిదానంగా ఆకులు తింటూ అవి జీర్ణించుకోవడానికి అలవాటు పడతాయి.

सत्यमेव जयते

भारतीय
ICAR

ఆంధ్ర
ATARI
HYDRABAD
ZONAL
AGRICULTURAL TRAINING INSTITUTE

5. Extension

రైతుల పరిజ్ఞాన సాధికారత దిశగా

ఆచార్య ఎన్.జి. రంగా వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం యొక్క విస్తరణ సేవలు

ఆచార్య ఎన్.జి. రంగా వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం పరిశోధనా ఫలితాలను రైతులకు చేరవేయుటకు విశ్వవిద్యాలయ విస్తరణ విభాగాలైన కృషి విజ్ఞాన కేంద్రాలు, ఏరువాక కేంద్రాలు మరియు వ్యవసాయ సమాచార మరియు ప్రసార కేంద్రం కృషి చేస్తున్నాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలోని 13 జిల్లాలను 26 జిల్లాలగా 04.04.2022 నుండి పునర్వ్యవస్థీకరించారు (ఏర్పాటు చేసారు). రైతులకు మరియు వ్యవసాయ మరియు అనుబంధ శాఖల విస్తరణ ఎజెన్డీలకు సాంకేతిక మద్దతు కొరకు రాష్ట్రంలోని ప్రతి జిల్లాకు ఒక విశ్వవిద్యాలయ విస్తరణ కేంద్రం (ఏరువాక/ కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం) ఉండేట్లు ఏడు ఏరువాక కేంద్రాలను విస్తరణ కేంద్రం లేని ఏడు జిల్లాలకు 01.04.2023 నుండి ఏర్పాటు చేయటం జరుగుతుంది. తిరుపతి జిల్లాలో విస్తరణ సేవలను రాన్ కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం, తిరుపతి వారు అందిస్తారు.

కృషి విజ్ఞాన కేంద్రాలు:

మన రాష్ట్రంలో ఉన్న 24 కృషి విజ్ఞాన కేంద్రాల్లో 13 కృషి విజ్ఞాన కేంద్రాలు : అముదాలవలస (శ్రీకాకుళం జిల్లా), రసకుంటుబాయి (పార్వతీపురం జిల్లా), కొండెంపూడి (అనకాపల్లి జిల్లా), ఉండి (పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా), గరికపాడు (ఎన్.టి.ఆర్. జిల్లా), ఘంటశాల (కృష్ణా జిల్లా), దర్శి (ప్రకాశం జిల్లా), నెల్లూరు (యస్.పి.యస్.ఆర్. నెల్లూరు జిల్లా), కలికిరి

(అన్నమయ్య జిల్లా), ఊటుకూరు (వై.ఎస్.ఆర్. కడప జిల్లా), బనవాసి (కర్నూలు జిల్లా), రెడ్డిపల్లి (అనంతపురం జిల్లా), కళ్యాణ దుర్గం (అనంతపురం జిల్లా) వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయ ఆధ్వర్యంలో పని చేస్తున్నాయి.

ముఖ్య ఉద్దేశ్యాలు :

- రైతు పొలాల్లో ప్రథమ శ్రేణి ప్రదర్శనా క్షేత్రాలు నిర్వహించటం.
- వివిధ పుత్తుల్లో నైపుణ్య ఆధారిత శిక్షణనివ్వటం క్షేత్ర స్థాయిలో క్షేత్ర పరిశీలనలు నిర్వహించడం.
- రైతులు, మహిళలు మరియు యువకులకు వ్యవసాయ మరియు అనుబంధ రంగాలలో తర్ఫీదునివ్వటం.
- గ్రామాలలోని యువకులు మరియు చదువుకున్న నిరుద్యోగులకు ఆదాయాన్నిచ్చే వివిధ పుత్తులలో శిక్షణనివ్వటం
- అధునాతన సాంకేతిక పద్ధతులను పంట పొలాల్లో ప్రదర్శించటం.
- వివిధ పంటల సాగు విధానంపై వి.సి.డి. లను రైతుల ప్రయోజనార్థం ప్రదర్శించడం.
- పై వాటితో పాటు విత్తనోత్పత్తి మరియు వివిధ పంటల నారు మొక్కల ఉత్పత్తిని కూడా చేపట్టి రైతులకు నాణ్యమైన విత్తనాన్ని / నారు మొక్కలను అందజేస్తున్నారు.

ఏరువాక కేంద్రాలు:

1998వ సంవత్సరంలో ఆంధ్రప్రదేశ్లోని అన్ని జిల్లాలలో ఏరువాక కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయటం జరిగింది. వీటిని రైతులకు అందుబాటులో ఉంచే ఆశయంతో జిల్లాలలోని వ్యవసాయ మార్కెట్ కమిటీ/ వ్యవసాయ పరిశోధనా స్థానాల ప్రాంగణాలలో ఏర్పాటు చేశారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలోని మొత్తం 26 జిల్లాలలో కూడా ఆచార్య ఎన్.జి. రంగా వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయ విస్తరణ కేంద్రం (ఏరువాక కేంద్రం /

सत्यमेव जयते

भारतीय
ICAR

ఆదారీ ATARI
HYDRABAD
ZONAL
OFFICE OF AGRICULTURAL ENGINEERING

కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం-కలికిరి

కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం-కలికిరి

కలికిరి మండలం, అన్నమయ్య జిల్లా, ఆంధ్రప్రదేశ్

పరిచయం:

కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం, కలికిరి 2012 వ సంవత్సరంలో అన్నమయ్య జిల్లా, కలికిరి మండలంలో భారతీయ వ్యవసాయ పరిశోధన మండలి, న్యూఢిల్లీ వారి సహకారంతో రైతుల అభివృద్ధి కోసం స్థాపించబడింది. 32కి, కలికిరి ఏత్రూరు మరియు అన్నమయ్య జిల్లాలోని 33 మండలాలలో తమ కార్యాచరణను సమర్థవంతంగా అమలుచేస్తున్నది. రైతుల అవసరాలను తీర్చడానికి కృషి విజ్ఞాన కేంద్రమునకు 20 హెక్టార్ల విస్తృతంలో క్షేత్రం కలదు, ఇందులో రైతుల అవసరాలకు అనుగుణంగా వాసాములు ఎరువుల ఉత్పత్తి కేంద్రం, వృక్షగోమగుల ఉత్పత్తి కేంద్రం, షేడ్ నెట్ సర్కిల్లో వారు సెలవకం, కూరగాయల మొక్కలకోసం కాళ్ళత వందిరి, కోళ్ళ, పశుగ్రావ

పంటలు, ఉద్యాన పంటలు, విరుధాన్యాలకు విలువ తోడింపు కేంద్రం, పరిశుభ్రమైన నూనెతీయం పరికరములు, అబ్జెక్టు మరియు వ్యవసాయ పరికరములు, అనేక సమానా వ్యవసాయ కౌన్సిల్స్ పరికరములతో అనేక సమానా వ్యవసాయ క్షేత్రాలు అభ్యాసకులకు మౌఖిక వసతులతో ఉన్నాయి.

కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం పసర్పల్లి చేపట్టిన ద్వారా కార్యక్రమాలు:

- వేరుశనగ రకాలైన ధరణి, కదిరి లేపాక్షి, నిత్యపారిత మరియు TCGS-1694 (విశిష్ట) మరియు అధిక దిగుబడినిచ్చే అలసంద రకం TPTC 29, చెరకు రకం సృష్టముతు మరియు T6, సూపర్ నేటియర్ మేతరకాన్ని KVK, కలికిరి ద్వారా పరిచయం చేశారు.
- వరి, అలసంద, వేరుశనగ పంటలలో

అధిక దిగుబడినిచ్చే నూతన రకాలను ఉత్పత్తి చేసి రైతులకి అందజేయడం జరుగుతుంది.

- వేరుశనగ/ కందిలో ఒంటి మడక వాడకు సుమారు 800 హెక్టార్లలో విస్తరించబడినది.
- 2017లో సర్పర్లీ యూనిట్కు ఏర్పాటు చేసి 7 లక్షలకు పైగా వివిధ రకాల కూరగాయలు, పండ్లు, పూల మొక్కలను ఉత్పత్తి చేసి రైతులకు అందించారు.
- మామిడి పండ్ల కవర్లు అన్నమయ్య జిల్లాలోని మామిడి పండించేవారికి కూడా పరిచయం చేయబడ్డాయి భూసార పరిశ్రమ ద్వారా రైతులకు 3000 మట్టి సమానా పత్రాలు అందించారు.

పంట పొలాల్లో

జలగలు, నత్తల నివారణ

అకాల వర్షాల కారణంగా పంట పొలాల్లోకి వరద భారీగా వచ్చిచేరింది. ఫలితంగా చాలా చోట్ల రైతులు పంట నష్టపోయారు. ఉద్యాన పంటలు పూర్తిగా దెబ్బతిన్నాయి. ఈ వరదలకు పంట పొలాలకు జలగలు, నత్తలు వచ్చి చేరాయి. దీంతో పొలంలో అంతరకృతి చేసే సమయంలో జలగలు రైతులను తీవ్ర ఇబ్బంది పెడుతుంటాయి. పని చేస్తుండగా కాళ్లకు అడ్డు పడుతాయి. దీంతో వరి పొలాలు, పత్తి చేసుల్లోకి వెళ్లడానికి కూలీలు భయపడుతుంటారు.

నివారణ చర్యలు

- ▶ సాధ్యమైనంత వరకు నత్తలు, జలగలను సేకరించి ఉప్పు వేసిన బకెట్లో వేయాలి.
- ▶ వీటి సేకరణ కష్టంతో కూడింది కాబట్టి, వీటిని ఆకర్షించడానికి క్యాబేజీ ఆకులు/విడిచిన బొప్పాయి కాండం ఉపయోగించండి.
- ▶ 15% ఉప్పు ద్రావణంతో కలిపి ఎండబెట్టిన గోనె సంచులను పంట పొలాల్లో అక్కడక్కడ ఉంచండి. ఎకరానికి కనీసం 10 సంచులను ఏర్పాటు చేయాలి.
- ▶ కమర్షియల్ గా లభించే బ్రాడ్ స్పెక్ట్రమ్ మొలస్సిసైడ్ మెటల్డిఫైడ్ని ఉపయోగించండి.
- ▶ కమర్షియల్ ఫార్ములేషన్: ఒక ఎకరానికి మెటల్డిఫైడ్ 2.5%, డీప్ - స్పైల్ కిల్ @2.5%.
- ▶ నత్తలు, జలగలను చంపడానికి విషపు ఎరలను తయారుచేసి తోటల్లో, పొలాల్లో ఉంచాలి.

05 | ఏప్రిల్ 12, 2023 | ఆదిత్య, 2023

పత్తి పంటను ఆశించే రసం పీల్చే పురుగులు- నివారణ

తెలుగు రాష్ట్రాలలో అధిక విస్తీర్ణంలో సాగు చేయబడుతున్న ఒక ముఖ్యమైన వాణిజ్య పంటలో పత్తి ప్రధానమైనది. ప్రస్తుత తరుణంలో, మారుతున్న వాతావరణం మరియు వివిధ చీడపీడలు పత్తి పంట దిగుబడులపై ప్రభావం చూపే అవకాశముంది. పత్తిని ఆశించే వివిధ రకమైన చీడపీడల్లో రసం పీల్చే పురుగులు ముఖ్యమైనవి. ప్రతి సంవత్సరం ఈ రసం పీల్చే పురుగులు మరియు మారుతున్న వాతావరణంతో ఆధారితమై, పత్తి పంటను ఆశించి దిగుబడులు పైన ప్రభావం చూపుతున్నాయి.

పచ్చ దోమ

పచ్చ దోమ

పచ్చ దోమ:

పచ్చ దోమ సాధారణంగా ఎక్కువ వర్షపాతం, తక్కువ ఉష్ణోగ్రతలు మరియు మబ్బులతో కూడుకున్న వాతావరణ పరిస్థితులలో, ఈ పురుగు ఉధృతి ఎక్కువగా ఉండే అవకాశముంది.

పిల్ల మరియు తల్లి పురుగులు, ఆకుల మీద అడ్డంగా నడుస్తూ, ఆకుల యొక్క అడుగు భాగానికి చేరి రసాన్ని పీలుస్తాయి. దీని వలన ఆకులు మొదట దోతెలుగా మురుచుకొని, లేత పసుపు రంగులోకి మారి ఆ

తరువాత ఆకుల అంచల నుండి ఎర్రబడి క్రమంగా ఎండిపోతాయి. తద్వారా ఆశించిన మొక్కల యొక్క ఎదుగుదల కుంటుపడుతుంది.

తొలి దశలో విచ్చలవిడిగా రసాయన మందులు పిచికారీ చేయకుండా సులువుగా కాండానికి మందు పూసే పద్ధతిని సాదించాలి. పంట 30, 45 రోజుల దశలో ఉన్నప్పుడు మోనోక్రోటోఫాస్, నీరు 1:4 నిష్పత్తిలో మరియు 60 రోజుల దశలో ఇమిడాక్లోప్రిడ్, నీరు లేదా ఫ్లోనికామిడ్, నీరు 1:20 నిష్పత్తిలో కాండానికి పూయాలి.

సస్పర్శక్షణలో భాగంగా మోనోక్రోటోఫాస్ 1.6 మి.లీ. లేదా ఫిప్రోనిల్ 2 మి.లీ. లేదా ఎసిలామిప్రిడ్ 0.2 గ్రా. లేదా ఎసిఫెట్ 1.5 గ్రా. లేదా ఫ్లోనికామిడ్ 0.3 గ్రా. లేదా ఇమిడాక్లోప్రిడ్ 0.25 మి.లీ. లేదా టైఫెన్ థయూరాన్ 1.25 గ్రా. లేదా సల్ ఫాక్యాఫ్లోర్ 0.75 మి.లీ. లీటరు నీటికి కలిపి మందులను మారుస్తూ పిచికారీ చేయాలి.

జీవ రసాయనాలైన 5% వేప గింజల కషాయం లేదా వేప సూనె (1500 పి.పి.యం) 5 మి.లీ. లీటరు నీటికి కలిపి పిచికారీ చేయాలి.

6. Varietal Assessment & Demonstrations : Horticultural Crops, Plantations & Agro Forestry

మునగ సాగు లాభాలు

దక్షిణ భారతదేశంలో పెరటిలో పెంచే బహువార్షిక మొక్కగా మునగ ప్రముఖ స్థానాన్ని సంపాదించుకుంది. కానీ ప్రస్తుతం ఏకవార్షిక రకాలు అందుబాటులోకి రావడంతో రైతులు మునగకున్న దీమాండ్ను దృష్టిలో ఉంచుకొని వ్యాపారసరళిలో ఈ పంట సాగుపై ఉత్సాహం చూపుతున్నారు. మునగలో ఎక్కువగా మాంసకృత్తులు, ఖనిజ లవణాలు, ఐరన్, భాస్వరం, కాలియం, విటమిన్-“సి”లతో పాటు మరెన్నో ఔషధ గుణాలున్నాయి.

అకుల నుంచి తీసిన రకానికి బాక్టీరియా నిరోధక గుణం ఉంది. దీనిలో ఔషధ గుణాలున్న కారణంగా కొన్ని ప్రాంతాల్లో అకుల గుఱ్ఱును పండ్లపై పూతగా కూడా వాడతారు. మునగ గింజలను ఎండబెట్టిన తరువాత వీటి నుంచి నూనెను తీస్తారు. ఈ నూనెను బెన్ ఆయిల్ అంటారు. దీనిని వివిధ యంత్రాలలో జీగురు ప్రదార్యంగా వాడడం వలన దీనికి మంచి అంతర్జాతీయ మార్కెట్ ఉంది.

రకాలు:
వార్షిక మునగ రకాలలో ముఖ్యంగా పి.కె.ఎం -1, కె.ఎం -1, జి.కే.వి.కె -1,2,3 బాగా ప్రాచుర్యం పొందాయి.

నేలలు:
నీరు ఇంతే సృభావం గల అన్ని రకాల నేలలు అనుకూలం, అధిక సేంద్రియ ప్రదార్యం గల ఇసుక నేలలు శ్రేష్ఠం. నేలలు ఉదజని నూచిక 6.0-7.0 శాతంన ఉంటే మంచిది.

వాతావరణం :
మునగ ఉష్ణ మండలపు పంట, వేడి పొడి వాతావరణం బాగా అనుకూలం. అధిక చలిని, మంచని తట్టుకోలేదు. 30-35°సెంటీగ్రేడ్ పగటి ఉష్ణోగ్రత గల ప్రాంతాలు అనుకూలం అయితే 40°సెంటీగ్రేడ్ కంటే ఉష్ణోగ్రత మించితే పూత రాలిపోతుంది.

సర్పటి:
వార్షిక మునుగను కొమ్మల ద్వారా ప్రవర్తనం చేయవచ్చు అయితే విత్తనం నాటు సాగు చేయడం సులువైన పద్ధతి. ఒక ఎకరాకు 250 గ్రా. విత్తనం కావాలి. ఒక కిలోకు సుమారు 2600-2700 విత్తనాలు వస్తాయి. నారు పెంచడానికి 4x9 అంగుళాల పాలిథీన్ సంచుల్లో ఎర్ర మట్టి, పశువుల ఎరువు, ఇసుక (2:1:1) నిష్పత్తిలో కలిపి నింపి పరుస క్రమంలో అమర్చుకోవాలి. సంచుల కింద సగం భాగంలో 4-6 రంధ్రాలు చేసి నీరు వెలుపలికి పోయేలా ఏర్పాటు చేయాలి. సంచులలోని మిశ్రమం అంతా తడిచేటట్లు నీరు పోయాలి. ఆరిన

25 | ప్రస్తుతం | రైతు సాధన సంస్థ ఏకాదశి, 2023

మామిడిలో కోత అనంతరం చేపట్టవలసిన కీలక పద్ధతులు

భారతదేశంలో పండించే పండ్ల తోటల్లో ప్రధానమైనది మామిడి. దీనిని ఫలరాజుగా పిలుస్తారు. భారతదేశంలో మొత్తం పండ్ల తోటల విస్తీర్ణంలో 35 శాతం సాగులో 22,58,130 హెక్టార్ల విస్తీర్ణంలో సాగు చేయబడుతున్నది, ఆంధ్రప్రదేశ్లో మామిడి విస్తీర్ణం మరియు ఉత్పత్తిలో దేశంలో రెండవ స్థానంలో ఉన్నది. దాదాపుగా మూడు లక్షల హెక్టార్లలో మామిడి పంట సాగులో ఉంది. ప్రతి ఏడాది దాదాపుగా 28 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల దిగుబడి వస్తుంది. మామిడి తోటలలో సాధారణంగా కోతలు పూర్తి అయినవి. సాధారణంగా మామిడి రైతులు పూత, కాత దశలో మాత్రమే మామిడి తోటలపై దృష్టి పెడతారు. కోత తర్వాత మళ్ళీ పూత, కాత వచ్చినప్పుడు మాత్రమే చెట్టుకు కావలసిన ఎరువులను అందిస్తారు. దీని వలన చెట్టుకు సరైన పోషకాలు సరైన సమయంలో లభించక పూత సకాలంలో రాకపోవడం, వచ్చిన పూత, పెండ్ల సరిగా నిలవక పోవడం జరిగి దిగుబడి మీద ప్రభావం చూపుతున్నాయి. ఈ నేపథ్యంలో రైతులు వచ్చే ఏడాది అధిక దిగుబడులతో ఎక్కువ మంది వినయోగదారులకు అందించుటకు కోత అనంతరం మామిడి రైతులు సరైన యజమాన్యం పొందించడం ద్వారా వచ్చే ఏడాది పూత సక్రమంగా రావడంతో పాటు అధిక దిగుబడులు పొందటానికి అవకాశం ఉంటుంది. మామిడిలో కోత అనంతరం జులై-ఆగస్టులో కొమ్మల కత్తిరింపులు, ఎరువుల యజమాన్యం, నీటి యజమాన్యం మరియు అవసరానికి అనుగుణంగా సస్య రక్షణ చర్యలు చేపట్టడం ద్వారా అధిక దిగుబడిని పొందవచ్చు.

చెట్టికి విశ్రాంతి : పంటకోత తర్వాత మామిడి మొక్కలు చాలా శక్తిని పండ్ల ద్వారా కోల్పోవడం వలన జూన్, జూలై మాసాలలో చెట్లు బలహీనంగా, పెరుగుదల లేకుండా నిద్రావస్థ దశలో ఉండి, చెట్లలో ఎండు కొమ్మలు కూడా కనిపిస్తాయి. ఈ విధంగా 20-30 రోజుల పాటు ఏ విధమైన యాజమాన్య పద్ధతులను పాటించకుండా ఉండి, ఆ తర్వాత కొమ్మల కత్తిరింపులు, అంతరకృషి చేయాలి.

నీటి తడి ఇవ్వటం : మామిడి కాయలు కోసిన తరువాత చెట్లు చాలా శక్తిని కోల్పోతాయి అదేవిధంగా వర్షాభావ పరిస్థితుల కారణంగా చెట్లు బలహీనపడి ఉంటాయి. కావున చెట్టికి నీటిని సమృద్ధిగా ఇవ్వటం ద్వారా చెట్లు కోలుకుంటాయి.

सत्यमेव जयते

भारतीय
ICAR

ATARI
HYDRABAD
ZONAL
CENTRE FOR APPLIED
BOTANY

తీగజాతి కూరగాయల్లో “బంక తెగులు” నివారణ

అదిలాబాద్ జిల్లాలో గుడిహత్కూర్, ఇన్చోడ, ఇంద్రవెల్లితో పాటు మరికొన్ని మండలాల్లో రైతులు విస్తారంగా కూరగాయలు సాగుచేస్తున్నారు. టమాట, వంగ, మిరప, బెండ మరియు తీగజాతి కూరగాయలను సాధారణ మరియు పాలీవకాస్, మల్చింగ్, బిందు నీడ్య పద్ధతి, పందిర్లు వంటి ఆధునిక పద్ధతులను అవలంబించి కూరగాయలలో అధిక దిగుబడి సాధిస్తున్నారు. కాని కొన్ని సమయాల్లో ప్రకృతి విపత్తులు, చీడపీడలు అశించటం వలన దిగుబడులు తగ్గి రైతులు నష్టపోతున్నారు. చీడపీడల నివారణ మరియు యాజమాన్య పద్ధతుల పైన సరైన అవగాహన లేకపోవడం వలన పంట నష్టం జరుగుతుంది. కృషి విజ్ఞాన తేంద్రం, అదిలాబాద్, శాస్త్రవేత్తల క్షేత్ర సందర్శనలో భాగంగా జిల్లాలోని ఇంద్రవెల్లి మరియు గుడిహత్కూర్ మండలాల్లోని కూరగాయ తోటలను పరిశీలించారు. ఈ సందర్భంగా దాదాపుగా అన్ని గ్రామాల్లోని సోరకాయ తోటల్లో బంక తెగులు ఉధృతి ఎక్కువగా ఉన్నట్లు గమనించడం జరిగింది. ఈ తెగులు ఉధృతి గత 2-3 సంవత్సరాల నుండి ఎక్కువగా కనిపిస్తున్నది. దీని వలన పంట దిగుబడిలో సుమారుగా 60 నుండి 70 శాతం వరకు నష్టపోతున్నట్లు రైతులు తెలియజేశారు. ఈ నేపథ్యంలో బంక తెగులు లక్షణాలు, వ్యాప్తి మరియు నివారణ చర్యలకు సంబంధించిన పలు అంశాలను ఈ శ్రీనిధి వ్యాసం ద్వారా వివరించటం జరిగింది.

డిడిమెల్ల బ్రయోనియం అను శీలీంధ్రం వల్ల సోకే

ఈ బంక తెగులు సోరకాయ పంటను మాత్రమే కాకుండా పుచ్చ, కీరదోస, గుమ్మడి, బూడిద గుమ్మడి, తర్రాజ లాంటి ఇతర తీగజాతి కూరగాయలను కూడా అశిస్తుంది. అధిక తేమతో కూడిన చల్లని వాతావరణ పరిస్థితులలో పుచ్చ మరియు తర్రాజ పంటల్లో కోత దశలో తెగులు ఉధృతి అధికంగా ఉండి తీవ్ర నష్టాన్ని కలుగజేస్తుంది. ఈ పంటల్లో తెగులు సోకిన కాయల పైన ఏర్పడే పల్లని మచ్చల వలన ఈ తెగులును వర్ణ కుళ్ళు తెగులు అని కూడా పిలుస్తారు.

లక్షణాలు:

ఈ తెగులు విత్తన మొలక నుండి కాయ కోత వరకు అన్ని దశల్లో తీగజాతి కూరగాయలను ఆశిస్తుంది. వేర్లు తప్ప మొక్కలోని అన్ని భాగాలలో తెగులు లక్షణాలు స్పష్టంగా కనిపిస్తాయి. విత్తన మొలక దశలో లక్షణాలను గమనించినట్లయితే బీజ దశల్లో ఆకుల అంచులు మొదట లేత పసుపు వర్ణం లోకి మారి, ఆ తర్వాత లేత నుండి ముదురు గోధుమ రంగులోకి మారి ఎండిపోతాయి. కొన్ని సందర్భాల్లో బీజ దశలపై నీటితో కూడిన మచ్చలు ఏర్పడి, పదలిపోయి మొలకలు చనిపోతాయి. పంట ఎదిగే దశలో కాండం పైన చిన్న చిన్న గోధుమ రంగు మచ్చలు ఏర్పడి క్రమేపి పెరుగుతూ గరుకుగా తయారవుతాయి. కాండం పైన బంకతో కూడిన పగుళ్ళు కూడా ఏర్పడుతాయి. ఎరువు లేదా గోధుమ లేదా నలుపు రంగులో గణ్ణి మచ్చలు కాండం పై ఏర్పడి ఎర్రని బంక లాంటి పదార్థం కారుతుంది.

శాశ్వత పంటిల కూరగాయల సాగుతో లాభాలను ఆర్జిస్తున్న యువ రైతు

డా॥ కోట శివకృష్ణ, డా॥ ఎం రాజేశ్వర్ నాయక్, ఎ. నాగరాజు, డా॥ ఐ. తిరువతి, డా॥ యు. ప్రవంతి, డా॥ బి. సతీష్, ఎం. జ్యోతి మరియు జె.శ్రీనివాస్ కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం, బెల్లంపల్లి, మంచెర్లూల జిల్లా

మన రాష్ట్రంలో పంటిల క్రింద సాగు చేస్తున్న తీగ జాతి కూరగాయల్లో వీర ప్రధానమైనది. సాధారణంగా మంచెర్లూల జిల్లాలో వీర పంటను యాసంగి మరియు వేసవిలో సాగుచేస్తారు. వానాకాలంలో పండించే వీరలో అధిక దిగుబడులు వచ్చినప్పటికీ సరైన మార్కెట్ ధర లేకపోవడం మరియు ప్రతికూల వాతావరణ వలన రైతులు నష్టాలు చవిచూస్తున్నారు. యాసంగిలో తగిన జాగ్రత్తలు తీసుకొని వీరను సాగుచేసినట్లైతే దిగుబడి తగ్గినప్పటికీ మార్కెట్లో ఎక్కువ ధర పలికి మంచి డిమాండ్ ఉంటుంది. దీన్ని గ్రహించిన మంచెర్లూల జిల్లా హతేపూర్ మండలం, బుద్దివల్లి గ్రామానికి చెందిన యువ రైతు అయిలవేని సతీష్, కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం, బెల్లంపల్లి శాస్త్రవేత్తల సలహా మేరకు, ఆర్యా ప్రసన్న మరియు వి.ఎన్.ఆర్ కంపెనీ వారు రూపొందించిన సంకరజాతి వీర రకాన్ని రబీలో సాగుచేసి అధిక దిగుబడులు సాధించడం జరిగింది.

శాశ్వత పందిర్ల క్రింద సాగు చేయడం ద్వారా వీర కాయలు మెలితిరగకుండా, నాణ్యమైన కాయలు ఏర్పడి మంచి మార్కెట్ రేటు లభిస్తుంది. ఈ రైతు ఎన్నడున్న రకం యాసంగి సాగుకి అనుకూలంగా ఉండి, వివిధ రకాల వీరపీడలను సమర్థవంతంగా తట్టుకొని మంచి దిగుబడులను ఇవ్వడమే కాకుండా మార్కెట్లో వినియోగదారుల అమోదయోగ్యతను కూడా పొందింది.

ఈ రైతు కూరగాయల సాగు మాత్రమే కాకుండా కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం వాళ్ళు అందించిన వివిధ రకాల చిరు సంఘటను సాగు చేస్తూ వాటి యొక్క గుణ గణాలను మరియు దిగుబడుల వివరాలను తెలియజేస్తున్నారు. అధిక దిగుబడినిచ్చే మేలైన రకాలను ఎంచుకొని వాటిని విత్తన రూపంలో మిగతా రైతులకు అందిస్తున్నారు. ఈవిధంగా తోటి రైతులకు సహాయపడుతున్నారు. రైతు సుందీ రైతుకు విత్తన విస్తరణకు దోహదపడుతున్నారు.

సాగు ఖర్చు వివరాలు రైతు మాటల్లో : శాశ్వత పందిర్ల క్రింద రైతు ముందుగా పొలాన్ని దుక్కి దున్ని బోదలు తయారుచేసుకుంటారు. సెప్టెంబర్ చివరి వత్తంలో వీర విత్తనాన్ని బోదలపై విత్తుకోవడం జరిగింది. వరుసకి వరుసకి మధ్య దూరం 180 సెం.మీ. మరియు మొక్క మొక్కకి మధ్య దూరం 30 సెం.మీ. పొడించడం జరిగింది. పొలంలో 3 ట్రాక్కుల పశువుల ఎరువు మరియు 50 కిలోల డి.ఎ.పి మరియు 100 కిలోల సూపర్ ఫాస్ఫేట్ వేసి కలియదున్నడం జరిగింది. కాలువల ద్వారా మొక్కలకు నీటి తదులు ఇవ్వడం జరిగింది. వీర 3 ఆకుల దశలో ఉన్నప్పుడు కలుపు తీయడం జరిగింది. పంట 30-35 రోజుల దశలో మొక్కలని దారంతో కట్టడం జరిగింది. నవంబర్ మొదటి వారం నుండి కాయలు కోయడం ఆరంభించి, జనవరి మొదటి వారం వరకు కోత కోయడం జరిగింది. పంట విత్తిన 20 రోజులకు 20:20:0:13. ఒక బస్తా మరియు 20 కిలోల యూరియా

7. Varietal Assessment & Demonstrations : Agricultural Crops

రానున్న ఖరీఫ్ కాలంలో వరి రకాలను ఎన్నుకోవడానికి రైతులు సందేహపడుతూ ఉంటారు. వారి సందేహాలను నివృత్తి చేయడానికి వివిధ వరి రకాల గుణగణాలను క్రింద తెలపడం జరిగింది.

శ్రీకాకుళం పంటలు (RGL-2587): 165 రోజుల పంటకాలం, ఉల్లికోడును తట్టుకుంటుంది, నారును 60 రోజుల వరకు నాటుకోవచ్చు, సన్న రకం, చేను మీద పడిపోదు, ఎకరాకు 3 టన్నుల వరకు దిగుబడి ఇస్తుంది.

షర్ష (MTU-7029) : 15% రోజుల పంటకాలం, ఎండాకు తెగులును తట్టుకుంటుంది, వివిధ రకాల భూముల్లోనూ, వాతావరణ పరిస్థితులలోనూ, రెండు పంటలు పండించే ప్రాంతాలకు స్థిరమైన దిగుబడిని ఇచ్చే మధ్యస్థ సన్న రకం. తక్కువ సత్రజనితో ఎక్కువ దిగుబడిని ఇస్తుంది. ఎకరాకు 3 టన్నుల వరకు దిగుబడి ఇస్తుంది.

సాబుమూలం (%మీసా-5204): ఖరీఫ్ లో 145-150 రోజులు, రబీలో 185 రోజుల పంట కాలం కలిగి ఉంటుంది. సన్నబీయ్యం, అన్నం వ్యధువుగా రుచిగా ఉండి మెతుకులు ఒకదానికొకటి అతుక్కొప్పు. గ్లైసెసిమిక్ ఇండెక్స్ తక్కువగా ఉండి మధుమేహ వ్యాధి గ్రస్తులు కూడా తినుటకు అనుకూలం. ఎకరాకు 2.5 టన్నుల వరకు దిగుబడి ఇస్తుంది.

సోనామూలం (BPT-3291): 135-140 రోజుల పంట కాలం కలిగి ఉంటుంది. అగ్ని తెగులును తట్టుకుంటుంది. సన్న బీయ్యం, అన్నానికి బాగుంటుంది. ఎకరాకు 2.5 టన్నుల వరకు దిగుబడి ఇస్తుంది.

బోజ్ (MTU-1001): 185 రోజుల పంటకాలం కలిగి ఉంటుంది, సుడిదోమ, అగ్గితెగులును తట్టుకుంటుంది, చేనుపై పడిపోదు, జింకు ధాతు లోపాన్ని తట్టుకొనలేదు. ఎకరాకు 2.5 టన్నుల వరకు దిగుబడి ఇస్తుంది.

పుష్కణి (MTU-1075): 185 రోజుల పంటకాలం కలిగి ఉంటుంది, సుడిదోమ, అగ్గితెగులును తట్టుకుంటుంది, చేనుపై పడిపోదు. ఎకరాకు 2.5 టన్నుల వరకు దిగుబడి ఇస్తుంది.

అమర (MTU-1064): 150 రోజుల పంటకాలం కలిగి ఉంటుంది, సుడిదోమ, అగ్గితెగులును తట్టుకుంటుంది, చేనుపై పడిపోదు, గింజ రాలడు, సన్నబీయ్యం, మంపును బాగా తట్టుకుంటుంది. ఎకరాకు 3 టన్నుల వరకు దిగుబడి ఇస్తుంది.

మారుయే సాయి (MTU-1224): 185 రోజుల పంటకాలం కలిగి ఉంటుంది, సుడిదోమను తట్టుకుంటుంది, చేనుపై పడిపోదు, బీయ్యం పొరదర్చకంగా ఉండి అన్నానికి అనుకూలం. ఎకరాకు 2 టన్నుల వరకు దిగుబడి ఇస్తుంది.

శంకెడి (MTU-1156): రబీకు అనుకూలం 120 రోజుల పంటకాలం కలిగి ఉంటుంది, సుడిదోమ, అగ్గితెగులును తట్టుకుంటుంది, కాండం దృఢంగా ఉండి చేనుపై పడిపోకుండా ఉండుటచే నేరుగా విత్తే విధానంలో సాగుకి, యంత్రాలతో కోతకి అనుకూలం. గింజ రాలిక తక్కువగా ఉండును. బీయ్యం సన్నగా, పొడవుగా ఉండి ఎగునుతులకి అనుకూలంగా ఉండును. ఎకరాకు 2 టన్నుల వరకు దిగుబడి ఇస్తుంది.

శ్రీశ్రీ (MTU-1121): రబీకు అనుకూలం 120-125 రోజుల పంటకాలం కలిగి ఉంటుంది, సుడిదోమ, అగ్గితెగులును తట్టుకుంటుంది, కాండం దృఢంగా ఉండి చేనుపై పడిపోకుండా ఉంటుంది. మధ్యస్థ సన్న రకం. నేరుగా విత్తే విధానంలో సాగుకి కూడా అనుకూలంగా ఉంటుంది. ఎకరాకు 2.41 టన్నుల వరకు దిగుబడి ఇస్తుంది.

నెల్లూండుమూలం (NLR-34449): అన్న కాలాలకు అనుకూలమైనది. 125 రోజుల పంట కాలం కలిగి ఉంటుంది. చేను మీద పడిపోదు, పొల్లి రకం, గింజ నాణ్యత కలిగి, అగ్గితెగులును తట్టుకుంటుంది. ఎకరాకు 3.2 టన్నుల వరకు దిగుబడి ఇస్తుంది.

నెల్లూంపోనా (NLR-3041): 140 రోజుల పంట కాలం కలిగి ఉంటుంది. అతి సన్నబీయ్యం, అన్నానికి బాగుంటుంది. తక్కువ సత్రజనితో ఎక్కువ దిగుబడిని ఇస్తుంది. అగ్గితెగులును తట్టుకుంటుంది. ఎకరాకు 3 టన్నుల వరకు దిగుబడి ఇస్తుంది.

రబీ సాగు-విత్తన శుద్ధి

యం. జాహ్నవి, శాస్త్రవేత్త (కీటక శాస్త్రం), కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం, దర్శి

డా. ఎన్ వి వి ఎస్ దుర్గా ప్రసాద్, కార్యక్రమ సమన్వయకర్త , కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం, దర్శి

రైతులు అధిక దిగుబడి సాధించాలంటే నాణ్యమైన విత్తనం అనేది ఎంత ముఖ్యమో విత్తన శుద్ధి చేసుకుని విత్తనాన్ని వాడటం అనేది కూడా అంతే ముఖ్యమైన విషయం అందరికీ తెలిసిందే. మంచి విత్తనం అయితే మంచి పంట చేతికి వస్తుంది. “విత్తుకొద్ది పంట” అనే నానుడి జగమెరిగినదే. మంచి విత్తనం అయితే మంచి పంట చేతికి వస్తుంది. అదే శిలీంధ్రం ఆశించిన విత్తనం అయితే దిగుబడి శాతం తగ్గి నాణ్యత కూడా లోపిస్తుంది కాబట్టి విత్తన మొలక శాతం తెలుసుకొని చేసుకోవాలి. ముఖ్యంగా రబీ కాలంలో వేసే నూనెగింజల పంటల్లో ప్రధానమైన పంట వేరుశనగ. ఈ పంట విత్తనాల్లో మొలక శాతం 70 ఉండాలి. అదే అపూర్ణ శనగ ముఖ్యమైన పంట. ఈ విత్తనాల్లో ముఖ్యంగా మొలక శాతం 85 శాతం ఉండాలి. రైతులు పొలం నుండి విత్తనాన్ని ఎంపిక చేసుకొని కానీ లేదా డీల్ వర్ల నుండి కానీ ప్రభుత్వ విత్తనాభివృద్ధి సంస్థ నుండి గాని మంచి నాణ్యమైన విత్తనాన్ని ఎన్నుకొని విత్తే ముందు రైతులు విత్తనశుద్ధి తప్పనిసరిగా చేసుకోవాలి. వివిధ పంటలను ఆశించే ప్రధానమైన తెగుళ్ళు విత్తనం ద్వారానే సంక్రమిస్తాయి. జీవకాలావ్య వాతావరణంలో పండించే పంటల విత్తనాలు సహజంగానే సూక్ష్మ జీవుల సముదాయంతో వుంటాయి. ఈ శిలీంధ్ర బీజాలు కంటికి కనపడక విత్తనం పైపొరను అంటిపెట్టుకుని నిద్రావస్థలో వుంటాయి. ఈ విత్తనాలు మొలకెత్తి, వృద్ధిచెంది భూమిలోనే కుళ్ళిపోతాయి. లేతమొక్క దశలోనే మొక్కలు వాడిపోయి ఎండిపోతాయి. ఎంతో క్రడగా తాను పోసిన నారును చూసి మురిసిపోవాలనుకునే రైతు ఈ పరిస్థితి చూసి కృంగిపోతాడు. ఈ పరిస్థితికి ముఖ్య కారణం సరియైన సమయంలో విత్తనాన్ని

శుద్ధి చేయకపోవటమే. సహజంగా ఈ తెగుళ్ళు నేల మరియు ఎంచుకున్న విత్తనం ద్వారా సంక్రమిస్తాయి. ఇలాంటి క్లిష్ట పరిస్థితిని ఎదుర్కోడానికి తక్కువ కృషితో మరియు తక్కువ ఖర్చుతో కూడిన ఏకైక చికిత్స విత్తనశుద్ధి ఒక్కటే. విత్తన శుద్ధి ద్వారా ఆశించే పురుగులు, తెగుళ్ళను నివారించడానికి మొలకెత్తే దశలోనే నేలలో ఉండే కీటకాలు, శిలీంధ్రాల నుండి విత్తనాలను కాపాడుట కొరకు శిలీంధ్ర నాశినులతో కానీ, కీటక నాశినులతో కానీ లేదా రెండింటితో కానీ విత్తనాలను శుద్ధి చెయ్యడాన్ని విత్తన శుద్ధి అంటారు.

విత్తన శుద్ధి చేసేటప్పుడు ముందుగా శిలీంధ్ర నాశినితో శుద్ధి చేసిన తరువాత కీటక నాశినితో శుద్ధి చేయాలి. చివరిగా జీవ నియంత్రకాలతో శుద్ధి చేయాలి.

విత్తన శుద్ధి వలన లాభాలు :

1. విత్తనం ద్వారా వ్యాపించే తెగుళ్ళను అరికట్టవచ్చు.
2. విత్తనాలు భూమిలో వేసిన తర్వాత కుళ్ళిపోకుండా మరియు నారు మొక్కలపై తెగుళ్ళు

రాకుండా విత్తనశుద్ధి ద్వారా కాపాడవచ్చు.

3. విత్తనశుద్ధి ద్వారా విత్తనాల పైపొరలో ఉన్న శిలీంధ్రాలను నాశనం చెయ్యడం వల్ల మొలక శాతం అభివృద్ధి చెందుతుంది.
4. నిల్వ ధాన్యంపై ఆశించే పురుగులను పురుగు మందులతో విత్తనశుద్ధి చేయడం ద్వారా నివారించవచ్చు.
5. విత్తనశుద్ధి చేయడం వలన రైతులు పురుగులు, తెగుళ్ళ మందులకు పెట్టే ఖర్చు తగ్గించుకోవచ్చు.
6. పురుగు మందులతోగాని, శిలీంధ్ర నాశినులతోగాని, ఈ రెండింటితోగాని నేలలో వున్న కీటకాల నుండి మొలకెత్తే విత్తనాలను కాపాడవచ్చు

విత్తనశుద్ధి చేసేటప్పుడు తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలు:

- ⇨ విత్తన శుద్ధి చేసే రసాయనాలు మనుషులకు, పశువులకు అపాయకరమైనది కాబట్టి వీలైనంత జాగ్రత్తగా ఉండాలి.
- ⇨ విత్తనశుద్ధి చేసిన విత్తనాలను ధాన్యంగా తినడానికి గాని పశువుల దాణాగా గాని వాడరాదు.
- ⇨ విత్తన మోతాదు మించి విత్తనశుద్ధి చేయ

8. Farm Mechanization

బిందు సేద్య పద్ధతి సంరక్షణ

ఎ.సాయి కిరణ్, డా.ఎం.శ్రీనివాసరావు, డా.బి.భరత్, ఎస్.పల్లవి, డి.హిమబిందు, ఎ.రాములమ్మ, కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం, కంపానాగర్

ఏదేని ఒక యంత్రంగానీ, పనిముట్టును గానీ దీర్ఘకాలం వినియోగించుకోవాలంటే వాటి సంరక్షణ చాలా అవసరం. అదే విధంగా బిందు సేద్య పద్ధతి కూడా నీటి సౌకర్యాన్ని చేకూర్చే యంత్ర సాధనం కాబట్టి యంత్రం విషయంలో ఎంత త్రవ్వ వహిస్తామో బిందు సేద్య పద్ధతిలో కూడా వహిస్తే మనకు ఎటువంటి సమస్య తలెత్తదు.

బిందు సేద్యంలో సాధారణంగా నీరు కారడం, డ్రిప్స్పర్లలో ఉప్పు పేరుకుని లవణాలు మూసుకోవడం, ఎలుకలు, ఉడుతలు లాటరల్ పైపులను కొరకడం జరుగుతుంది.

బిందుసేద్య పద్ధతిలో ముఖ్య భాగాలను ఈ కింది విధంగా సంరక్షించుకోవచ్చు.

శాండ్ / గ్రావెల్ / ఇసుక ఫిల్టరును శుభ్రపరచడం : నీటి మడుగు లేక బావులలోని నీరు లేక చెరువులలోని నీరు

ప్రధాన పి.వి.సి. పైపు (మెయిన్ లైన్) గుండా శాండ్ గ్రావెల్ ఫిల్టరులోనికి ప్రవేశిస్తుంది. శాండ్ ఫిల్టరులో ఒక ప్రత్యేకరకమైన ఇసుక / గ్రావెల్ ఉంటుంది. అంటే నీరు వీటి గుండా ప్రవహించినప్పుడు చెత్తా చెదారం, నాచు ఈ ఇసుక / గ్రావెల్ పైన ఉండిపోతాయి. శుభ్రమైన నీరు ముందుకు సాగిపోతుంది. చెత్తా చెదరాన్ని సరిగ్గా వేరు చేయకపోతే నీటి ఒత్తిడి

- ❖ మొదటిగా, 5 % వేప కాషాయం లేదా 1500 మీ. మీ. ఎం. గల వేప నూనె ఎకరానికి 1.0 లీటరు చొప్పున పిచికారీ చెయ్యాలి.
- ❖ బాసిల్లస్ తురింజిఎంసిస్ (లీటరు నీటికి 2 గ్రా లేదా 2 ఎం ఎల్.) పిచికారీ చేసుకోవాలి.
- ❖ శనగపచ్చ పురుగు లేదా పొగాకు లద్దై పురుగు నివారణకు వైరస్ ద్రావణం పిచికారీ చెయ్యాలి. శనగపచ్చ పురుగుకు ఎకరాకు 250 ఎల్. ఈ., లద్దై పురుగుకు 100 ఎల్. ఈ. వాడాలి. వైరస్ ద్రావణం వాడటప్పుడు 100 మీ. లి. నీలిమందు, 1 కిలో జెల్లం కలుపుకుని సాయంత్రం పూత పిచికారీ చేసుకోవాలి.
- ❖ బవేరియా బసియానా (లీటరు నీటికి 5 గ్రా.) చొప్పున పిచికారీ చేయాలి.
- ❖ లద్దైపురుగు నివారణకై తౌడు జెల్లం మిత్రమం తయారు చేసుకోవాలి. 5 కిలోల తౌడు, 1 కిలో జెల్లం, 1 లీ క్లోరిపైరిఫోస్ లేదా 300 గ్రా. థయోడికార్బ్ ను తగినన్ని నీటి లో కలిపి ఉండలు

- చేసి, వాటిని సాయంత్రం పూట పొలం లో చల్లి పురుగు ఉధృతిని తగ్గిస్తవచ్చు.
- ❖ సార బీర, కాకర, కీరా వంటి తీగ జాతి పంటలలో పండు ఈగ నివారణ కు ముందుగా కుళ్ళిన కాయల్ని ఏరి తగలబెట్టాలి.
- ❖ “క్యూ ల్యూర్” లింగాకర్షక బుట్టలను 6 -8 వరకు పొలంలో అమర్చుకుంటే మగ పురుగులు బుట్టలో పడి, పురుగుల ఉధృతి తెలియకమే కాకుండా బెడద కూడా తగ్గుతుంది.
- ❖ 100 గ్రా. జెల్లం, 100 మీ లీ. మలాథియాన్ ను 10 లీ. నీళ్లలో కలిపి, చిన్న స్పేషల్ పొలం లో అక్కడక్కడ పెడితే, తల్లి పురుగులు ఆకర్షితులై వాటిలో పడిపోతాయి.

పైన చెప్పినట్లు పురుగుల నియంత్రణకు రసాయనేతర పద్ధతులు, యాంత్రిక పద్ధతులు, రసాయనాలు, జీవ నియంత్రణ పద్ధతులను సమగ్రంగా అవలంబిస్తూ పంట నష్టం తగ్గించుకుని, మేలైన ఉత్పత్తులు, ఆధిక దిగుబడులు సాధించవచ్చు.

వలి సాగులో శ్రమ మరియు ఖర్చు తగ్గించే గట్టు చెక్కే యంత్రం

డా|| డి. ప్రభాకర్ రెడ్డి, కే. జ్ఞానేశ్వర్ నారాయణ, డా|| ఎన్. లావణ్య, డా|| ఓ. శైల, డా|| బి. రాజశేఖర్, కె. రామకృష్ణ, డా|| ఆదిశంకర్ మరియు ఇ. జ్యోత్స్న కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం, పాలెం

ప్రస్తుతం తెలంగాణ రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా సాగువృత్తును ప్రధాన పంట పరి. ఈ పంటను వానాకాలం మరియు యాసంగిలో కూడా చాలా ప్రాంతాలలో సాగు చేస్తున్నారు. ఈ పంట సాగులో రైతులందరూ ఎదుర్కొనే ప్రధాన సమస్య కూలీల కొరత. పంటకాలంలో అందరూ ఒకే సమయంలో నాట్లు వేసుకోవడం వలన పొలం తయారీ నుండి నాట్లు పూర్తయ్యే వరకూ కూడా కూలీల కొరత ఉంటుంది. అంతేకాక పెరుగుతున్న కూలీ ఖర్చుల వలన పెట్టుబడికి అయ్యే ఖర్చు ఏటా పెరుగుతోంది. వరి పంట పొలం తయారీలో అతి ముఖ్యమైనది గట్టు చెక్కడం. ఈ పని కష్టతరమైనది మరియు శ్రమతో కూడుకున్నది. ఈ పనికి మగ కూలీలు ఎక్కువగా అవసరమవుతారు. పంటకాల సమయంలో మగ కూలీలు దొరకడం చాలా కష్టం. ఈ సమస్యలను అధిగమించేందుకు ట్రాక్టర్ సహాయంతో నడిచే గట్టు చేక్కే యంత్రం ప్రస్తుతం అందుబాటులోకి వచ్చింది. కొంత మంది సృజనాత్మక రైతులు ఇప్పటికే ఈ యంత్రం ద్వారా గట్టు చెక్కి సత్ఫలితాలు సాధిస్తున్నారు. కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం, పాలెం ఆధ్వర్యంలో ఈ యంత్రాన్ని రైతులకు ప్రదర్శించడం జరిగింది.

గట్టు చెక్కే యంత్రం: ఈ యంత్రం ట్రాక్టర్ సహాయంతో నడుస్తుంది. ఈ యంత్రంలో నాలుగు ముఖ్యమైన భాగాలు ఉంటాయి. అవి

- 1) పవర్ ట్రాన్స్ మిషన్ సిస్టమ్ 2) రోటావేటర్ బ్లేడ్ యోనిట్ 3) రోటేటింగ్ డిస్క్ 4) రోలర్

పవర్ ట్రాన్స్ మిషన్ సిస్టమ్ ద్వారా యంత్రం పని చేయుటకు కావలసిన శక్తిని అశ్వశక్తి రూపంలో పంపబడుతుంది. రోటావేటర్ బ్లేడ్ యూనిట్ ద్వారా పొలం గట్టు చెక్కబడుతుంది మరియు గడ్డి మొక్కలు లాంటివి కత్తిరించబడతాయి.

రోటేటింగ్ డిస్క్ కదలికల వలన మట్టి గట్టుపై పడి పక్కల నుండి కొంత ఒత్తిడితో అదమబడుతుంది. రోలర్ గట్టు పైన పడిన మట్టిని గుండ్రంగా తిరుగుతూ అదిమి చదును చేస్తుంది. ఈ యంత్రాన్ని నడిపించడానికి కనీసం 45 హెచ్.పి ల అశ్వ శక్తి కలిగిన ట్రాక్టర్ అవసరమౌతుంది.

యంత్రం పనితీరు:

- సాధారణంగా ఇద్దరు మనుషులు ఒక రోజు మొత్తం కష్టపడితే ఒక ఎకరా పొలంలో గట్టు చెక్కగలదు.

- ఈ యంత్రం సహాయంతో ఒక రోజులో 15-25 ఎకరాల వరకు గట్టు చెక్కవచ్చును. ఒక ఎకరా పొలంలో గట్టు వేయడానికి సుమారు రూ. 1000/- ఖర్చు అవుతుంది.
- ఒక గంటకు సునాయాసంగా 3-4 ఎకరాలలో గట్టు చెక్కవచ్చును. ఈ యంత్రాన్ని 90% డిగ్రీలో కుడి మరియు ఎడమ వైపుకు ఎటు అంటే అటు మలిపి ఉపయోగించవచ్చు.
- ఈ యంత్రం ద్వారా చేసిన గట్టు యొక్క ఎత్తు 425 మి.మీ. వరకూ మరియు వ్యాసం 310 మి.మీ. వరకు ఉంటుంది.
- ఈ యంత్రం గంటకు 1.8 కిలో మీటర్ల వేగంతో నడుస్తుంది.

గట్టు చెక్కే యంత్రం ఉపయోగాలు:

- ఈ యంత్రం సహాయంతో తక్కువ సమయంలో ఎక్కువ గట్టు చెక్కవచ్చు. దీని సహాయంతో దాదాపుగా 18 ఇంచుల వరకూ గట్టు చెక్కవచ్చు.
- ఈ యంత్రం యొక్క భాగాలు స్టెయిన్లెస్ స్టీల్ తో తయారు చేయబడి ఉండడం వలన బురదలో నడిచినప్పటికీ తుప్పు పట్టకుండా ఉండి ఎక్కువ కాలం మున్నుతాయి.
- పొలం పని పూర్తయిన తర్వాత ఈ యంత్రాన్ని దగ్గరగా చేసుకుని ఒక పక్కన పెట్టవచ్చును.
- అత్యంత సమర్థవంతమైన పని తీరు కలిగి ఉండడం వలన రైతులకు ఎంతో ఉపయోగకరం.

కావున ఇన్ని ప్రయోజనాలు కలిగిన గట్టు చెక్కే యంత్రాన్ని ఉపయోగించి, సమర్థవంతమైన పని తీరుతో, కూలీల కొరతను అధిగమించి, శ్రమ తగ్గించి, తక్కువ సమయంలో పొలం గట్టు వేసుకుని, పంట సాగు ఖర్చు తగ్గించి మంచి ప్రయోజనాలను పొందవచ్చును.

ఈ యంత్రం యొక్క ఖరీదు రూ. 1,80,000/- నుండి రూ. 2,30,000/- వరకు ఉంటుంది. ఈ యంత్రం కావాలనుకున్న రైతు ఎస్.ఎన్.కె అగ్రి ఇంప్లిమెంట్స్ సెంటర్ లేదా మణికంఠ అగ్రి ఇండస్ట్రీ వారిని సంప్రదించగలరు.

ఇతర వివరములకు సంప్రదించవలసిన ఫోన్ నెం. 9848774820

